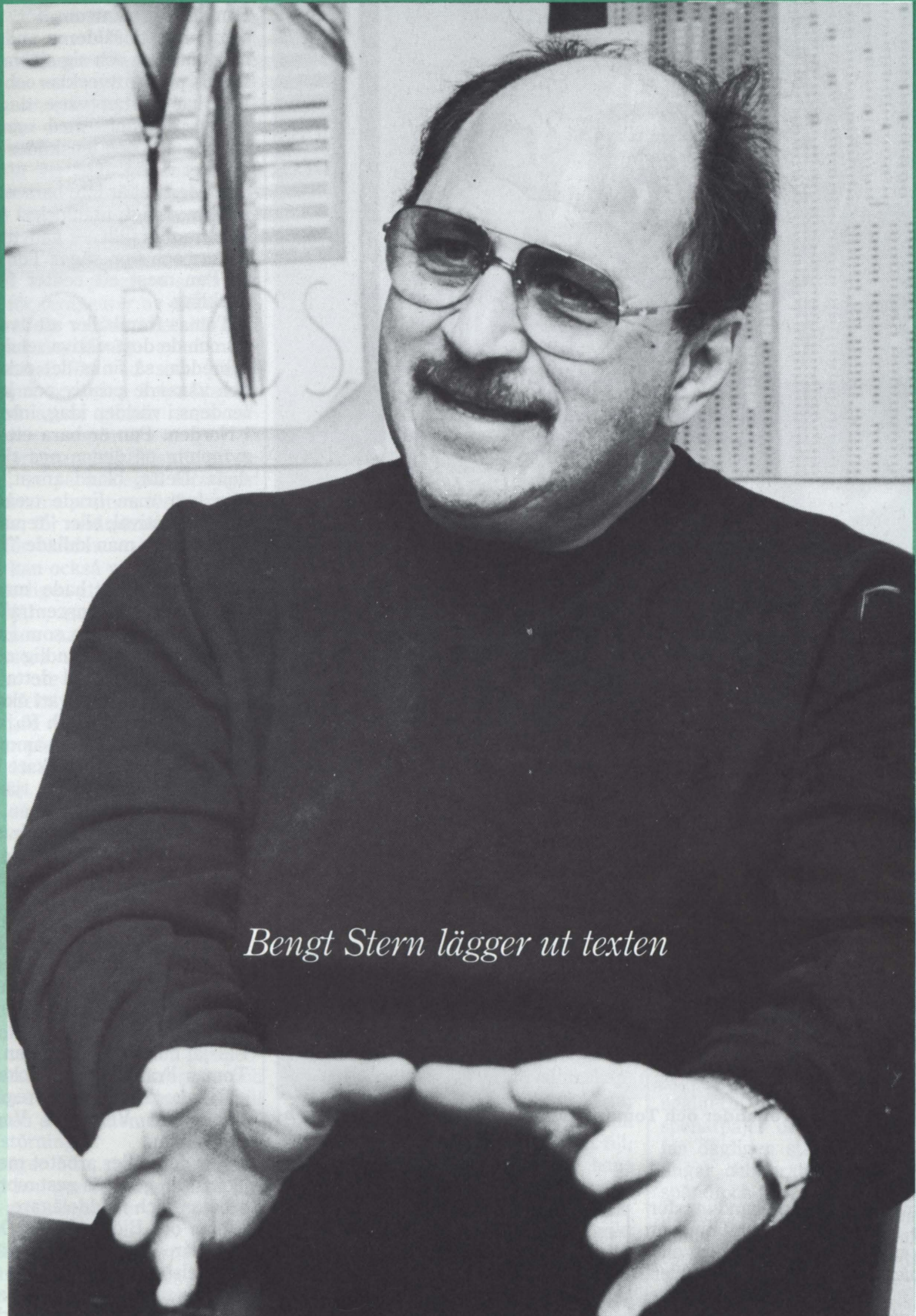

SÖKAREN

PRIS 20:00 INKL. MOMS

nr 6

1987 ÅRGÅNG 24

Bengt Stern lägger ut texten

Pan Helhetscenter tre år

Av Åsa Freij

Björn Hultin, Tiiu Serenander och Tomas Frankell utanför Pan Helhetscenter.

Pan är ett centrum för människor som i nya tidsålderns anda vill veta mer om livet och sig själva och är inställda på att utvecklas och ta ansvar. Pan har nästan varje dag ett eller flera program med grundtanken bakom att den enskildes insats är mycket viktig.

— Men det är inte bara vad man gör som är viktigt, utan också — och kanske framför allt — vad man tänker, känner och tror, säger Tomas. Därför är Pan mest ett center för inre utveckling.

Tomas framhåller att även om apatin och de destruktiva tendenserna är utbredda, så finns det också en stor och växande positiv och konstruktiv tendens i världen idag, inte minst här i Norden. Pan är bara ett av många symptom på denna nya tid och tendens. Detta, bland annat, ville man visa, när man firade treårsjubileum med en festival, eller "temahelg", 9–10 maj, som man kallade "Ljuset från norr".

Till festivalen hade man inbjudit folk från andra "ljuscentra" i Norden, dvs sådana centra som i nya tidens anda arbetar med andlig och personlig utveckling. Med detta ville man bland annat bidra till att öka kännedomen om varandra och förbättra samarbetet så att man tillsammans skulle kunna bli en ännu starkare kraft i den positiva förändringens tjänst. Festivalen, eller konferensen, arrangerades också med anledning av att många profetior har talat om Norden som en viktig faktor i det globala förändringsarbetet.

Margareta Gelin, textilkonstnär och ibland kursledare på Pan, har i en dikt — återgiven på nästa sida — tolkat visionen om Norden i den nya tiden.

Eldsäl nummer ett på Pan är kanske Tomas Frankell, som också var eldsäl bakom en liten föregångare till Pan, Café Vega på Vegagatan i Stockholm.

När det gäller arbetet med Pan gör Tomas en generös gest mot sina medarbetare och meddelägare, Tiiu Serenander och Björn Hultin. De är också eldsjälar. Tidigare deltog även Mats Samuelsson, men han har nu lämnat skutan, som dock inte är sjunkande, även om ekonomin är ansträngd, utan seglar i frisk medvind.

fattning. Vi anser att det absolut är möjligt att åstadkomma förändringar — och att enda sättet att förändra världen är att börja med sig själv!

Det säger Tomas Frankell, en av de drivande krafterna bakom Pan Helhetscenter och Café Pan i Stockholm.

— Det finns en utbredd handlingsförlamning i vår tid, en inställning att det inte spelar någon roll om jag eller du gör något för att förbättra världen. Det gör ingen skillnad, om vi engagerar oss, så varför anstränga sig!

— Här på Pan har vi motsatt upp-

— Jag är övertygad om att det är en sådan kraft i den uppvaknande medvetenheten att intresset för att lära mer om tillvaron och sig själv bara kommer att öka, säger Tomas, liksom intresset för att delta i något positivt och konstruktivt som motvikt till det destruktiva i vår tid.

Han menar att detta märks bland annat på det allt mer respektfulla sätt som massmedia behandlar Pan och liknande företeelser på.

Vad är då Pan? Hur skall man beskriva det?

— Pan Helhetscenter med Café Pan, som är vår vegetariska matservering, är ett religiöst och partipolitiskt obundet centrum för ett nytänkande som finns i världen idag, säger Tomas. Allt fler börjar se hur intimt mänsklighetens framtid hänger samman med den enskildes ansvarstagande, och vi på Pan vill bidra till den utvecklingen. Vi arrangerar föredrag, kurser och andra program samt ger utrymme för terapeuter av olika slag att bedriva sin verksamhet här. Vi fungerar också som något av en informationscentral för vad som pågår inom samma områden även utanför Pan, bland annat genom stora anslagstavlor.

— Våra program har till syfte att inspirera till tro på den egna förmågan att åstadkomma positiva förändringar för en själv, för medmänniskorna och slutligen för världen.

— Man kan också vända på det. Vi säger visserligen att man måste börja med sig själv, om man vill förändra världen, men man kan också genom att intressera sig för förändringar som pågår ute i världen, vidga det egna perspektivet från det lilla privata. En god värld får ju goda återverkningar på vars och ens eget liv.

Tomas förklarar vidare att grundidén bakom Pan är holismen, dvs man ser allt som sammanflätat och menar att allt vi gör mot "livets väv", det gör vi även mot oss själva. Vad vi åsamkar jorden, det slår tillbaka mot mänskligheten. På samma sätt hänger vårt eget välbefinnande samman med hur vi behandlar våra medmänniskor.

Helhetstanken innebär bland annat att man erkänner en själslig aspekt av människan.

— Den medför att vi i den terapeutiska verksamheten ser kroppen och själen som ett helt. Grundorsaken till uppkomsten av sjukdomar finner vi i själsliga störningar.

Detta säger Tiiu, som själv är terapeut, och hon ger ett exempel på hur själsliga störningar ger fysiska följder.

— Om vi handlar mot vårt samvete, om vi går omkring med agg och inte förlåter andra eller oss själva, då mår vi dåligt. Ja, vi måste även förlåta oss själva. Skuld känslor, som inte skall

Enaren kommer från Norden

*På himmelen vandrar redan mannen med vatten i kruset.
I eldskrift ristar han tecknet för eran i Öst.
Som tjuven om natten skall Fridsfursten komma.
Han enar, förenar, ger kärlek och tröst.*

*Med uppfällt visir och rustningen kastad åt sidan
stiger vi enare fram ur den kargaste jord.
I länk efter länk drar vi upp och lyfter varandra.
Svärdet vid sidan bär kärlekens klinga från Nord.*

*Fria från sinnenas dok och känslornas yrande skum
enas vi — irrande bloss — till en brinnande fackla.
Begäret att tjäna och handla på kärlekens väg
driver oss framåt utan att få oss att vackla.*

*På denna oändliga resa som blivit vårt hem
mot medresenärer vi slipas till enhet med eklutens sav,
tills plötsligt en dag vi ser att vi verkar och lever,
vi ingår som droppar i medvetenhetens gyllene hav.*

"Ljuset från Norr" av Margareta Gelin

förväxlas med samvete, är upphovet till mycket onödigt lidande och många problem, även kroppsliga sjukdomar och andra yttre symptom som våld och krig.

Tomas, Tiiu och Björn har förstås själva prövat det mesta av det som de presenterar på Pan. Och liksom flera av föreläsarna och de övriga som framträder på Pan och lär ut något, har de själva genomgått kriser av olika svårighetsgrad.

De kan alltså som goda "expediter" insiktsfullt berätta om de "varor" de säljer och ge personliga råd om vad som passar de olika kunderna bäst — med stort utrymme för kundens egen känsla och vilja.

Tomas, Tiiu och Björn har var och en på sitt sätt erfarenheter i livet som lett in dem på livskunskapssökandets väg, även om deras bakgrunder till det yttre ser olika ut.

Tomas har sysslat med bland annat barn och teater.

Tiiu har prövat på olika yrken. Hon har bland annat varit inredningsarkitekt, butiksföreståndare och fotograf. Men hela tiden har hon varit intresserad av hälsofrågor och drömt om ett center för hälsa och livskunskap. När hon mötte Tomas på Café Vega, började två sinnen arbeta åt samma håll. Och de fick snart hjälp av ett till, Björn Hultins — och även av hans pengar.

Björn var redan i unga år en skicklig affärsman med ett framgångsrikt företag. Men han ville göra något meningsfullt med sina pengar och sålde firman för att kunna vara fri och ägna sig åt sin egen utveckling en tid. Och det blev han som fick ta de största

ekonomiska riskerna. När Pan, som var dyrt att driva, särskilt första tiden, hade slukat det mesta av Björns kapital, startade han ett nytt företag, som han nu driver lika framgångsrikt som det förra, vid sidan av sitt engagemang i Pan. Han är ofta värd och presentatör på Pan och en populär och frikostig värd i sitt eget hem, en stor och originell villa på Lidingö. Där har många utländska gäster härbärgerats och många sökare och nytänkare funnit varandra på avspända "open house"-fester.

När man vill något som är riktigt och som ligger rätt i tiden, brukar barna falla på plats liksom av sig själva, för man arbetar med energierna. Ungefär så uttrycker sig många av den nya tidens människor. Och det verkade stämma för Tomas, Tiiu och Björn, när de ville starta sitt holistiska center, för de fann snart lokaler i centrala Stockholm som passade precis. Det var bland annat den gamla biografen Mona i Götgatsbacken, ett stenkast från Slussen. Biolokalen blev föredragssal, och rummet bakom, varifrån Tarzan- och Kalle Ankafilmer rullats fram för många av dagens Panbesökare, då de var i matinéåldern, blev matservering. Över spenatpajer och salladstallriker träffas dagligen stammisar och nykomlingar och pratar om livet i en avspänd och litet osvensk pubstil. Och i pausen vid kvällsprogrammen köar man för en äppelpaj med vaniljsås och örtte och gör nya bekantskaper.

Inför treårsjubileet byggdes biograflokalen om till oigenkännlighet. De gamla stolarna togs bort och läm-

Forts. på sidan 24

Ingemar Hahn:

Moonkyrkan — se upp!

Hur kommer det sig att en del människor, framför allt ungdomar, kan lockas med i religiösa sekter och låta sig djupt indoktrineras? Ingemar Hahns berättelse kanske antyder svaren.

San Francisco — the city by the bay. En hel dag traskade jag runt på dess gator, som vimlade av människor, alla med ett bestämt mål i sikte. Vad skönt att ta det lugnt och bara vara turist i denna vackra stad, tänkte jag.

Jag satt och vilade mig på en parkbänk nära turistinformationen. Mina senaste 20 månaders upplevelser flimrade förbi. Sedan jag gått ut gymnasiet med toppbetyg och plågat mig genom lumpen, hade livet fyllts av resor och äventyr. Jag hade tagluffat genom Europa, jobbat i Cannes och seglat därifrån till Australien. Där var jag skidlärare ett slag, och slutligen reste jag omkring på Söderhavets koralloär.

— Hej! sa en söt tjej med ett stort leende. Jag heter Jenny och kommer från en internationell studentförening som heter Carp. Det här är min vän Björn.

Jag hälsade lite överraskad på bägge två.

— Vi gör intervjuer för vår tidning *World University Times*. Har du tid att svara på några korta frågor? sa hon med ett förhoppningsfullt leende. Varför inte! sa jag.

Hon frågade lite allmänt om mina intressen och framtidsplaner och hur jag ville bidra till att förbättra situationen i världen. Hon såg mig rakt in i ögonen och sa att det var väldigt fina svar jag givit. Carp skulle ha en internationell middag i sitt samlingshus den kvällen. Förutom mat skulle de bjuda på underhållning och ett föredrag med diabler. Hon frågade om jag ville följa med. Det skulle komma ett femtiotal ungdomar från hela världen.

Jag blev förvånad över denna plötsliga inbjudan och frågade vad Carp egentligen gjorde och stod för. Jenny

gav mig en informativ broschyr och sa att Carp jobbade för fred i världen.

— Bland mycket annat sponsrar vi konferenser där folk kan diskutera problem och söka gemensamma lösningar, sa hon. Vi kan skapa en bättre värld, om vi lyckas förändra våra attityder och lära oss se jorden och mänskligheten som en helhet.

Det lät ju just, lite väl naivt, men idealistiskt, tänkte jag. Dessutom verkade de bägge två vara pålitliga och uppriktiga människor. Jag hade ändå inget speciellt planerat för kvällen, så varför inte? Då skulle jag i alla fall slipa göra i ordning mat.

Vi gick tillsammans till deras ställe och mötte där en femtontal leende människor i hallen. Deras värme var översvallande. Vilka genomtrevliga människor från världens alla hörn! De försöker verkligen leva tillsammans som en global familj, tänkte jag, inte bara prata om samverkan och förstå-

else — utan leva det!

Jag var i toppform. Det såg ut att bli en intressant avslutning på min första dag i San Francisco. Efter föredraget med diabler, som visade deras fina kursgård, Camp K, föreslog Jenny att jag skulle följa med dit över en helg. Jag skrattade och sa att jag inte hade tid. Jag skulle ju se staden med omnejd i en knapp vecka och sen fortsätta till Aspen, Colorado för att åka skidor.

Två andra medlemmar satte sig vid vårt bord och försökte övertala mig att åka med. Jag kunde inte fatta varför de var så måna om att jag skulle följa med till Camp K en helg. De sa att det skulle bli en underbar upplevelse i naturskön miljö. Där kunde man fritt diskutera filosofi, samexistens och mänskliga relationer med ungdomar från olika kulturer. Man kunde verkligen få nya insikter om sig själv och andra. Dessutom var da-

Carp lockar ungdomar med löften om gemenskap och ett meningsfullt liv i internationell samvaro.

garna fyllda med många andra spännande aktiviteter.

Jag kände mig tveksam. Men deras öppenhet och värme gjorde att jag litade på dem. Samtidigt undrade jag vad detta Carp var för något. Jag hade inte kommit till USA för att bli hjärntvättad eller gå med i någon religiös sekt. Jag hade sett Hare Krishna sjunga och dansa i Sydney — och det räckte för mig. Men något liknande hade jag inte sett Carp göra — ännu. Jag var inte helt blåögd heller, hade ju rest runt halva jordklotet i 20 månader.

Förresten, tänkte jag, en helg uppe i bergen kan ge lite extra krydda åt USA-resan. Det blir ett udda minne, när jag åter är hemma i Sverige och pluggar under de långa mörka vinternarna. San Francisco är en tokig stad — så varför inte ta seden dit man kommer och göra något småtokigt?

— Okej, jag följer med. Jag kan turista mer efter helgen.

De log och skrattade om vartannat. Jag kände mig direkt som en i gänget. Vi for upp samma kväll. Inte visste jag då att min helg skulle bli sjutton månader lång...

Camp K. Björn väckte mig med te och smörgåsar morgonen därpå. Vilken service! tänkte jag och tackade honom. Dagen började med aerobics, dusch, frukost och sen en lång sängövning. Vi stod i en stor ring, arm i arm, och sjöng välkända, fina amerikanska sånger. Stämningen blev allt tätare och ledaren John lyfte oss till ett crescendo till Dylans "Blowing in the wind", där refrängen skrivits om till "The answer, my friend, is in the hearts of men".

Efter sången sa John att ibland blir man trött på sin boendesituation, vill flytta ut de gamla möblerna och skaffa nya. Men det kostar mycket pengar.

— Man kan göra samma sak med idéer och tankar. Ibland behöver man förnya sig, komma vidare helt enkelt. Så nu ber jag er alla att stoppa undan era gamla livsuppfattningar, bara över helgen. Lyssna till de här nya livsprinciperna och se hur ni trivs med dem! Vet ni vad? Det fina med idéer är att de är gratis — det kostar inget att flytta ut gamla och pröva nya!

Gareth, en humoristisk och varm f d historielärare, pratade om "Enighetsprinciperna", filosofin bakom Carp. Han berörde världens skapelse, Guds begreppet, mänsklig mognad och mänskliga relationer. Han hade ett övertygande sätt och presenterade allt på ett schematiskt vis. Jag tyckte dock det var väl banalt och ställde mig skeptisk till en stor del av det han sa.

Efteråt hade vi en diskussion, där vår gruppleadare, Alison, frågade vad

som hade inspirerat oss mest under lektionen. Hon frågade Jenny och Björn först; de var bägge odelat positiva och entusiastiska. Jag kom av mig i min kritik och kom samtidigt ihåg att John efter sången bett oss vara positiva under helgen — inte klaga eller vara negativa. Jag mumlade tyst att visst hade jag övervägt Guds existens, men jag hade funnit det svårt att tro i en så motsägelsefull värld. Jag hade dessutom en del frågor. Alison lovade att nästa lektion skulle ge alla svar. Hon påpekade också att världen har sett nog av kritik och negativism. Det vi nu behöver är en attitydförändring, där människor lär sig att acceptera, uppmuntra, älska och hjälpa varandra till ömsesidig mognad, sa hon.

Vid lunchen satte jag mig bredvid en annan gäst, Claude. Han berättade om sina tvivel vad gäller "Principerna" och alla obesvarade frågor han hade. Jag skulle just delge honom min kritik, då Jenny bad mig komma in i köket för att hjälpa henne att bära ut en tung gryta. Artigt skyndade jag mig till hennes undsättning. När jag kom tillbaka, satt Gareth på min plats. Överrumplad och irriterad gick jag fram mot Gareth. Björn hejdade mig och sa att det fanns plats bredvid honom, där jag med en trumpen min slog mig ned.

Sedan var det dags för volleyboll. Varje lag klappade händer och ropade alltför käcka ramsor. Jag tyckte det var urfånigt — som om vi vore en skolklass på utflykt.

Det var en oerhört intensiv dag. Jag hade inte en minut på egen hand eller någon tid till att smälta alla intrycken. Det var en dag fylld av nya bekantskaper, varma leenden, kärvännliga klappar på axeln och en livsgladje av en intensitet som jag aldrig mött förut. Dock hade jag fortfarande mina invändningar. Min kritik tog de inte fasta på. De sa att jag måste höra hela föredragsserien för att förstå svaren. Och alla leenden... Det var något som inte stämde helt, men jag var för trött för att tänka klart. Carp — bara en internationell studentförening, hade Jenny sagt. Vad mer? Jag sov redan.

John väckte oss med "Morning has broken" på gitarr. Den nya dagen förflöt i stort sett på samma sätt och i samma tempo som den föregående. Sista lektionen hette "Historieparallellerna", där Gareth visade hur Gud arbetat genom historien för att leda människorna till Sanningen. Han har sänt profeter och slutligen sin son Jesus. Men till Guds stora sorg har vi människor ständigt misslyckats med att förstå Hans vilja. Dock har Gud i vår tid givit oss en sista chans till bättring. Enligt Gareth levde vi i de yttersta dagarna, då vi måste välja väg. Antingen bygger vi en värld i fred och

Under en jorden runt-resa fastnade Ingemar Hahn, en utåtriktad ung man, i Unification Church, en ny religiös rörelse, även känd som "moonies". Den är, menar han, en av de mest totalitära och manipulerande destruktiva sekterna, och den värvat unga idealistiska resenärer i USA. Den har 50.000 medlemmar världen över, varav ett trettiotal i Sverige. Foto Lena Krantz, Arbetet, Göteborg.

frihet med den teknik och det kunskande vi har, eller också går vi alla mot en kärnvapenkatastrof!

— Vi behöver inre kunskap för att välja rätt. Gud har sänt en man för att förkunna den nya visionen, och det är vårt ansvar att ta reda på så mycket som möjligt om detta budskap. Vi får inte svika Gud igen, utan måste i stället lyssna med öppet hjärta och inte döma på förhand. Så jag ber alla att stanna en vecka här med oss. Visa att ni bryr er om vår jord och alla människor, visa att ni verkligen försöker ta reda på vad som är sant och riktigt! Vi har inte råd med fler missstag i denna kritiska tid. "Please stay for just a week", sa Gareth med tårar i ögonen.

Många av de trettiotal personer som lyssnade, snyftade känslösamt, och stämningen var laddad. Det snurrade i skallen på mig, jag kände mig trängd och förvirrad. Kunde det vara sant som Gareth sa? Det lät så övertygande — han var ju trots allt historielärare — och hans uppriktighet kunde man inte ta miste på!

Efteråt satt Jenny, Gareth och John och pratade med mig. De försäkrade att de kunde ordna ett jobb i Colorado åt mig genom kontakter, om jag bara stannade ett tag till. Vi argumenterade fram och tillbaka i två timmar. Jag sa att jag ville åka samma kväll, som vi kommit överens om under den allra första middagen. John bad om ursäkt och sa att bilen redan åkt för kvällen, glömt mig men att jag kunde få åka nästa morgon istället.

De konfronterade mig, sa att jag var rädd för att ta itu med mig själv och att jag inte var seriös nog i mitt liv. Jag blev förbannad — men nödgades erkänna att de delvis hade rätt. Jag hade inte kommit till USA för att finna mig själv, och att åka skidor i Aspen var kanske inte särskilt seriöst. Jag kände mig tvungen att bevisa för mig själv, för dem och framför allt för Gud att jag var villig att ge honom en chans i mitt liv. Slutligen, efter stora psykiska påfrestningar, beslöt jag mig för att stanna en vecka till. Samma kväll efter middagen reste sig Jenny upp och sa att hon var så lycklig över att ha träffat en så underbar person som jag.

Hon vann mitt hjärta. "Även om jag inte håller med om allt i deras lära, kan jag i den här kärleksfulla miljön utvecklas och lära mig att älska människor förutsättningslöst, vilket är bra mycket viktigare än skidåkning", tänkte jag. Utpumpad kröp jag ner i sovsäcken och somnade direkt.

Dagarna på Camp K innehöll fler och mer djuplodande lektioner och massor av aktiviteter. Tiden flög fram, en vecka blev två och tre. Utan att jag egentligen fattat ett aktivt beslut hade jag varit på gården i fem veckor och blivit föremål för en konstant indoktrinering i syfte att bryta ner mitt gamla jag och ersätta det med ett nytt, högre stående andligt jag.

Jag hade nu gått igenom alla kurserna och for tillbaka till San Francisco, som med mina nya ögon såg ut som en stad i synd, ett 80-talets Sodom och Gomorra. Där började jag på heltid missionera för Carp, som jag nu fått reda på var en rekryteringsavdelning för *Unification Church*, en ny religiös rörelse, även känd som "moonies". Vi sa vad som helst, kom med alla slags vita lögnar — som vi kallade "heavenly deception" — för att locka folk till en middag och sen en helg på Camp K. Vi var Guds handplockade elit, utsända för att bereda vägen för Herren. Allt var tillåtet i krig mot den sataniska världen.

Gradvis hade jag fått veta att pastor Sun Myung Moon var ledare för Carp och *Unification Church*. Vi trodde att han var Messias och kallade honom Fader, hans tredje fru Moder — och vi var deras barn. Efter ett par må-

Pastor Sun Myung Moon.

nader hade jag insett att min önskan att åka hem till sommaren var mycket självisk. I själva verket arbetade satan genom dem jag älskade mest. Alltså var min hemlängtan och lojalitet gentemot min familj satans frestelser. Jag måste visa stark och orubblig tro, vända den världsliga världen ryggen och bara följa Gud. Det innebar att fullständigt förneka min familj och istället bli en del av den Sanna Familjen, pastor Moons familj...

Vi fastade, tog långa, iskalla duschar, mässade och bad för att komma ifrån alla sinnliga begär i den fallna, onda världen utanför Carp. Det skulle hjälpa oss att bli mer andliga och att komma närmare Gud. Lite senare sändes jag ut på MFT, ett liv där antal förtjänade dollar var en måttstock på ens Gudstro. Vi levde åtta personer i en skåpbil och körde land och rike runt och sålde bilder, blommor och dockor för Carp. Vi jobbade 7 dagar i veckan, 15 timmar om dagen, allt i syfte att bygga Guds Kungarike på jorden. Vi sov 4-5 timmar; det var ett kargt och hårt liv, i fullständig underkastelse av Guds Vilja.

Vi blev t o m uppmanade att om

pastor Moon önskade åka till Korea och slåss för vårt nya Fädernesland. Vi var Guds obevekligt lojala soldater, redo att dö och döda (?) för vår tro. Min familj och mina vänner skrev brev och ringde för att försöka påverka mig att tänka mer balanserat, och de kom med argument mot Moons lära. Men inget hjälpte — jag var övertygad om att de var satans språkrör och arbetade för att förgöra Guds utvalda folk. Inget skulle hejda mig i min mission för Gud.

Min räddning kom, när mina föräldrar kom till USA efter 17 månader och hämtade hem mig. Jag genomgick en veckas avprogrammering i Sverige. Detta innebar att jag fick ta del av mycket material — som medvetet undanhållits mig i Carp — om ledaren Moons brottsregister, hans kontroversiella tal, hans kyrkas stöd av den fascistiska gruppen Anti-Kommunistiska Världsförbundet och "Principernas" vantolkningar av Bibeln. En f d medlem i Moon-kyrkan hjälpte mig att analysera denna information, och tillsammans diskuterade vi dessa för mig nya fakta.

Efter en vecka släppte indoktrineringen så mycket att jag kunde tänka självständigt och se med kritiska

Kidnappningen avprogrammeringen

När Ingemar Hahn hade varit ett och ett halvt år i Moonkyrkan i USA, fattade hans föräldrar beslutet att försöka rädda honom. De anlätade som medhjälpare två personer som tidigare varit medlemmar i pastor Moons rörelse. När Ingemar var ute på en kvälls promenad i Houston, Texas, tillsammans med sin far, kidnappades han. De två före detta "moonies" överraskade honom och lyfte in honom i en bil tillsammans med fadern och åkte från platsen.

Ingemar låtsades gå med på att lämna Moonkyrkan.

— Jag tänkte att bara de slutat prata med mig, så skulle jag gå tillbaka till rörelsen igen, berättar han.

Vid samma tid kom beskedet att Ingemars morfar avlidit, och han bestämde sig för att åka hem till begravningen — hans första självständiga beslut på ett och ett halvt år.

Hemma i Sverige fick han besök av en före detta medlem i Moonkyrkan, och denne lyckades övertya honom att lämna rörelsen.

— Först då, säger han, fick jag reda på väsentliga fakta om den rörelse jag varit engagerad i — om stödet till politiska högerrörelser, om pastor Moons alla konstiga affärer, om att han suttit i fängelse med mera.

Idag är Ingemar lättad över att han slapp ut ur Moonrörelsen, och han uppmanar alla svenska ungdomar som riskerar att dras in i någon totalitär religiös rörelse att vara på sin vakt och använda sitt kritiska förstånd.

SM

ögon på min tid i Carp. Jag lyckades återta äganderätten över mitt eget jag, som varit hårt manipulerat, hänsynslöst utnyttjat och strängt kontrollerat.

Idag lever jag i frihet och tacksamhet gentemot de människor, inklusive min familj, som hjälpte mig ur en ofattbar mardröm.

Ingemar Hahn är tillgänglig för föredrag i skolor, församlingshem m m. Han kan nås genom Skolkyrkan, Kyrkliga Skolnämnden i Göteborg, Mariagården, Stampgatan 1 A, 411 01 Göteborg (tel. 031-17 16 20).

Här i centrum av San Francisco blev Ingemar Hahn uppluckad av Carp.

En MTF-grupp med uppdrag att dra in pengar till rörelsen.

Skandinaver i Carp, plus en ledare. Nr 1, 3 och 5 från höger har hoppat av, sedan fotot togs i april 1986.

Hur Du startar en egen kult

Av Bertil A. G. Schalén

En av de roligaste böcker jag läst heter *How to organize and manage your own religious cult* och är skriven av Duke McCoy. Den är inte bara en praktisk handbok för den potentiella profeten, utan minst lika mycket en drift med många sekter av typ Guds barn, scientology m fl. Själv funderade jag ett tag på att ge ut en svensk version av boken, men jag vet mina begränsningar — inte minst vad beträffar tiden. Så ni får nöja er med en resumé av bokens innehåll, delvis bearbetad av mig.

Boken utgavs 1980 av *Loompanics unlimited*, som också utgivit *How to start your own country* av Erwin Strauss — vilken kan vara bra att ha till hands om kulten går dig ur händerna. Jag undrar om jag skall sända ett exemplar av den senare till Bhagwan...

Inledning

En kult är en samling människor som är trogna en ledare, vilken skenbart representerar sanningen.

Kulten är hierarkiskt uppbyggd kring ledaren. Runt sig samlar denne en grupp trogna som utgör en inre krets ställföreträdande befäl, som skall se till att kultledarens önskemål uppfylls. Dessa förutsätts vara obrottsligt lojala ledaren, medan övriga medlemmar i kulten därigenom får betecknas såsom mer eller mindre pålitliga. Efter denna inre grupp kommer en större grupp funktionärer som arbetar med att verkställa högre ifrån kommande order. Längst ner har vi den tröga massan av medlemmar som får göra det egentliga arbetet.

Det förväntas att varje medlem verkligen ger all sin tid, hela sin kropp och inte minst alla sina ägodelar till kulten och dess ledare. En stor del av tiden åtgår till att värva nya proselyter, finslipa indoktrineringen av redan etablerade medlemmar, skola in nya och framför allt samla in pekuniära medel för kultens och inte minst kultledarens välbefinnande.

Kultens dogm vilar på några få enkla "sanningar", gärna hämtade från flera etablerade religioner. Endast profeten har rätt att tolka dessa sanningar i sitt rätta ljus. Vore sanningen för enkel, så hade ju alla människor förstått budskapet utan att behöva förlita sig på kulten — och det vore ju att bita den hand som föder en. Till dessa av kulten fastlagda dogmer bör mycket allmänna begrepp av typ "kärlek", "broderskap" och "fred" knytas. Dessa i kulten oftast centrala begrepp ger kultledaren allt det tolkningsrum han kan tänkas behöva. Kärlek och broderskap behöver ju t ex inte omfatta dem som a) står utanför kulten, b) är fiender till kulten, c) lämnat kulten.

Kom ihåg att dagens religioner är gårdagens kult! Därför ägnar de etablerade kyrkorna en stor del av sin tid åt att definiera sin egen lära visavi kulterna samt organisera förföljelse av ungdomliga uppstickare som kan tänkas bli ett hot i framtiden. Kom också ihåg att en kult sällan överlever sin ledares fränfalle, såvida inte kulten går i förbund med andra intressen, t ex den politiska statsapparaten.

Människan har alltid sökt sig till religionen för att få svar på de vitala frågorna: vem är jag och vad är meningen med allt? I dagens sekulariserade värld, där kyrkorna tappat en hel del av sin forna makt, ger kulterna raka och praktiska svar på alla frågor — om individen väljer att lossa banden med sin tidigare tillvaro. Konsumtionssamhället har i dag skapat en okritisk, narcissistisk varelse som är mycket mottaglig för de budskap kulterna basunerar ut. TV, ytlig sensationsjournalistik och hetsiga mode-trender lämnar individen i ett värdeemässigt vakuum, där opportuna värderingar skiftar för dagen. Han kan också komma att uppleva en total alienation visavi ett samhälle som sysslar med meningslös förstöring av naturen (i den heliga konsumtionens namn) politiska intriger, som han inte har någon möjlighet att påverka, och oförståeliga krig. Speciellt ungdomen

rasar genom adolescensen på jakt efter normer och idealbilder, vilka skall tjäna som grund för utvecklandet av ett harmoniskt "vuxenliv" i ett synbarligen kaotiskt och mångskiftande samhälle. De, och andra grupper, är lätta byten för en auktoritativ ledargestalt som sluter dem i sin famn och ger trygghet — om denne tillåts sköta tänkandet åt dem.

Och det är här, på denna förryckta andliga marknad, som just Du har chansen att skapa Din framtid och sätta en guldkant på tillvaron.

Hur Du agerar som kultledare

Hur går kultprofeter som Charles Manson, Billy Graham, pastor Jones och Bhagwan tillväga för att skapa underdåniga, lojala proselyter som bara älskar dem och tror blint på alla ord som väller fram ur deras mun?

Svaret står att finna i profeternas karisma.

A. *Bilden av ledaren.* Den bild Du måste ge är att Du är Guds utsände. Du och ingen annan. Därför bör Du utstråla intelligens, ledarskap och kompetens. Det är dock inget "måste", men väl meriterande. Viktigast är att Du ger en bild av kraft och styrka, som kan tillföras det budskap Du förmedlar. Du skall vara en *messias* och en *fader* för alla vilsna själar som söker andlig näring. Den starkaste ledaren är därför den *karismatiska*.

B. *Karismatisk utstrålning.* Vad som går in genom anhängarnas ögon och öron går förvisso ofta ganska snabbt ut igen, men kvar finns en bild av *ledaren* som Du har konstruerat. Följande detaljer bör därför läggas på minnet:

- 1/ Fysiska attribut.
- 2/ Kroppsspråket.
- 3/ Vad ledaren säger och hur han säger det.
- 4/ Vad andra säger om ledaren.
- 5/ Hur andra agerar mot honom.

Sammantaget ger alltså dessa fem punkter bilden av Dig. *Idealledaren* bör för det första vara man — kvinnliga kultledare kan räknas på ena handens fingrar. Han bör vara magerlagd, inte ha något ansiktshår och alltid vara välfriserad. Ni såg ju hur det gick för Bhagwan — hippiekulturen dog på 70-talet. Samtidigt bör ledaren ge en vision av ungdomlig mognad.

När det gäller kläderna, bör dessa bytas minst två gånger per dag — en profet luktar inte! Två "standarduniformer" bör ingå i garderoben, en för den religiösa delen av förvärvslivet och en för det mer praktiska "affärslivet". Dessa "uniformer" bör vara tämligen moderata till snitt och kulör. Kritstrecksrändigt är åter inne. Svarta, välputsade skor förstärker den auktoritativa bilden.

Observera Din mimik! Din ansiktsmuskulatur avslöjar mer än Du tror. Viktigt är att ha varma, förtroendeingivande ögon. För övrigt skall Du vara ytterst sparsam med känsloyttringar. Ett jättegrin à la Carter inger *inte* förtroende. Kosta endast på dig ett lätt, välsignat, överseende leende då och då.

Din gång bör vara bestämd och målmedveten, inte för hastig. Låt andra följa Dig i Din takt!

Var noga med dieten! För mycket kolhydrater ger en pösig uppsyn — och vem vill se ut som Guru Ji eller

Sai Baba? En bra hudkräm döljer rynkor och ger huden en skinande, hälsosam, utstrålning. Sök se positiv ut i alla lägen!

Tonläget bör vara välmodulerat, utan accent, och endast under religiösa ceremonier skall rösten höjas till extatiska höjder.

Kommunikationskontroll. Ofta bryr sig inte folk om *vad* Du säger, utan lägger större vikt vid:

- 1/ Gester och kroppsrörelser.
- 2/ Ansiktsuttryck parade med tonvikten på budskapet.
- 3/ Kroppsspråket.
- 4/ Metastrukturen — vad som kan tolkas bortom det egentligt sagda.

En öppen mimik, bestämda men ändå naturliga gester måste läras in. Praktisera ofta framför spegeln. Var självkritisk!

Ditt tal bör vara konstruerat så att det innehåller så korta meningar som möjligt, gärna med långa, dramatiska pauser emellan. Klichéer förankrar det sagda hos åhörarna och får dem att relatera det sagda till tidigare inhämtad kunskapsmängd. Viktigt är också *ordningen* av orden. Den visar var tyngdpunkten i budskapet ligger. Själva ordvalet finns det mycket att säga om — och analysera. Använd t ex alltid ordet "vi" för att försäkra anhängarna om gemenskapen i kulten och budskapet.

Du bör sköta alkohol, rökning och

sex (speciellt om du har preferenser åt det egna könet) på ett mycket diskret sätt. Visa i stället upp ett friskt, naturligt leverne, gärna med uppvisande av motionsintresse. Vi lever ju i en tid som är fixerad vid den egna kroppen — och lite måste Du ju anstränga Dig...

Dina närmaste trogna bör också följa Ditt exempel och dessutom vinnlägga sig om en attityd som utstrålar djup kärlek till Dig och Ditt budskap. De bör i alla lägen referera till Dig och alltid ha något gott att säga om Din person.

När Du väl etablerat denna image, kan Du i stort sätt göra vad Du vill. Kulten följer Dig ändå till världens ände. Vad har de annars att välja på, när de väl lämnat allt bakom sig för att följa Dig?

Hur Du upptäcker potentiella anhängare

Efter den första tidens slitgöra då Du byggt upp stommen av en kult, bör Du överlåta rekryteringen av nya medlemmar till speciellt betrodda anhängare. Detta är mycket viktigt eftersom det stärker Din messias-image. Du skall undvika alltför nära kontakter med "fotfolket". Både Du och dessa framtida hjälpredor måste ha klart för

Flicka i en religiös sekt, Unification Church, försöker värva anhängare på gatan.

sig ur *vilka* grupper som kulten vill hämta sina lärjungar. Helst bör ju rekryteringen ske ur de mer välbeställda samhällslagren, eftersom penningen utgör en vital del av kultens ackumulerade kraft. (Det är något som redan etablerade trossamfund tagit fasta på.)

Idealtypen för rekrytering är medelklassens barn, ungdomar som just har slutat gymnasiet och söker mening med livet. De lever i ett socialt vakuum, saknar tryggheten från det ombonade medelklasshemmet, vet inte vad de skall göra av livet och hoppar från den ena modeflugan till den andra. De upplever en normlöshet och alienation som gör att de formigen ropar efter en god fader som kan leda dem mot inre frid. För dagens 19-25 år gamla yngel finns föga hopp om arbete eller bostad. Kulten erbjuder dem bägge delarna, om de är villiga att lämna allt i dess händer. En viss kontakt med föräldrarna bör dock uppmuntras. Dels söker ju kulten respektabilitet hos i samhället styrande grupper, dels behöver också kulten föräldrarnas generösa bidrag till deras snabbt avmagrande avkomma. Bäst är om föräldrarna ges bilden av ett rotlöst barn som äntligen funnit något att ta fasta på. Ett bidrag till kulten är ofta blygsammare än en inköpsronda på NK följt av ett krogbesök (åtminstone till en början).

De ungdomar som rekryteras bör vara goda exempel för kulten, vackra, vid god hälsa och utan mentala defekter. Värvarna skall därför undvika hippityper, handikappade eller utslagna från trasproletariatet. Anhängare från dessa kategorier bör hållas under enprocentsnivån, något att visa upp som exempel på socialt engagemang, men inte i den mängd att de stör helhetsbilden av kulten. Du strävar efter att bygga upp något eftersträvärt!

Var Du finner potentiella rekryter. Ensamma, vilnsa själar söker sig gärna till parker, bibliotek eller gatuhörn. De mer aggressivt sökande efter mening återfinns på diskotek och partyn, men dem är det ingen idé att Du spiller någon tid på. Det vet ändå vad de inte vill — d v s gå med i kulten kring Dig.

Vad Du bör hålla utkik efter. Försök för det första att aldrig rekrytera hela grupper av människor. Högst två personer åt gången räcker. När de är tre eller flera, gör grupptricket dem oemottagliga för Ditt budskap.

Du och Dina värvare kan ha nytta av att betrakta det potentiella offrets kläder, vilka avslöjar ekonomisk och social status (d v s i de flesta fall föräldrarnas).

Kroppsspråket. De som har delegerats till att sköta rekryteringen måste lära sig att också genom objektets

yttre attribut och hållning tolka signaler i för er positiv eller negativ riktning. Människor som utstrålar en air av sökande efter någon eller något är alltid värda att granska närmare. Minns då följande exempel:

1/ Står objektet och stöder sig på en fot snarare än bägge — med huvudet något bakåt? I så fall är det bara att sätta igång.

2/ Står objektet böjt med kroppen så att den formar en S-kurva — med böjd nacke? Underlägsenhetskänslor gör denna person till idealisk anhängare.

3/ Om objektet står rakt med händerna på höfterna, så se upp! Här har vi en aggressiv och räddhåsen typ.

4/ En hållning där magmusklerna är så spända att individen får en i det närmaste konkvav hållning tyder också på aggressivitet — var försiktig!

5/ Om axlarna på objektet hänger eller svänger, så är vederbörande troligen deprimerad, uttröttad eller uttråkad — skynda till dennes hjälp.

6/ Är objektet fysiskt attraktivt — en riktig "macho" eller motsvarande — skall du först ta reda på hur ego-centrerad vederbörande är. Om mottagligheten för Ditt budskap är god, kommer dessa att bli bra rekryterare i framtiden.

Vidare studier i kroppsspråket rekommenderas. En persons gång talar också om en hel del för Dig. Här några exempel:

1/ Vinglar personen fram med ostadig gång? Ta inga chanser här!

2/ Är objektets gång behärskad av övertydliga sexuella gester — hoppa över också denne!

3/ Är personens gång bestämd och synes inriktad på ett mål, så har denne troligen inte ens tid att lyssna till Dig eller de Dina.

4/ Har vederbörande en hasande stil, kan du anta att han är apatisk och mentalt uttröttad. Gör ett försök!

5/ Tycks objektet irra omkring utan bestämt mål? Här har Du någon Du inte kan misslyckas med!

Missbrukare bör undvikas. De kostar för mycket tid och möda. Här finns inga ekonomiska fördelar, såvida du inte tänker söka statsbidrag för en ny typ av rehabiliteringshem. Några få kan gå in under den tidigare stipulerade enprocentskvoten. Likaså bör individer med dåliga tänder eller extrem akne undvikas, eftersom de tydligen inte ens kan se till egna elementära behov och därför inte kan tänkas vara till någon större hjälp i kultens arbete — dessutom måste ju kultens representanter se bra ut om de skall kunna locka fram några donationer från "vanliga" medborgare.

Kulten måste bli respektabel i samhällets och den fördomsfulla "gemene mans" ögon, varför alltför många missbrukare, kriminella eller

socialrevolutionärer skulle ge en dålig image. Din kult bör istället anamma en framgångsfilosofi — det är något som är inne just nu!

Vissa karakteristika i objektens mimik kan också vara värda att studera närmare — här några exempel:

1/ Öppen, slapp mun — uttråkad eller allmänt oemottaglig för frälsning.

2/ Lysande, klara, ögon — personen i fråga har utan tvivel en magnetisk dragningskraft som kan vara värdefull för kulten.

3/ Ovanligt många rynkor — objektet kan bära på en hel del problem, så var försiktig!

4/ Utslättat, nollställt ansikte — svensk, inte lönt att försöka konversera med.

Och så vidare. Varje ledtråd kan vara värdefull för värvarna. Träning och åter träning är ett måste. Här är slutligen fyra goda, för att inte säga vitala råd till alla som skall rekrytera offer till Din kult:

1/ Värvaren skall vara fysiskt attraktivare än de människor han söker rekrytera.

2/ Objektet (om de är två) skall vara av samma kön. Däremot skall värvaren *alltid* vara av motsatt kön.

3/ Rekryterarna arbetar alltid i grupp — dessa skall vara av samma personlighetstyp.

4/ Objektet skall *alltid* var de ensamma — sökarna.

Hur Du lockar medlemmar in i kulten

Ett ständigt tillskott av nya medlemmar ger kulten organisatorisk styrka — och pengar; inte bara den summa de för med sig i boet, utan också de pengar de kommer att dra in till kulten genom olika affärstransaktioner.

Värvarna. Dessa måste vara obrottsligt lojala medlemmar, helst fysiskt attraktiva och verbalt utvecklade. Deras aktivitet kan liknas inte så mycket vid övertalning, som vid en förförelseakt. Ett mer eller mindre omedvetet sexuellt budskap måste därvid ingå i kommunikationen med potentiella medlemmar.

Värvningsprocessen. Denna är en stegvis, dynamisk process där varje medlem bör veta sin roll i sammanhanget. Utförs den väl, kan Du räkna med ett utfall på cirka 50 procent i positiv riktning. Vi återger den punkt för punkt:

1/ *Annonsering* — genom flygblad, fria seminarier i ämnen nära kultens filosofi (se t ex scientology!) o. dyl. Bäst är dock en personlig konfrontation med en av kultens värvare.

2/ *Initialkontakt* — konfrontation med värvare, som ger en förväntan

om stora personliga framgångar i relationer till andra människor tillhörande kulten — platoniska såväl som sexuella.

3/ *Inbjudan till samkväm.* I en positiv miljö reagerar den ensamme med ett behov att tillhöra en grupp. Gärna en middag med allsång och vällustig stimulation.

4/ *Veckoslutsseminariet.* En veckohelg på ett trevlig läger med nettonad propaganda för kulten ökar också behovet av grupptillhörigheten.

5/ *Grundläggande träning.* En uppföljare till detta läger lägger nu in en betoning på kultens budskap. Detta träningsläger bör pågå i minst sju dagar, och aspiranten tvingas nu välja mellan att gå med i kulten eller bli utstött.

Under initialkontakten följer värvarerna de regler vid selektionen som jag tidigare gav exempel på. Därefter tar han/hon en ytlig, positiv, kontakt med objektet och söker genom samtalet få reda på personens intressen, status etc. Hela tiden bör värvaren smickra objektet så mycket som möjligt, och få denne att känna sig uppmärksam. Därefter följer inbjudan till samkväm, seminarium, gratis test eller vad det nu kan vara frågan om. Kulten i sig får inte beröras mer än högst fem minuter under samtalet — istället skall det te sig som en inbjudan till ett sällskap som egentligen är en enda "stor, glad, familj". Värvaren skall ge intrycket av att han/hon/de är värda att lära känna lite närmare. De skall vara skenbart öppna och direkta. Glada människor attraherar alltid ett dystert sinne. Aldrig skall värvaren låta som en tredje klassens evangelist. Undvik också detta:

1/ "Goda råd."

2/ Förhörsmetoder — det skrämer.

3/ Långa pauser där objektet får chansen att tänka.

4/ Irrelevanta diskussioner.

5/ Självcentrering. Fokus skall alltid vara på målobjektet.

Samtalet avslutas med att värvaren med en varm gest vidrör objektet. Det ger förstärkning av den verbala kontakten.

"Samkvämet." Vad som för den nye verkar vara en trevlig sammankomst, är i verkligheten ett veritabelt emotionellt slagfält där kultens kraftfullaste vapen — "kärleksbomben" — skall till att detonera. Den intresserade möts vid dörren av en representant för kulten, som under kvällen skall fungera som övervakare och "vän". En lätt måltid bör gärna serveras — med ett symboliskt brytande av brödet. Efter middagen slappnar alla av, och sång med gemytligt samkväm vidtar. Till slut håller en representant för kulten ett tal om "läran" och ledaren, kryddat med klichéer av typ "Kärlek, Fred och Broderskap".

Därefter är det ganska lätt för övervakaren/"vännen" att söka övertala aspiranten att delta i en veckosluts-träff.

Under detta "samkväm" är det av vikt att en positiv, kärleksfull stämning upprätthålles. Rekryten måste känna sig välkommen, uppskattad och börja längta efter att få återuppta kontakten. Kort sagt — "sökaren" får känna att han äntligen har nått sitt odefinierade mål!

Veckoslutssträffen. Så snart finanserna så tillåter bör kultledaren införskaffa ett isolerat lantställe där veckoslutssträffar och mer avancerad indoktrinering kan äga rum. En gammal lada förvandlas lätt till en kollektiv sovsal för cirka 50 personer.

Denna "retreat" har följande syfte: 1/ Första steget är att avskärma rekryten från omvärlden så att han senare kan inlemmas i kulten.

2/ En isolerad miljö och enskild handledning förstärker denna strävan.

3/ Denna plats skall bli den första då rekryterna verkligen kommer i kontakt med kulten och dess budskap.

4/ Under veckohelgen skall den utsatte rekryten bombarderas med re-

torik kring budskapet för att skapa grunden för underkastelse av dogmen. Här kan också en subtilare metod användas.

5/ För att öka mottagligheten skall rekryterna få så lite sömn som möjligt, samtidigt som de ständigt aktiveras.

6/ Rekryten får aldrig lämnas ensam för att t ex samtala med andra rekryter. Det är den personliga assistentens uppgift att tillse att något sådant inte äger rum.

De flesta som kommer till veckoslutskursen har egentligen ingen aning om varför de är där. Låt dem inte heller tänka efter! Gör vistelsen så att den liknar ett sommarläger! Packa in alla intresserade i en buss och kör dem till "retreaten" under sång och glam! Sök driva upp en kollektiv förväntan!

Fortsättning följer i ett kommande nummer. Där får vi bl a lära oss grundprinciperna för hjärntvätt samt diverse möjligheter att tjäna storkovan på kultens affärer.

Under tiden kan Du ju gå ut och prova huruvida de metoder jag beskrivit verkligen praktiseras av diverse religiösa samfund . . .

Kärlek, sex och New Age

Av Håkan Blomqvist

Åren 1958-59 reste Arthur Koestler omkring i Indien och Japan för att se om österns visdom och andlighet hade några lösningar på västerlandets problem. Han kom tillbaka besviken över vad han sett av yoga, zen och andra livsåskådningar. "Jag började min pilgrimsfärd i säck och aska och kom tillbaka ganska stolt över att vara europé", skriver han i sin reseberättelse "Lotusen och roboten". (1)

Särskilt noterade han indiernas fullständiga misslyckande i att lösa sexualitetens problem. Den dualistiska inställningen till sexualiteten — dvs motsättningen mellan naturlig drift och askes — skapade, för ett europeiskt tänkande, nästan absurda problem. Det vanligaste klagomålet från manliga patienter i de psykiatriska klinikerna och yogainstituten var ofrivillig sädesavgång under natten. Bekymret över detta — vilket är något naturligt och ofrånkomligt, om sexuell utlösning sällan eller aldrig förekommer — var ett resultat av den filosofi om avhållsamhet — brahmacharya — som bland andra Gandhi ivrade för. Själv "plågades" Gandhi av nattliga pollutioner långt upp i sextioårsåldern. Sin avhållsamhet försökte han ofta testa genom att sova med unga, vackra flickor, vilket gav upphov till många skandaler och rykten. Inte undra på att Koestler beteckade sig för "österns visdom".

Man skulle naturligtvis kunna hävda att vi i västerlandet inte var mycket bättre med den paulinska kristendomens kunskaps- och livsfientliga skuldskuld. Men vi var åtminstone på god väg att skaka av oss skuldbördorna, psykologiskt sett knappast något lätt arbete när hela befolkningen sedan barnsben blivit itutad "jag fattig, syndig människa, som med synd född...".

Sexualiteten får väl sägas vara ett av våra mest svårösta existentiella problem. Att med sunt förnuft och medmänsklighet i bakfickan studera sexualitetens historia är knappast någon roande sysselsättning. Det är en berättelse om förtryck, fanatism, okunnighet och omänsklig dumhet.

För att få ett begrepp om vilket elände den puritanska sexualsynen

även i vår tid kunde åsamka enskilda människor kan man läsa t ex Ivar Löfjanssons tragiska pubertetsskildring "Geniet" med undertiteln, "Denna bok är en anklagelseskrift mot uppfostran i vår tid".

Efter mer än tjugo års vandring i det metafysiska träsket måste jag konstatera att den sk new age-rörelsen definitivt inte har någon lösning att komma med. Här är det snarast en fråga om att vrida klockan tillbaka. *New age is old age*, när det gäller den sexuella problematiken. Med new age-rörelsen menar jag då vad teosofier, esoteriker, antroposofier och diverse österländska guruer har att komma med. Med allt det sexuella lidande jag noterat under åren bland olika människor i andliga rörelser, skulle jag nästan vara böjd att påstå att new age-rörelsen är att likna vid en konspiration mot medmänsklighet och sunt förnuft. Det är det gamla förtrycket men i en ny och lite glamorösare klädnad.

Jag tänker på alla stackare jag mött som inbillat sig att de är mera andliga om de avstår från sex, antingen för att deras guru sagt så eller för att de har så bråttom att bli gudar, vad nu det skulle vara bra för. Lyckligtvis kommer de flesta på att de sysslar med psykologiskt osunt, omänskligt nonsens. Andra slutar som fullblodsneurotiker. I några fall har mental-sjukhus blivit slutet på resan.

New age-rörelsen har sina rötter i Blavatskys teosofi, antroposofin och Alice Baileys esoterik. Men den new age som dessa rörelser står för har mera släktskap med 1800-talets viktorianism än med en ljus framtidssyn. Blavatsky angav tonen med den ofta citerade synpunkten att sex är ett "djuriskt begär som skall tvingas till underkastelse" (2) och att kräva celibat av dem som ville tillhöra teosofernas inre krets, den sk esoteriska sektionen.

Hela den teosofiska rörelsen är ett bedrövt kapitel av upphöjd, missriktad idealism. Charles Leadbeater spräckte t ex flera äktenskap genom att fordra celibat av äkta makar, och han vägrade skaka hand med kvinnor. Själv tvingades han inför dom-

stol erkänna upprepade sexuella förbindelser med småpojkar (3). Annie Besant förklarade att sex var uteslutet för invigda (4). Allt detta grundlade den atmosfär av osundhet som vilar över teosofin och därmed associerade rörelser.

Inte heller var det så att teosofin bara speglade den allmänna tidsandan i sin syn på sexualitet och moral. Samma gamla dammiga argument dyker upp även i dagens litteratur.

Den svenske esoterikern Henry T. Laurency, som fortsätter traditionen från Blavatsky och Bailey, har en minst sagt egenartad dubbelhet i inställningen till sexualiteten. Han går till storms mot kristendomens sexualfientlighet och moralism för att i nästa ögonblick skriva t ex följande: "Den sexuella frågans lösning ligger hos kvinnan, i hennes krav på att mannen vid äktenskapets ingående är oskuld liksom hon själv. Dispens må kunna beviljas. Men principen måste proklamerats och upprätthållas" (5). På andra ställen ojar han sig över flickornas bara ben på teatern och att "sängkammarscener" får förekomma i litteraturen. Man tror sig ibland lyssna på någon ovanligt inskränkt frikyrkopastor från seklets början.

Esoterikerna går också hand i hand med de mest extrema kristna fundamentalistiska högerörelserna i USA med sin syn på psykologen Sigmund Freud som satanist. "Freud var en ond människa genom vilken de onda krafterna, Svarta Logen, tömde en flod av snusk över mänskligheten", skriver Viola Petitt Neal och Shafica Karagulla i sin nyligen publicerade bok "Through the curtain" (6). Den distribueras bl a genom Institutet för hylozoiska studier i Skövde under ledning av Lars Adelskog, som för övrigt instämmer med författarnas syn på Freud.

Jag måste erkänna att jag skräms av den "sköna nya värld" som nya tidsålderns representanter arbetar för. Man tycks inte ha lärt något av historien. Det är det sexuella förtryckets återkomst. Gudarna bevare oss från denna livsfientliga smörja!

Ett alternativ och kanske lite av ett ljus i mörkret är den kinesiske förfat-

taren och filosofen Jolan Chang, sedan drygt tio år bosatt i Stockholm. I tre böcker "Kärlekens tao", "Kvinnan och kärlekens tao" samt "Vägen till kärlekens tao" har han sammanfattat ett helt livs sökande efter en lösning på sexualitetens problem (7). Genom att studera de gamla kinesiska läkarnas taoistiska skrifter har han syntetiserat fram en praktisk, livsbejakande syn på sexualiteten.

Grundinställningen till sin livssyn fick han genom tragiska och hårda erfarenheter i ungdomen. Jolan Changs far var general i Kinas armé, en brutal far som ständigt gav unge Jolan stryk. Senare i livet förstod han att det var faderns brist på kärlek som gjorde honom våldsam. "... den som är svältfödd på kärlek (kan) lätt förälska sig i vapen, dvs makt", skriver författaren i sin självbiografi "Vägen till Kärlekens tao".

Kärlekens tao vill framför allt vara en filosofi om balans mellan yin och yang, det manliga och det kvinnliga. Tao är naturens oändliga kraft. För att leva ett lyckligt liv måste man kunna bli en del av denna kraft, leva i samklang med naturen.

Det finns tre grundläggande principer i Jolan Changs sexualfilosofi:

1. Mannen måste lära sig kontroll av sädesuttömningen och finna de intervaller för sädesuttömning som passar hans ålder.

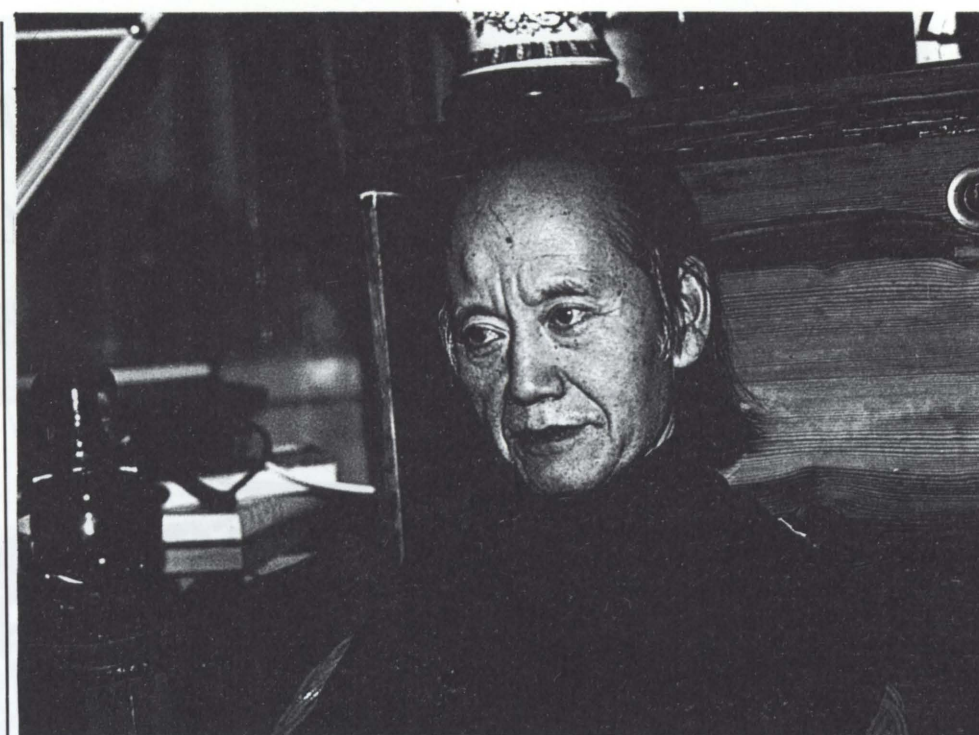
2. Mannens orgasm och sädesuttömning är inte nödvändigtvis samma sak.

3. Kvinnans tillfredsställelse är av största vikt.

För en orgasminriktad västerlänning kan denna filosofi till en början te sig som att ta bort rusinet ur kakan. Men Jolan Chang menar att när man lärt sig det här sättet att älska, då blir erotiken ännu mer njutbar för att inte säga hälsobringande! Dessutom blir mannen och kvinnan sexuellt jämställda i och med att mannens sexuella förmåga blir i princip oändlig. Och man slipper tänka på preventivmedel.

Alla gamla taoistiska texter betonar hur viktigt det är att älska ofta men att sällan ha sädesuttömning. Den gamle läkaren Sun S'u-Mo, som levde under 500- och 600-talet, påpekar i boken "Den oskattbara föreskriften" att ett rikt och riktigt genomfört kärleksliv är precis lika viktigt som rätt kost och motion för att hålla sig i fysisk och psykisk god form.

Jolan Chang anser att det gäller för mannen att hitta sin egen harmoniska frekvens för sädesuttömning. När man lärt sig tekniken, kommer kroppen att anpassa sig till den och det blir den naturligaste sak i världen. Följden blir att mannen kan älska hur ofta och hur länge som helst utan att bli utmattad och vilja sova.

Jolan Chang

De taoistiska texterna säger att när man kan älska ofta och länge, så tillgodogör sig parterna varandras livskraft fullt ut. Mannen får del av kvinnans yin-väsen och hon av hans yang-väsen. Båda blir därför starka, friska och harmoniska och uppnår en sällsynt stor sinnesfrid. Genom oräkneliga citat visar Jolan Chang att kärlek och erotik var en viktig del av den gamla kinesiska läkekonsten.

Kärlekens tao är en fascinerande blandning av rationalitet och romantik. Samtidigt som den är starkt teknikinriktad har den en närmast mystisk-romantisk syn på mannens och kvinnans sexuella förening. I ett förord till första delen rekommenderas boken varmt av den kanske främste kännaren av kinesisk kultur och historia, professor Joseph Needham.

Om sin vän Jolan Chang skriver också den välkände författaren Lawrence Durrell i sitt lilla självbiografiska verk "A smile in the minds eye". Över huvud taget har böckerna om kärlekens tao fått ett positivt mottagande i de flesta länder, medan vi kyliga nordbor varit något mera reserverade.

Jolan Chang lever som han lär. Idag, 67 år gammal, är han fortfarande lika sexuellt aktiv som i trettioårsåldern. Under mer än halva sitt liv har han praktiserat kärlekens tao och menar att vår värld skulle kunna förändras till oigenkännlighet inom en generation om vi kunde sprida kunskapen om kärlekens tao till alla skolelever. Ingen lösning på världens problem är möjlig utan en sund inställning till kärlek och erotik, påpekar han ofta.

Han ser med fasa på hur livsfientliga religioner vinner alltmera terräng i både öst och väst. I sin självbiografi

skriver han: "Jag insåg också hur fåfänga både Tolstoj och Buddhas läror var. Det var som att försöka hejda en flodvåg med bara händerna."

Men Jolan Chang behandlar inte bara den tekniska sidan av kärlekens tao. Det är en del i en helhet som omfattar barnuppfostran, mat, konst, fred, födelsekontroll, andningsteknik och konsten att utveckla en kärleksfull sensivitet inte bara till kärlekspartners, utan till hela naturen och tillvaron. Sin andra bok tillägnar författaren "alla som arbetar för att rädda vår värld från förintelse".

Kanske har Jolan Chang återfunnit lite av ungdomens källa, en nygamal lösning på ett hittills olöst mänskligt problem. Hur som helst är hans livsbejakande och ljusa filosofi oändligt långt från new age-rörelsens krampartade försök att ännu en gång krossa oss med den sexuella skuldbördan.

Noter

1. Arthur Koestler. Lotusen och roboten. Tidens förlag, Stockholm 1960, s. 290.
2. Colin Wilson. The occult. Mayflower Books, St. Alban, Herts 1971, s. 432.
3. Gregory Tillett. The elder brother. A biography of Charles Webster Leadbeater. Routledge & Kegan Paul, London 1982, s. 199.
4. Ibid., s. 152.
5. Henry T. Laurency. Livskunskap ett. Förlagsstiftelsen Henry T. Laurency, Skövde 1986, s. 323.
6. Viola Petitt Neal & Shafica Karagulla. Through the curtain. DeVorss & Co., Marina del Rey, Calif. 1983, s. 263.
7. Jolan Chang. Kärlekens tao. Bonniers, Stockholm 1978.
8. Kvinnan och kärlekens tao. 1983. Vägen till kärlekens tao. 1985.

Jolan Chang, 1985, s. 115.

Kristus talar genom sin profetissa G. W. anser rörelsen Universellt Liv

Andliga rörelser är legio. I en del fall samlar de sig kring informationer från så kallade medier (förmedlare). Då är det genom transtal, automatisk skrift, en inre röst eller inspirerat tal som budskapen ges. White Eagle Lodge är grundad på mediala budskap, liksom Summit Lighthouse och Ambres förmedling. A Course in Miracles har tillkommit genom en inre röst. Den spiritualistiska rörelsens kärna har alltid varit tron att man genom medier får kontakt med andevärlden.

I Tyskland har nyligen ännu en mediumbaserad andlig rörelse fötts. Den heter Universellt Liv, och dess medium är Gabriele Wittek (som brukar omnämnas som G. W.).

Universellt Livs lära uppges ha spritts till ett 40-tal länder. I Sverige finns en handfull troende. En av dessa är Wolf von Glasenapp, född i Brasilien (med tyska som modersmål). Han uppfattar Gabriele Wittek som en sann gudsprofet i nutiden och förklarar:

— Det har funnits många profeter, med större och mindre uppdrag. Men profeter med större uppdrag framträder bara en i taget. Den nu levande förmedlaren av det profetiska ordet är G. W. Hon har ett stort världsomfattande uppdrag och är samtidigt den läroprofet kring vars budskap Universellt Liv växer fram.

von Glasenapp vill inte att man kallar Gabriele Wittek medium; hon är i stället ett språkrör och en profet. Medium är enligt Universellt Livs mening en person som visserligen kan förmedla andliga budskap — men inte Den Högstes röst. Det senare är förbehållet profeten. En annan skillnad mellan en profet och ett medium är, enligt Universellt Liv, att den förra får kraft i sitt förmedlande arbete, medan den senare förlorar kraft.

Gabriele Wittek är — berättar von Glasenapp — en tillbakadragen kvinna i 50-årsåldern, hemmafru, som inte hade haft några andliga upplevelser och inte heller var beläst eller i besittning av teoretisk andlig kunskap, när hon för drygt tio år sedan blev kanal för Kristus. I början hade hon svårt att tro att det var Kristi röst som kom till henne, och hon motsatte sig sin roll som profet. Men vänner stöttade och uppmuntrade henne, och hennes inre röst lät henne förstå att hon måste genomgå en längre tids rening och utveckling innan hon på allvar kunde få framträda som profet. Så skedde också.

Wolf von Glasenapp upplyser att när Gabriele Wittek skriver, lyssnar hon till den inre rösten, eller "det inre ordet", men när hon håller tal, då rör det sig om ett slags automatiskt eller inspirerat tal — hon uttalar ordet i samma ögonblick som det kommer till henne, och hon är fullt medveten hela tiden.

Universellt Liv räknar sig som en kristen rörelse. Medlemmarna kallar sig gärna Kristusvänner. Bergspredikan spelar en central roll, men det gör även helt andra tankegångar än de traditionellt kristna, såsom tron på karmalagen och reinkarnation.

Tron på det profetiska ordet genom Gabriele Wittek och på karma och återfödelse har satt Universellt Liv i konflikt med de etablerade kyrkorna. Rörelsen möter hårt motstånd och har t ex svårt att få tag i lokaler för sina sammankomster.

von Glasenapp visar på en artikel i den tidning som rörelsen ger ut. Den handlar i text och bild om hur Universellt Liv demonstrerar för sin rätt att verka och tala om för människorna att de har det profetiska ordet i vår tid. von Glasenapp hänvisar till en biblisk profetia i Joh. 16:12-15 (det är

Jesus som talar):

"Jag har mycket mer att säga er, men ni förmår inte ta emot det nu. Men när han kommer, sanningens ande, skall han vägleda er med hela sanningen; han skall inte tala av sig själv, utan förkunna det han hör och låta er veta vad som kommer att ske. Han skall förhärlika mig, ty av mig skall han ta emot det han låter er veta. Allt vad Fadern har är mitt; därför säger jag att det är av mig han tar det han skall låta er veta."

von Glasenapp säger att Kristus genom Universellt Liv vill erinra oss om den väg han gick, kärlekens och osjälviskhetens väg. Han vill att alla människor skall möta varandra med kärlek och offervilja. Vi skall inte bara tänka på oss själva, utan även på vår nästa. Han har ju sagt: "Det är saligare att ge än att ta."

Universellt Livs skrifter distribueras till självkostnadspris, eller gratis till u-länder. De innehåller många levnadsråd, exempelvis om äktenskap, barnuppfostran, mat och hälsa och anvisningar om hur vi genom bön och positivt tänkande kan upphäva radioaktivitetens verkningar och följerna av gifter i vår mat. De innehåller också tankar om Kristi offerdöd på Golgata, den mystiska skolningsvägen, den andliga världen, jordens utveckling, framtiden m m.

Om framtiden säger Universellt Liv att mörka moln drar sig samman vid tidens horisont. De är den mänskliga såddens skörd. Men Guds son har genom sin profet kommit tillbaka för att leda oss igenom den svåra tiden. Han är vägen. De som erkänner honom som vägen, kommer att överleva den nya tidsålderns inbrott. Herren vill nu förbereda de sina på vad som komma skall. Därför ger han oss uppenbarelser om livets lagar från Kristus och Keruben av den gudomliga visheten.

I oktober 1986 demonstrerade cirka 1.500 "kristusvänner" i Würzburg, Västtyskland, för rätten att sprida sin tro.

von Glasenapp säger att många katastrofer inte kan förhindras. Det är för sent nu. Vi har gått fel alldeles för länge. Men vi kan minska många katastrofer, såsom miljöförstöring, aids, kärnkraftsolyckor och krig genom att vi utvecklar oss andligt. Och den andligt utvecklade, som vet att han inte är sin förgängliga kropp och som har frigjort sig från sitt ego, är osårbar. "Man har ju allt inom sig."

Universellt Liv anser att alla våra krafter skall sättas in på den andliga utvecklingen, eftersom allt annat beror på den.

Utan att vilja förringa de insatser som görs för att hejda miljöförstöringen och för att åstadkomma fred menar von Glasenapp att ansträngningarna är förgäves om inte en grundlig inre omvändelse sker.

— Kristus ger oss idag genom sin profet inblick i den nya tidsåldern, och han vill också leda oss in i den. Han vill leda oss till frigörande djupa andliga kunskaper, som vi får genom att leva efter de gudomliga lagarna, i osjälvisk kärlek, sanning och vishet.

— Om vi lever efter de andliga lagarna, väcks den nya människan, som är fridsam och barmhärtig och som

kommer att bo i Guds rike, Kristusstaten, vilken kommer att visa sig i hela världen. Redan idag läggs grunden till Kristusstaten enligt Andens anvisningar. Fredsriket byggs genom människor som redan har utvecklat Guds rike inom sig eller håller på att utveckla det. Dessa människor går medvetet den inre skolningsväg som Kristus och hans tjänare, Keruben av den gudomliga visheten, har lärt människorna i rörelsen Universellt Liv.

Universellt Liv har varje år, sedan fem år tillbaka, en internationell konferens eller festival. I år hölls den i Frankfurt. På programmet hade man bland annat en modellstad och en utställning med demonstration av före-

tag som drivs enligt andliga och inte världsliga principer.

— Det andliga måste genomsyra vårt liv inom alla områden, säger Wolf von Glasenapp och tillägger att det inte går att vara andlig i kyrkan och sedan leva egoistiskt och materialistiskt i vardagen. Kyrkan själv, menar han, har kommit långt bort från det sant andliga.

Asa Freij och SM

(Adress: Universelles Leben, Postfach 5643, D-8700 Würzburg, Västtyskland.)

*"Kristus är nyckeln till Livets Port
Budbäraren i Universellt Liv."*

Vägar till framtiden

Domedag eller förnyelse?

Reportage Nils-Olof Jacobson

Vägar till framtiden handlade en konferens om, som hölls i Mässan i Göteborg i början av mars. Arrangör var Mercuri-stiftelsen i Stockholm, som har bildats av bland andra Torkel Morgell, byggnadsingenjör, och Arne Paulsen, naturläkare och uppfinnare. Mercuri-stiftelsen vill främja forskning, utveckling och upplysning kring ekologisk teknik och nya produkter som bygger på denna.

Framtidsvisioner

I ett av föredragen berättade Mats Friberg, docent i sociologi och verksam vid institutionen för fredsforskning och humanekologi vid Göteborgs universitet, om en modell för ett framtida samhälle, där man sätter god social utveckling och förständig miljö- och resursanvändning framför rent materiell, ekonomisk tillväxt. Impulsen till forskning efter de linjerna har getts av Erik Damman i Norge och hans rörelse Framtiden i våra händer. I Norge har Dammans idéer fått sådan genomslagskraft att det där pågår en statlig utredning om dessa framtidsfrågor. Den ska arbeta i tio år och har i år en budget på fyra miljoner kronor. Man vill undersöka vilken värdegrund som det framtida samhället ska bygga på och hur den praktiska tillämpningen ska se ut för att åstadkomma fyra delmål: gemensam nordisk självförsörjning, "alternativ handel" särskilt inriktad på u-länderna, decentraliserad produktion och vad som kallas "informell omsorg".

I Sverige har en enkät visat att 130 universitetsforskare är intresserade av att arbeta med detta slags framtidsforskning, och en lång rad praktiska projekt finns redan upptagna i en katalog. Men pengar saknas. Friberg och hans medarbetare ekonomen Sören Bergström kommer snart med en bok från Sekretariatet för

Framtidsstudier, som visar hur forskningen skulle kunna bedrivas.

Vad innebär då forskning? Den vanliga modellen, som anses som den allena saliggörande i varje fall i de naturvetenskapliga disciplinerna, är teoritestning. Man ställer upp teorier som provas i försök, som leder till nya teorier, vilka på nytt provas o s v.

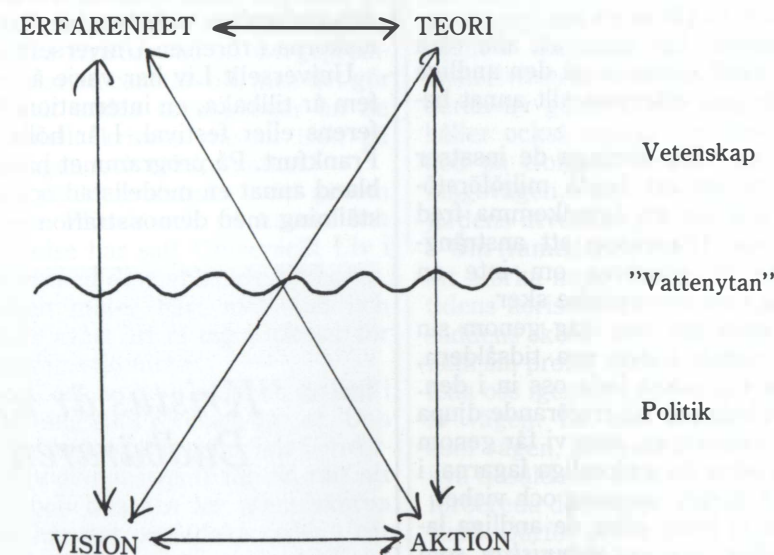
Det innebär, drastiskt uttryckt, att forskaren är isolerad i ett elfenbentorn, där han sysslar med sin rena forskning, oberörd av världen däromkring. Men finns denna rena forskning i verkligheten? Nej, den är en myt, menar Friberg och hävdar att teorierna alltid bygger på *visioner*, d v s värderingar, och att erfarenheterna alltid leder till handling, *aktion*, av något slag. Men detta erkänns inte alltid av forskarna. Det är som om värderingarna före och följderna av forskningen vore något nästan skamligt, något undermedvetet förträngt. Det kan skildras i vad Friberg kallar VETA-modellen (Vison - Erfarenhet - Teori - Aktion):

Det är alltså våra förutfattade meningar som avgör vad forskningen inriktas på. "Vi har en tränad oförmåga att se vissa saker" och inriktar då ingen forskning på dem. Vad som är värt att forska om avgörs av vår tids "överstepräster", eftersom vetenskapen i vårt samhälle i hög grad har tagit religionens plats. Den vanliga vetenskapsmodellen är enbart för forskare, men i VETA-modellen har vi alla plats genom att vi bidrar med vision och aktion.

Hur sker då *förändringar* i samhället? En vanlig modell är att en förtryckt grupp övertar makten och åstadkommer förändringar. Men "när representanter för en förtryckt grupp försöker erövra makten, då är det i stället ofta makten som erövrar representanterna". Maktbyggnaden består, bara med nya funktionärer som nu utövar det förtryck de tidigare bekämpade.

Friberg föreslog i stället en annan modell, "kompostmodellen":

1) Kriser i samhället leder till nya

visioner, som

2) hos några medborgare tar sig praktiska uttryck i personliga frigörelseprocesser. Dessa leder till uppbyggnaden av

3) "zoner av utopisk praktik", exempelvis arbetskollektiv och andra grupper som i praktisk handling försöker förverkliga idéerna i liten skala. Dessa grupper blir fler och får så småningom större inflytande, vilket leder till

4) kultur- och samhällsförändring.

Denna förändring börjar alltså nedifrån, hos "gräsrotterna", och toppen i maktpyramiden är det som förändras sist. Kring denna alternativa modell för en framtida utveckling finns redan ett tjugotal konkreta forskningsprojekt.

Vad kan vi då som enskilda individer göra för att medverka i förändringen? Det första får vara att öka vår medvetenhet om hur det är och sedan försöka förverkliga denna medvetenhet på vår nivå, så långt som möjligt. "Varje gång vi tankar bilen, förstärker vi en multinationell maktstruktur." Ibland kan man ju ta cykeln eller tåget i stället.

Men det gror bland gräsrotterna, mest i Danmark — där bor redan 50.000—100.000 människor i mer eller mindre ekologiskt inspirerade kollektiv! Även i Norge ligger man en bra bit före Sverige.

Evighetsmaskiner — varför inte?

Från Fribergs framtidsvisioner kastas de vi i nästa föredrag tillbaka till den klassiska vetenskapen. Peder Woetmann, fysiker från universitetet i Roskilde, berättade varför "evighetsmaskiner" enligt fysiken är omöjliga. Med evighetsmaskin menas då inte en maskin som går i evighet, utan en anordning som utför arbete utan att ta energi från någon av de kända energikällorna. Men fysiken visar att det utförda arbetet alltid innebär att energinivån i universum minskar. Woetmann kommenterade: "Jag har efterhand sett en hel del evighetsmaskiner. De har alla det gemensamt att de är *nästan* färdiga — det fattas bara någon liten detalj för att de ska fungera." Han menade att forskningen i första hand borde inriktas på att bättre utnyttja solenergin.

Vett och vanvett inom tekniken

Woetmann byggde sitt föredrag på fysikens läror om energiomsättning, vad som kallas termodynamik. Det gjorde också fil.lic. Staffan Dehlin, som talade om "teknikens gränser

och möjligheter". Han visade mycket åskådligt vilket vansinne som styr det nuvarande industrisamhället med dess rovdrift på råvaror och ständigt ökande produktion av avfall — inte nog med att själva industrin åstadkommer avfall, utan alla dess produkter blir ju med tiden också avfall! Han visade också hur man på officiellt håll antingen inte har verkligheten klar för sig eller medvetet förtiger den. Som exempel tog han att konstgödselanvändningen i det svenska jordbruket varje år leder till att 300.000 ton ammoniak går ut i naturen och så småningom i grundvattnet. Men kvävegödseln räknas inte som miljöförstöring eftersom den ju är förpackad i säckar . . .

Dehlin var själv forskare i början av 70-talet. Han uppfann en ny typ av reningsverk, som imiterade naturens processer i en igenväxande sjö. Men han kunde inte få sina resultat publicerade i Sverige, uppenbarligen av politiskt-ideologiska skäl. Han fick dock patent på sin konstruktion. Men vad som var otänkbart i Sverige var tydligen både tänkbart och möjligt i Kalifornien. Där finns nu flera reningsverk efter hans modell. De ger som slutprodukt rent vatten och 25-50 ton animaliskt protein (i form av fisk) per hektar. Men intresset för dem har hittills varit näst intill obefintligt i Sverige. Nu har han dock fått möjlighet att återuppta sin forskning.

Efter oss syndafloden?

En dyster bild av människans vanvård av naturen målades sedan upp av professor Bengt Hubendick. Han var en av de första i Sverige som klart beskrev konflikten mellan kortsiktig ekonomi och långsiktig ekologi. Ekonomi är människans eget påfund, ett sätt att fördela makt och tillgångar mellan människor. Ekologi däremot är "läran om hur allting hänger ihop". Den bygger på naturens sätt att fungera, och det kan inte påverkas av människan. Att t ex påstå att "vi måste ha ökad ekonomisk tillväxt så att vi får råd att åtgärda miljöproblemen" är nonsens, eftersom en forcerad tillväxt alltid bygger på att man också forcerar rovdriften på naturresurser, och det leder till att miljöproblemen växer snabbare än de kan åtgärdas.

Hubendick hade en ganska pessimistisk syn på mänsklighetens nuvarande situation och menade att den har vuxit så mycket att den har "passerat sin bärförmåga". Man har t ex lyckats med att fördubbla världens produktion av livsmedel sedan 1950.

Men det har skett genom att öka kvävegödslingen nio gånger och energiförbrukningen i övrigt fyra gånger. En niofaldigt ökad insats har lett bara till en tvåfaldigt ökad produktion.

Ökningen har alltså skett genom att "hårdköra produktionssystemet". Men natursystem som hårdkörs slår alltid tillbaka genom att först ge mindre avkastning och sedan genom att andra störningar uppkommer, ibland av en art som man inte alls kunde tänka sig.

Också det svenska jordbruket visar exempel på detta. Tidigare fick man tillbaka 70 procent av kvävegödseln som protein, nu får man bara 50 procent. Orsaken är att övergödningen med kväve slår ut de naturliga kvävebindande processerna.

Grundorsaken till eländet är, menar Hubendick, att ekonomin inte är anpassad till ekologin. Ekonomin är vårt eget påfund, men ekologin är oss given av naturen och följer sina egna orubbliga lagar. Vår etablerade ekonomi är helt enkelt ekologiskt förödande. Hubendick har många gånger talat om detta inför ekonomer och väntat sig hårda diskussioner. "Men jag har aldrig fått ett enda rejält motargument, och det upplever jag som direkt skrämmande."

Vi har bara två vägar att välja på: antingen fortsätta som nu under motot "efter oss syndafloden" och vänta på de katastrofer som oundvikligen tvingar oss att drastiskt ändra vårt levnadssätt, eller inse att ekologin är överordnad ekonomin. Då måste vi satsa på resurshushållning i stället för på ökad tillväxt. Men redan vår nuvarande ekonomi innehåller alla styrmedel som behövs för kursändringen, om bara insikten och viljan finns.

Problemet är — som vanligt — att förändringarna blir, i varje fall på kort sikt, obehagliga för stora grupper i samhället. Därmed finns inga etablerade politiska partier som konsekvent vågar satsa på en ekologisk politik, eftersom de då riskerar att förlora väljare. Insikten och förändringen måste tydligen komma nedifrån, enligt Fribergs "kompostmodell".

En impuls till sådan förändring är vad som kallas *permakultur* (av *permanent agriculture*). Den innebär en systematisk planering av bostäder och deras förhållande till den omgivande naturen, så att man får ett så vitt möjligt självbärande system, med största möjliga användning av flödande energi.

I Tyskland har intresset för permakultur lett till många praktiska försök. Om detta talade entusiastiskt Declan Kennedy, en irländsk arkitekt som är professor vid Berlins tekniska universitet. Han är dock nu tjänstledig för att förverkliga sina idéer om

permakultur i ett kollektiv i Niedersachsen. I augusti ska han ha en tvåveckors kurs om permakultur i Danmark.

Nya energikällor

Tyvärr var inte Peder Woetmann kvar sista dagen. Det skulle ha varit intressant att höra hans kommentarer till journalisten Ola Deråkers föredrag om "okonventionell energi". Därmed menas den forskning som pågår kring energikällor som verkar vara av ett hittills okänt slag. Det mest kända exemplet är Joseph Newman i USA och hans maskin. Han har stridit mot amerikanska patentverket i sju år för att få patent, vilket man har nekat honom med motiveringen att det är en evighetsmaskin. Efter som sådana inte kan finnas, kan de inte heller få patent. Newman hävdar däremot att det ingalunda är någon evighetsmaskin, utan en anordning för att utnyttja en energikälla som finns till övermått runt omkring oss. Hans förklaringar till hur maskinen verkar är dock omöjliga att förstå för den som inte är tekniskt kunnig — och kan vara svåra nog även för denne.

En liknelse kanske kan hjälpa: I somliga affärer finns i skyltfönstret en apparat där ett litet leksaksflygplan går runt kring en axel, utan att man kan finna någon strömkälla inkopplad. Inte det minsta batteri kan man hitta, om man undersöker apparaten. Ändå går den runt hela tiden — i alla fall om man ser den på dagen. På natten står den stilla, eftersom den lilla motorn drivs av en solcell, som omvandlar solenergi till elektricitet. För den som inte känner till att solceller finns är ju maskinen helt oförklarlig. Om patentverket inte kände till att solenergi finns skulle de ju inte heller kunna ge patent åt en sådan "evighetsmaskin". Men antag att det finns andra energiformer än solenergi runt omkring oss — de kan bara ännu inte mätas med några instrument. Det hindrar inte att kluriga uppfinnare kan ha hittat sätt att utnyttja dem för att få en axel i en maskin att gå runt och utföra arbete. Enligt Deråker (och enligt litteratur jag tidigare har refererat i Sökaren) finns det åtskilliga sådana maskiner runtom i både Europa och andra världsdelar, maskiner som faktiskt fungerar fast de enligt alla kända termodynamiska lagar inte får göra det.

Joseph Newman har nu vänt sig till allmänhet och massmedia i sin kamp mot patentverket. Den 4 februari i år körde han en bil med sin maskin i stället för en vanlig motor. Maskinen startades av ett batteri, som enligt Deråkers uppgifter levererade 179 watt. Bilen vägde cirka 1.000 kg, och det skulle behövas åtminstone 1.000

watt för att överhuvudtaget rubba den ur fläcken. En videofilm av evenemanget visades.

Deråker sade sig också ha tagit del av originaldokumenten om ett annat sådant försök, som beskrivs i Niepers bok (se litteraturförteckningen):

Tre mopeder jämfördes. A drevs med en vanlig elmotor, som fick ström från två batterier. B hade samma utrustning, men dessutom en "återladdande frienergikonverter". C hade bensinmotor, som tankades med 250 ml bensin, vilket man hade beräknat innehöll samma energimängd som batterierna.

De tre mopederna kördes tills energin tog slut. A stannade efter 8,35 km, C efter 14,7 km — och B efter 36,3 km. Försöket övervakades av en officiell expert, som i sitt intyg ansåg att moped B "använde betydligt mer energi än vad som kunde vara lagrad i dess batterier". Det skedde i Oldenburg 2 maj 1982.

Men vad hände sedan? Varför hörde man inte mer om saken? Fanns kanske ett batteri gömt i konvertern? (Men i så fall måste det rimligen ha innehållit mer energi än de ordinarie och borde alltså lätt ha kunnat upptäckas.) Deråker hade nyligen varit i kontakt med firman som arrangerade försöket och fått svar att man fortsatt utvecklingen av konvertern och hoppades få ut den på marknaden inom en nära framtid.

En gravitationsmotor

Konferensens två sista föredrag var kanske de mest originella. Arno Werner har tysk ingenjörsexamen men bor i Skåne. Hans huvudintresse är filosofi. Han är bl a verksam vid filosofiska institutionen i Lund och tog där för tio år sedan initiativ till Filosoficirkeln, ett forum för filosofisk diskussion där hundratals föredrag har hållits.

Tysken Clausius införde år 1965 begreppet entropi, som är en hörnsten i termodynamiken. Entropi är ett mått på den värmeförlust som sker vid energiöverföring. All överföring av energi innebär alltså att entropin ökar, vilket innebär övergång till ett mer "slumpmässigt" tillstånd. Om jag inte städar mitt skrivbord ökar entropin där — det blir överfullt av papper och skräp i slumpmässig placering. För att minska entropin och öka ordningen måste jag städa, vilket innebär att jag förbrukar energi. Clausius påstod att "energinivån i universum är konstant", vilket är en vanlig populär sammanfattning av hela termodynamiken.

Arno Werner hade dock inga höga tankar om Clausius' uttalande: "Den som uttalar sig som Clausius om energimängden i universum påstår ju där-

med också att han vet vad universum är! Vilket högmod!"

Werner har som filosof särskilt intresserat sig för själva språket, vad det innebär för människorna att ha ett språk och hur språket påverkar vår upplevelse av världen. Språket ger oss verktyg för tanken, men begränsar oss också i valet av begrepp och föreställningar.

Av de gamla grekiska naturfilosoferna har Werner inspirerats till en annan uppfattning av gravitationen. Han menar att gravitationen inte är en dragningskraft mellan kroppar, som Newton framställde det, utan i stället ett tryck som genomströmmar universum. Det är inte jordklotet som drar till sig atmosfären och därmed gör att vi kan andas och leva här — det är gravitationen från rymden som trycker luften mot jorden, menar Werner. Detta kan ju låta som meningslösa filosofiska spetsfundigheter. Men utifrån dessa tankar har Werner konstruerat en "gravitationsmotor" av högst originellt slag. Den har en rotor, alltså en roterande ring, som är fylld med vatten eller luft, ungefär som en slang till bildäck. Den är genom mellanväggar indelad i avdelningar med omväxlande under- och övertryck i förhållande till lufttrycket, och genom gravitationens verkan fås den att rotera. Genom friktion överförs rotationen till hjul, och från dessa kan kraften tas ut på en axel och utföra arbete.

Newmans första motor vägde flera ton; hans senaste väger några kilo. Också Werner började i stor skala. Hemma har han en prototyp som är fyra meter hög, med rotorn fylld till största delen av vatten. Det visade sig opraktiskt; nu har han gått över till luft och fått ner maskinen till mer hanterligt format. Han visade en modell som han använder för att mäta vad som händer i maskinen och hävdar att han har kunnat mäta, utan tvekel, att maskinen avger fyra gånger mer energi än vad den förbrukar (till den kompressor-vakuumpump som håller tryckförhållandena konstanta). Om ett par år räknar han med att få fram en modell som kan användas praktiskt. Det skulle bland annat kunna bli en bilmotor på ca 50 hk. En sådan skulle kräva ett utrymme på 2 kubikmeter och bestå till 80 procent av luft, 10 procent av plast och bara 10 procent av metall.

Är detta ännu en "nästan färdig evighetsmaskin" eller något så originellt som en fungerande frienergikonverter, konstruerad utifrån grekisk filosofi? Vi får väl se. Werner skulle i varje fall visa sin modell på den internationella konferensen för frienergi i Hanover i slutet av mars.

Uppifrån från vänster till höger: Staffan Dehlin, Mats Friberg, Arne Paulsen, Arno Werner, Torkel Morgell och Bengt Hubendick.

Harmonisk talserie

Sista föredraget hölls av Arne Paulsen, hjärnan bakom "mercuri-fysiken". Hans stora inspirationskällor är dels Viktor Schaubergers arbete om "implosionsenergi", dels de gamla grekiska filosofernas tankar om harmonier och talförhållanden i naturen. Han är särskilt fascinerad av talserien 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34... där varje nytt tal är summan av de två föregående. Han menar att denna talserie uttrycker en harmoni som är genomgående i en mängd djur- och växtformers byggnad. Om detta höll han ett ytterst personligt, nästan poetiskt föredrag i rasande tempo. Jag begrep högst en tiondel, och en fysikprofessor intill mig hade liknande svårigheter. Det hindrar inte att Paulsen utifrån sina idéer har konstruerat en vattenrenare som enligt tester tycks fungera på ett förbluffande sätt, och fler konstruktioner är på väg.

Vad innebär egentligen Mercuri-fysik? Torkel Morgell förklarar: "Namnet Mercuri grundas på två omständigheter: För det första är mercuri-rörelsen en alldeles bestämd rörelseform i naturen. För det andra står Mercurius som budbärare — i det här fallet för nya tidsålderns fysik. Efter som Mercurius också är handelns beskyddare, har vi lagt till 'fysik' för att markera vad det är frågan om."

Som helhet var det en mycket inspirerande konferens med en stimulerande blandning av jordbundna och himlastormande inslag. Framtiden är trots allt inte enbart deprimerande. Men tiden att välja ny väg blir allt kortare — sedan väljer naturen åt oss.

På tåget hem från Göteborg läser jag i Olof Alexanderssons fina bok om den sällsamme Viktor Schauburger, som sa om sig själv: "Man kallar mig förtryckt. Må vara att man har rätt. Det gör i så fall varken till eller ifrån om ännu en dåre löper omkring på denna jord. Men om det i stället är så att jag har rätt och vetenskapen har fel — då må Herren Gud förbarma sig över mänskligheten!"

Läs boken och döm själv! Och kom gärna till nästa konferens, som planeras att äga rum i Köpenhamn 1-3 september.

Litteratur av föredrags-hållarna vid konferensen:

Staffan Dehlin: Naturvård eller naturmord? Forskning och framsteg, april 1973.

:- På vetenskapens grund. Akademilitteratur 1984.

:- Naturens teknik och människans, 2 uppl., LT 1985.

Mats Friberg & Johan Galtung (red.): Kri-sen, 1983. Rörelserna, 1984. Alternati-ven, 1985. Samtliga hos Akademilitteratur.

Sören Bergström & Mats Friberg: Vägar till framtiden. Rapport från en svensk förstudie till den nordiska alternativutredningen. Förlagstjänsten FRN, Stockholm 1987.

Bengt Hubendick: Människoekologi, Gidlunds 1985 (622 sidor!)

:- Krönika varje månad i tidskriften Hälsa.

Torkel Morgell: Praktisk ekologisk teknik. I Nyttänkande, se nedan.

Arno Werner: Språk och handling. Argos, Lund 1979.

:- Kunskapsteorins historia 1-2. Argos 1981.

-(red.): Filosofi och kultur. Filosoficirkeln, Lund 1985.

Övrig litteratur i anslutning till konferensen:

Olof Alexandersson. Det levande vattnet. En bok om Viktor Schauburger och en ny teknik för att rädda vår livsmiljö. Femte utökade upplagan, Proprius 1986.

Nils-Olof Jacobson: På jakt efter den fria energin. Sökaren 4/85.

:- Var finns den fria energin? Sökaren 2/86.

-(red.): Nyttänkande — om läkekonst, odling, medvetande, teknik. Norstedts 1987.

Hans Nieper: Revolution in Technology, Medicine and Society. MIT Verlag, Oldenburg 1985.

Adresser:

SET (Stockholmsföreningen för ekologisk teknik), Box 45 255, 104 30 Stockholm

Mercuri-stiftelsen, Svarvargatan 20, 112 49 Stockholm.

Permaculture Design Workshop 1-16 Aug. 1987. Information: Hamish Stewart, Centre for Renewable Energy, Kammergaardsvej 16, Sdr. Ydby, 7760 Hurup, Danmark.

Har Du levt tidigare?

Jag kan hjälpa Dej att

MINNAS TIDIGARE LIV

Mina kunder har haft stor glädje av detta då de fått

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för reaktioner som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen sina närmaste från annan tid

KONTAKTA

SUNNA CRONSTEDT

08-33 27 64

HOROSKOP — ATT VAKNA OCH BLI MEDVETEN!! Med hjälp av

att UPPTÄCKA sig själv — och omgivningen

att FÖRSTÅ sig själv — och andra

att ACCEPTERA sig själv — och andra

att få PERSPEKTIV — och helhetssyn

att ARBETA med sig själv — och tolerera olikheter

att UTVECKLA "dolda" förmågor — och bli kreativ

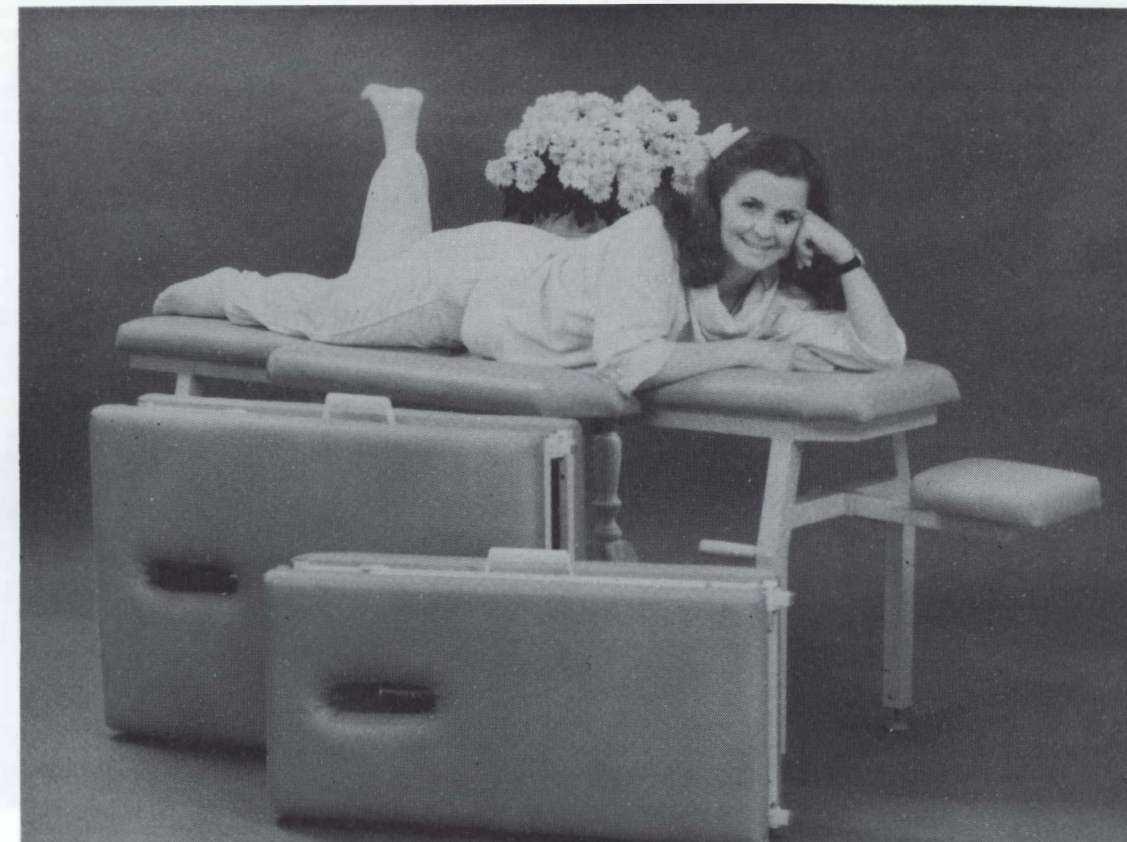
BARBRO PARKVALL — 08 - 81 20 46

ASTROLOGISK KUNSKAP

EMPATI — LIVSERFARENHET

INTUITION

ställer jag ditt INDIVIDUELLA horoskop. Även partnerhoroskop. Ring för vidare information.

Vegoriabänkarna

Tekniska data:

TRANSPORTABEL

Höjd	60- 80 cm
Längd	170-180 cm
Bredd	40-70 cm
Vikt	11- 15 kg

PRAKTIKBÄNKAR

Höjd	60-80 cm
Längd	190 cm
Bredd	40-70 cm
Vikt	25-35 kg

Stativ:	Ugnslackerade profilrör
Färg. standard:	Sandfärgad
Dynor:	Skumplast med hög volymvikt
Klädsel:	Högklassig vävplast, flamsäkert
På begäran:	Valfri färg, höjd och bredd på stativ/dynor
Garanti:	1 år på stativ

Bänkprogrammet innehåller fler alt. än vad bilden visar.

Ring oss!

**De är framtagna för Dig,
som vill ta Din praktik med Dig.**

Vegoriabänkarna är framtagna under långt samarbete med ledande kiropraktorer, massörer och naprapater.

Vegoriabänkarna är bärbara med stabil konstruktion.

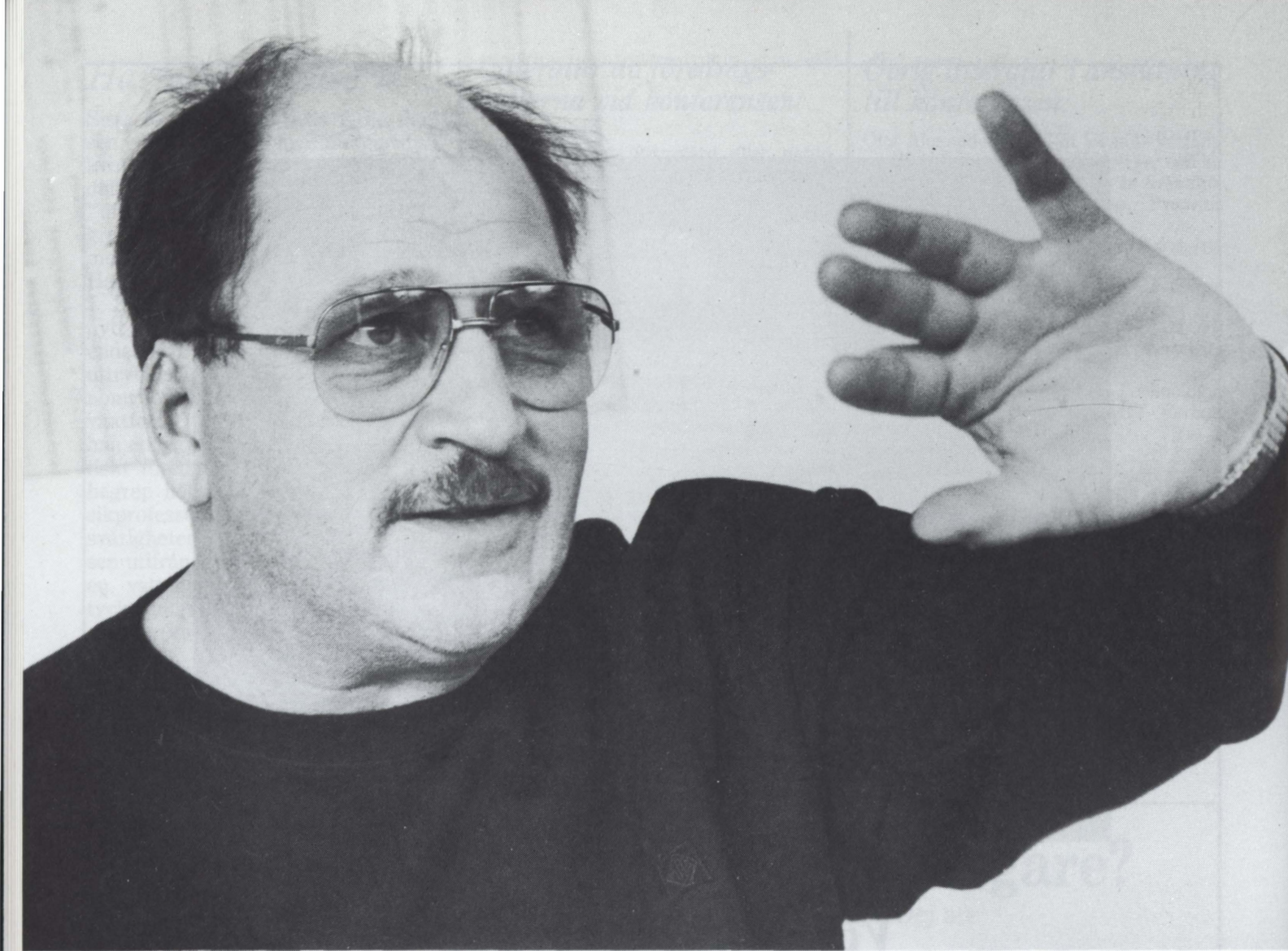
Konstruktör:
Svenne Wästborn

**AKTIEBOLAGET
VEGORIA**

Lostigen 12, 771 00 LUDVIKA
SVERIGE

Tel. 0240-158 95

Mobiltel. 010-52 44 02

Bengt Stern. Foto Lasse Widegren, Folket, Eskilstuna.

Svar på öppet brev från Pia Hellertz och frågor från Sven Magnusson i Sökaren nummer 3, 1987

I en skrift med titeln "Är detta nästa-kärlek eller...?" gick Pia Hellertz och Bo Edvardsson i Örebro sommaren 1985 till våldsam attack mot mig som person och mot de kurser i självkännedom som jag leder. Jag bemötte omgående deras kritik.

Men det var inte nog. Hösten 1985 upprepade Bo Edvardsson (som aldrig träffat mig) kritiken i tidningen Personal och fick då inte bara genmäle från mig utan också från andra personer som väl känner till den aktuella kursverksamheten. En av dessa deltog i just den kurs som Pia kritiserar. Dessa personer tillbakavisar Pias och Edvardssons kritik.

I Sökaren nr 3/87 dyker så Pias och Edvardssons kritik från 1985 upp för tredje gången. Jag accepterar att jag

inte motsvarar Pias och Edvardssons förväntningar.

Kära läsare! Vill Du veta vad jag och övriga personer som bemött Pias och Edvardssons kritik anser, var god läs i tidningen Personal hösten 1985!

Varför göra kurser i självkännedom av MÖT DIG SJÄLV-karaktär?

Därför att MÖT DIG SJÄLV-kursen tillgodoser ett mycket viktigt behov i samhället, ett behov som samhället idag förnekar.

Nästan alla människor i vårt västerländska samhälle saknar kunskap och insikt om en människosyn och en

världsbild som gör det möjligt för dem att förstå och tillgodogöra sig livets möjligheter. Dessa människor lider ofta av psykisk och/eller kroppslig ohälsa.

Ohälsa, och dit räknas också bristande självförtroende samt relations- och kommunikationsstörningar, tycks intimt hänga samman med människans smärtsamma känsloupplevelser tidigt i livet. Dessa s k förintellektuella känslominnen (från de första levnadsåren, födelsen, fosterperioden och ibland även från "tidigare liv") orsakar en så svår genom livet bestående smärta att den omedvetna människan måste skydda sig från den genom att förneka och tränga bort de tidiga upplevelser och erfarenheter i livet som orsakar smär-

tan.

Men även om människan förnekar och förtränger sina känslominnen, som för övrigt kan vara helt undermedvetna, fortsätter dessa minnen att störa hennes känsloliv och kropps-funktioner genom hela livet. En människas kropp återspeglar ständigt känsloläget hos henne.

För att kunna befria sig från ohälsa eller bibehålla hälsa måste människan konfrontera och färdiguppleva dessa tidiga känsloupplevelser i stället för att förneka och förtränga dem.

Att på detta sätt bearbeta smärtsamt material från tidigt i livet är att ta kontakt med fundamentala mänskliga behov och uttrycksformer såsom överväldigande känsla av sorg, bitterhet, hat, ilska och separation.

Att möta sin inre verklighet i stället för att fly från den öppnar vägen till insikt om en utvidgad existentiell människosyn och världsbild. *En aspekt av en sådan människosyn är att allt som händer mig är meningsfullt och utgör signal till förändring och utveckling. Och med existentiell förändring och utveckling menas alltid en och samma sak, nämligen att människan skall öka sin förmåga att visa nästakärlek, hysa medkänsla och förlåta. Om detta handlar MÖT DIG SJÄLV-kursen.*

Vilka övningar ingår i MÖT DIG SJÄLV-kursen?

Frigörande andning till musik — Övningar hämtade från kroppspsykoterapi och gestalt-terapi — Dynamiska meditationer enligt Bhagwan Shree Rajneesh — Andra meditationsövningar — Fantasiövningar — Målbildsövningar — Affirmationsövningar — Övningar kring födelsen och döden — Gruppsamtal — Lek, dans, massage och mycket annat.

Vad har hänt med MÖT DIG SJÄLV-verksamheten efter 1985?

Mellan hösten 1985 och april 1987 har mer än 300 personer (många flera gånger) deltagit i fem-dagars MÖT DIG SJÄLV-kurser på Mullingstorps Kursgård. Tio läkare, varav flera överläkare och psykiatrer, har deltagit i kursen. Numera finns också en MÖT DIG SJÄLV-fortsättningskurs.

Hur har MÖT DIG SJÄLV-kursen förändrats sedan våren 1985?

Kursen äger numera alltid rum på Mullingstorps Kursgård, där de yttre

förutsättningarna är ideala med hotellstandard och vacker, välutrustad kurslokal med stor musikanläggning. Kurstiden är fem dagar. Kursarbetet pågår från tidigt på morgonen till sent på kvällen varje dag. Rökning och snusning är ej tillåtet under kursveckan. Deltagarna äter bara ett dagligt mål (på kvällen) under första delen av kursen. Upplevelseövningarna underlättas betydligt av att deltagarnas solarplexus-chakra inte är blockerat av mat. Antalet kursdeltagare är omkring 16. Kursledningen som uppgår till 5-6 personer är till stora delar oförändrad från kurs till kurs.

Både kursinnehållet och sättet att göra övningarna på har naturligtvis förändrats sedan 1985, dels på grund av de erfarenheter kursledningen gör under kurserna, dels genom de kunskaper och erfarenheter vi kursledare får genom vår egen med MÖT DIG SJÄLV-verksamheten parallella vidareutbildning.

Vad som inte har förändrats i kursen sedan 1985 är den intensitet med vilken övningarna genomförs.

Hur utvärderas resultaten från MÖT DIG SJÄLV-kursen?

Principiellt gäller att deltagaren utvärderar den kurs hon eller han deltar i genom att två till fyra veckor efter kursen besvara en utsänd enkät.

Med enstaka undantag anger kursdeltagarna i sina utvärderingar att de är mycket nöjda med sitt kursdeltagande. De har fått möta sig själva, en i många fall nog så obehaglig uppgift. Många kursdeltagare anger att veckan då de mötte sig själva är den hittills viktigaste veckan i deras liv. Att deltagarna är nöjda med sin kurs framgår av alla barn, föräldrar, fästmän, sambor och arbetskamrater som kommer till kursen som följd av att en person deltagit.

Av utvärderingarna framgår att deltagarna genom kursen i stor utsträckning förändrat sina attityder både till sig själva och till andra människor. Framförallt har de efter kursen upplevt ökad självtillit, vilket medfört att de fått bättre förhållande till andra människor. Många av deltagarna har under eller efter kursen blivit kvitt psykiska besvär såsom ångest, skuldkänslor, förlamande rädsla och skräcktankar. De har också efter kursen kunnat reda ut störda relationer med anhöriga och andra. Många deltagare har upphört att missbruka lugnande tabletter och alkohol. I flera fall har som följd av kursen ett tidigare förhöjt blodtryck normaliserats. Astma och allergi har minskat påtagligt eller upphört hos flera deltagare. Hos andra har psoriasis till stor del försvunnit. Många kursdeltagare har

blivit befriade från smärttillstånd i huvud, rygg och mage. En person, som på grund av yrsel hade varit sjukskriven flera år, kunde direkt efter kursen återgå till full arbetstid. Hos en deltagare försvann epilepsi-liknande kramper. Flera deltagare med MS har förbättrats påtagligt som följd av kursen.

Aven om utvärderingarna visar att hälsotillståndet under eller efter kursen har förbättrats hos många av deltagarna, är det naturligtvis viktigt att påpeka att personlig utveckling är en livslång process och inget som man klarar av på fem dagar. Varje deltagare måste därför arbeta vidare med sin personliga utveckling också efter kursen.

Vi vet idag att även de få människor som det inte händer så mycket med under kursen, ändå genom kursen blir medvetna om sina möjligheter att påverka sitt liv och sin hälsa och i många fall arbetar vidare.

Eftersom jag som kursansvarig är part i målet, har jag skrivit till Hälsouniversitetet i Linköping och anhållit om hjälp med en opartisk utvärdering av kursresultaten. Hälsouniversitetet har ännu inte svarat på mitt brev.

Hur kan man få mera kunskap om hur gruppen på Mullingstorps Kursgård tänker och arbetar?

I första hand genom att läsa min bok "ATT VÄXA TILL HÄLSA — OM MÄNNISKANS MÖTE MED SIN INRE VERKLIGHET (W&W 1985). Boken kan beställas till kraftigt rabatterat pris direkt från Mullingstorps Kursgård. Boken finns på svenska och engelska. Hösten 1986 skrev jag en artikel med titeln MÖT DIG SJÄLV — OM MÄNNISKANS MÖTE MED SIN UPPLEVELSEVÄRLD. Den är en introduktion till nästa bok som har arbetstiteln UPPLEVELSESKAP. Artikeln kan beställas kostnadsfritt. Det finns också en folder som talar om hur våra kurser går till och när de äger rum. Folderen kan också beställas kostnadsfritt.

Det är viktigt att den som är intresserad av att delta i en MÖT DIG SJÄLV-kurs före anmälan tar kontakt med en eller flera tidigare kursdeltagare. Sådana kontakter förmedlas av kursledningen. Nästan alla tidigare deltagare erbjuder sig att vara referenser och berätta om kursen.

Vem kan delta i en MÖT DIG SJÄLV-kurs?

Kursen innehåller många moment av fysisk aktivitet. Men de fysiska prestationskraven på deltagarna är låga.

Övningarna är inte i första hand fysiskt krävande, utan ansträngningen under kursen består i att öka sin medvetenhet genom att aktivera och bearbeta förnekade och bortträngda upplevelser och erfarenheter av förtel-lektuell natur. Fysiskt handikapp såsom att vara rullstolsbunden eller ha nedsatt syn eller hörsel hindrar ej deltagande.

Psykotiska personer kan ej delta. Däremot utesluter inte tidigare psykotiska episoder deltagande i kursen, om personen numera inser att hon eller han själv måste ta ansvar för sina tankar, känslor och handlingar.

Även människor med relativt uttallade neurotiska besvär, exempelvis i form av ångest, förlamande rädsla, känsla av mindervärde samt skräck- och tvångstankar, har visat sig kunna delta. Ju sämre en kursdeltagare mår, desto viktigare är det att kursledningens personella resurser räcker till för att ge personligt stöd åt denne. Beträffande deltagare med mera uttallade psykiska störningar är det självklart att dessa också efter kursen måste ha möjlighet till terapikontakt.

Vad händer under och efter kursen med deltagarens för-svar mot psykisk smärta?

Frågan huruvida livsavgörande för-svar mot psykisk smärta bryts ned under kursen kan besvaras på följande sätt:

Å ena sidan måste den kursansvarige ha förståelse för vem som inte bör delta i kursen. För deltagaren, å andra sidan, leder en utvidgad existentiell människosyn till en förändrad inställning till och upplevelse av dessa försvar. Smärtan och lidandet blir inte längre något som deltagaren försöker undvika. I stället blir smärtan och lidandet vägen till de förnekade och bortträngda upplevelser och erfarenheter som måste redas upp innan denna människa kan finna yttre och inre harmoni.

Hur går deltagaren efter kursen vidare i sin personliga utveckling?

Genom MÖT DIG SJÄLV-kursen skapar deltagaren en trygg plattform av existentiell kunskap och förmåga att bejaka smärtsamma känslominnen från tidigt i livet. En sådan plattform underlättar och påskyndar på ett avgörande sätt en människas fortsatta personliga utveckling.

Vi har många förslag till deltagaren om fortsatt personlig utveckling efter kursen. Bland förslagen finns utöver MÖT DIG SJÄLV-fortsättningskurs deltagande i kropps-psykoterapi-grupp och grundkurs i gestalt-terapi.

Ett annat förslag är att delta i en STAR-kurs (STAR=Selfanalysis Through Awareness Rebirth). STAR omfattar 250 timmar och består dels av att man skriver sitt livs roman, dels av att man genom primalterapi lever ut smärtsamma känslominnen från tidigt i livet.

Deltagaren kan också efter MÖT DIG SJÄLV-kursen ha privata sessioner med vissa av kursledarna och då bearbeta sådana upplevelser och erfarenheter som ej blivit färdigbearbetade under kursen.

Men samtidigt som kursdeltagaren erbjuds dessa möjligheter till fortsatt personlig utveckling, är det viktigt att kursledningen inte tar över ansvaret från kursdeltagaren för dennes fortsatta utveckling. Detta ansvar måste kursdeltagaren själv ta.

Kan man ta skada av att delta i en MÖT DIG SJÄLV-kurs?

Nej. Det är mycket skadligare för en människa att stanna kvar i omedvetenhet och förnekelse av känslor och erfarenheter. Självkännedom i MÖT DIG SJÄLV-form är inte skadlig så länge kursledningen visar gott omdöme. Och jag hävdar bestämt att MÖT DIG SJÄLV-kursledningen inte bara har gott omdöme utan också är kompetent att klara av sina åtaganden. Det finns många vägar till människokunskap.

Beträffande vårt omdöme och vår kompetens finns det mer än 300 kursdeltagare att fråga.

Slutligen: Ingen i kursledningen känner till att någon enda av de hitillsvarande kursdeltagarna tagit skada av att delta i kursen. Vissa kan ha vunnit mera och andra mindre på att delta, men det är en annan fråga.

Vad sysslar jag själv med när jag inte är MÖT DIG SJÄLV-kursledare en gång per månad?

Runt om i Sverige håller jag föredrag och gör lokalradioprogram om en utvidgad existentiell människosyn och om hur man kan tillfriskna från ohälsa utan läkemedel. Jag använder också mer än två månader om året till egen fortbildning, f n inom gestalt-terapi och kropps-psykoterapi. En annan viktig uppgift för vilken åtgår tid, är att stödja övriga kursledare i deras vidareutbildning.

Jag arbetar också inom organisationer och företag med organisationsutveckling och personlig utveckling av de anställda på existentiell bas.

Om något år tar mina medarbetare över ansvaret för större delen av vår kursverksamhet så att jag får mera tid över för att skriva.

Jag vill då också göra TV-program om vårt arbetssätt.

Eftersom Sökaren aldrig haft någon artikel om verksamheten på Mullingstorp, skulle det, enligt min uppfattning, varit mer meningsfullt om tidningen på ett mera nyanserat sätt än vad som varit fallet tagit reda på vad vår verksamhet går ut på. Men eftersom jag är existentialist, accepterar jag Universums förslag att Pias öppna brev till mig är en bättre introduktion av MÖT DIG SJÄLV-verksamheten i Sökarens spalter än varje annat sätt. Det är bortkastad energi att förneka verkligheten.

Mullingstorps Kursgård, Vikbolandet i maj 1987.

Bengt Stern
leg. läkare

Café Pan tre år

Forts.

nade plats för en modernare och flexiblere design och en utökad servering.

Det var inte nog med att Mona-bion föll i händerna på Pan-folket, när de drog igång för tre år sedan, en stor lägenhet i samma hus blev också hyresledig. Den passade perfekt för mindre seminarier, terapiverksamhet och kontor.

— Vi är stolta över vår breda terapeutiska verksamhet, säger Pans ledning. Vi kan bjuda på allt från polynesisk akupressur till healing och meditation. Här finns yoga, massage, frigörande andning, psykodrama, drömterapi och mycket annat. Samtidigt försöker vi sälla och ställer höga krav på terapeuternas kunskaper och seriösitet.

Programbladen upptar många intresseväckande rubriker och namn. Här några axplock:

Bengt Stern: Vänta dig mirakel! En föreläsning om hälsans villkor. — Öppna ditt medvetande! Ett seminarium med Doris Ankarberg. — Ebba Donner: Färgernas kraft. — Stefan Holmberg: Reinkarnationslärans budskap till människan. — Jan Bohman: Barnets oändliga utvecklings-möjligheter. — Krister Skog och Elgard Jonsson: Sätermodellen — bote-medel för schizofrena. — Eva Moberg: Finns det något hopp för oss? — Tobrjörn Stockfelt: Livet är rikt.

Adress: Café Pan, Götgatan 11, 116 46 Stockholm, Tel. 08-44 09 10.

Bengt Stern en kärleksapostel!

I februari i år gick Gustaf Delin Bengt Sterns kurs *Möt dig själv* på Mullingstorps kursgård. Han gjorde det dels av nyfikenhet, dels för att han inte "mådde bra". Han hade arbetat hårt i USA i tre år, startat en affärsrörelse där och var trött och nergången, ganska cynisk.

— Jag var otrevlig mot mig själv och förmodligen mot omgivningen också, säger han. Jag kände mig otillräcklig och osäker och var litet deprimerad. Möjligen var jag "utbränd". Och jag tänkte att den här kursen kanske kunde hjälpa mig. Jag hade hört talas om Bengt Stern, lyssnat på honom också och läst en del om och av honom. Jag har vänner som gillar honom, och andra vänner som tycker att han är underlig. Jag var själv lagom skeptisk — men trodde att Möt dig själv-kursen kunde vara en chans för mig; i varje fall hade jag ingenting att förlora!

Gustaf Delin säger att han känner igen 90 procent av övningarna i Pia Hellertz' berättelse i Sökaren. Men hans upplevelse av kursen var ändå en helt annan än hennes.

— "Provokationer" fanns med, men jag uppfattade detta som en teknik för att få mig att tänka. Det var naturligtvis litet obehagligt men inte kränkande. Jag tyckte inte att Bengt Stern var otrevlig. Nej, alldeles tvärtom! När jag kom hem, berättade jag för min fru att jag hade upplevt honom som en kärleksapostel!

— Han var väldigt öppen, rak och mänsklig. Han framstod verkligen inte som någon övermänniska, utan erkände sina fel och brister. Jag upplevde honom som omtänksam. Och detsamma kan jag säga om de fyra kvinnliga assistenter han hade. Jag har sällan blivit omhändertagen med mer omtanke och omsorg. Där fanns verklig värme. Visst kunde man se litet rutin hos någon av dem. Vid ett tillfälle, när jag ville vara i fred, kom en assistent och buttade på mig med en kudde. Men det var bara att avfärda henne med att säga "stick!". Och sedan kom Bengt fram och sa åt henne att så gör man inte. Och han beklagade incidenten. Men det var bara en bagatell.

I samband med varje moment i kursen förklarade Bengt varför det gjorde

des. Och det hjälpte mig och — som jag uppfattade — också de andra deltagarna att förstå sådant som annars skulle ha tett sig underligt.

— En person som plötsligt ser de här människorna som gråter eller har ont någonstans, kan undra om han hamnat på ett dårhus. Men allt har ett bestämt syfte och bygger på erfarenhet.

Man gråter en hel del på Möt dig själv-kursen.

— Ja, jag grät, säger Gustaf Delin. Jag behövde uppenbarligen det. Det kändes väldigt bra. Det är ju fråga om att ge utlopp för känslor som man har undertryckt tidigare.

Gustaf Delin uppfattar att det rör sig om en känsloutlevelseteknik på dessa kurser, men betonar att han inte alls är expert i ämnet.

— Vad det går ut på, säger han kan man bättre läsa om i Bengt Sterns bok "Växa till hälsa". Fast min enkla lekmanuppfattning är att vi ända sedan födelsen har förträngt känslor som sorg, smärta, besvikelse, rädsla osv och stoppat ner detta i kroppen någonstans. Gör vi på det sättet ofta får vi ont. Den största smärtan i livet upplever vi sannolikt när vi föds. Det är en pärs. Så Bengt menar: Gå tillbaka till din födelse, för om du kan nå något av den smärta eller den ångest som du upplevde den gången, då kan du förstå vad det är som gör ont idag, för vid födelsen programmeras man för resten av livet. Jag upplevde födelsens smärta, vilket naturligtvis var otäckt! Men det gjorde mig gott, efteråt.

Nu mår Gustaf Delin väldigt bra.

— Jag mådde bättre redan under kursens gång, och jag mår fortfarande bra. Varför det är så, vet jag inte. Jag kan bara konstatera att det är så. Jag har inte blivit en bättre människa, men jag har fått bättre insikt om varför jag är som jag är, varför jag reagerar som jag gör. Därför kan jag bättre kontrollera mig nu. Och en följd av detta är att jag är gladare. Förr gick jag omkring och ängslade mig för många saker. Fortfarande är jag ängslig ibland, men det går inte lika djupt, känns inte lika besvärligt, och jag mår inte lika illa.

Det var tretton deltagare på Möt dig själv-kursen, när Gustaf Delin

Gustaf Delin, som från början är jurist, har de senast 17-18 åren arbetat som konsult med egen verksamhet. Sedan 1979 driver han tillsammans med två kolleger Se-Fram-Gruppen, som hjälper företag med affärsutveckling och produktutveckling och med att få fram ledare för nya verksamheter. "Det finns ju", säger han, "idéer som strömmar omkring i ett företag, och vi försöker hitta de människor i företaget som kan ta hand om idéerna och hjälper dessa att utveckla sin förmåga att göra det. Vi utvecklar alltså entreprenörer inom företagen, så kallade *intraprenörer*, en idé som vi lanserat och som vi också har exporterat till flera andra länder, bl a USA."

gick den. Kostnaden var 6.300 kronor för fem dagar.

— Alla tretton mådde i varierande grad bra, när de åkte därifrån, säger Gustaf Delin. Ingen mådde så vitt jag kunde se dåligt.

Det var också en fin kontakt mellan kursdeltagarna. Den "tryckta stämning" som Pia Hellertz har berättat om, känner han inte igen.

— Det var en enorm skillnad mellan när vi kom dit och när vi for därifrån —som mellan natt och dag. Först var vi ju främmande för varandra, tillknäppta så som "Svensson" vanligtvis är, uppenbart rädd för att blotta sig. När vi skildes åt, ville vi liksom inte sluta att kramas . . .

Pia berättar om fysiskt plågsamma inslag.

— Jag förstår vad hon menar, säger Gustaf Delin. Bengts teori är ju att man skall uppsöka den smärta man har. Man har vissa knutar i kroppen, och trycker man där, så gör det ont — på olika ställen på olika människor. Bengt tryckte och kände, och det gjorde hans assistenter också, och de hittade punkter på mig som gjorde alldeles förfärligt ont, och då tryckte de ett slag där. Men när det blev för smärtsamt, reagerade jag tydligt, och då slutade de.

— Jag är helt övertygad om att de inte gjorde detta för att plåga mig.

Forts. på sidan 26

Sjukdomarna har sin rot i känslolivet anser Bengt Stern

Bengt Stern menar att nästan alla sjukdomar, kroppsliga såväl som psykiska, har sin grund i störningar i känslolivet.

Han hänvisar bland annat till flera undersökningar som visar att många människor som drabbas av svår sjukdom har haft en psykisk kris strax innan. Många som får cancer har haft svåra inre problem — exempelvis anhörigs död, mobbning på arbetsplatsen, ekonomiska svårigheter — mellan sex och tolv månader innan sjukdomen visar sig.

— Vid depression, säger han, försämras kroppens försvarskraft, och man blir lättare offer för någon sjukdom.

— När man behandlar sjukdomar, måste man därför framför allt behandla känslolivet. Vägen till hälsa måste gå genom självkänedom och personlighetsutveckling.

Det är farligt att förneka och förtränga sina känslor. Och det är riktigt och nyttigt att acceptera och bejaka dem, att ta kontakt med den inre smärtan, bearbeta den och därigenom lämna den bakom sig.

— Att förlåta, d v s tyskans verlasen, betyder just lämna bakom sig, och det man lämnar bakom sig är den destruktiva psykiska energi som är kopplad till smärtan. Genom att man konfronterar och färdigupplever den inre smärtan, mister den sin betydelse.

Den inre smärtan och ångesten har grundlagts tidigt i livet — under de två första levnadsåren — menar Bengt Stern, och den fortsätter sedan att dominera oss genom livet. Senare smärta är bara repetitioner. Och hur mycket vi tål av stress och annan psykisk belastning beror på våra erfarenheter från tidig barndom. Men även i moderlivet och vid födelsen läggs grunden till smärtsamma, skadliga känslominnen. Ja, Bengt Stern går så långt att han talar om tidigare liv (!) som grunden för många problem i det nuvarande livet. *)

Smärtan och besvikelsen över att inte duga kan bestämma villkoren för hela livet och förstöra för människan genom att skapa negativa förutsättningar som hela tiden bekräftas. All kritik tas som bevis för att man inte duger i andras ögon. I stället för att ta itu med dessa upplevelser av sorg och

färdiguppleva dem tränger man undan känslorna — utan att bli av med dem! — och då blir man sjuk.

Men om man vågar möta den inre smärtan och färdiguppleva den, då förblir eller blir man frisk.

Även kroppsliga åkommor har alltså sin rot i psyket: de är psykosomatiska.

Bengt Sterns kurser i självkänedom har till syfte att sätta deltagarna i kontakt med sina känslor. Kurserna är intensiva, det erkänner han, men nästan alla människor klarar av dem.

— Det är jobbigt att ta ansvar för sina tankar, känslor och handlingar, säger Bengt.

— Målet för personlighetsutvecklingen är att kunna uppleva frid, kärlek, försoning, glädje, humor, d v s olika aspekter av Gud. Något annat sätt att undvika ohälsa, tillfriskna från ohälsa och undvika kriminalitet och krig finns inte.

— Att känna frid är inte själviskt. En följd av friden är ökad respekt för medvarelserna och ovilja att göra andra illa.

SM

*) Tekniken för att uppleva tidigare livminnen är enkel, säger Bengt Stern. Det räcker ofta med att man kan få en person avslappnad och så tala om för honom att tiden är ett föregående århundrade. Då kommer minnena.

Bengt Stern kärleksapostel Forts.

Det gjordes i kärlek. Om någon inte ville göra de "svåraste övningarna", så togs det hänsyn till detta. Man fick göra så mycket man själv ville.

Pia Hellertz' påståenden om "hänfulla tillmälen" förstår inte Gustaf Delin.

— Ibland kunde det ges litet gliringar, men det tålde man. Syftet var att man skulle öppna sig så att man fattade vad man höll på med. Jag fick ett par gliringar. Men de gjorde att jag började tänka. De visade mig hur jag framstod för andra människor. Bengt var som en spegel. Han höll egentligen bara upp en spegel framför mig, visade mig hur han upplevde mig just då. Och jag fattade att jag inte alltid var så sympatisk som jag hade inbillat mig.

Gustaf Delin har rekommenderat Möt dig själv-kursen till alla sina vänner.

— Den är det bästa jag varit med om i mitt vuxna liv, säger han (bortsett, naturligtvis, från sådana händelser som giftermål och att få barn). Den gjorde mig genuint lycklig. Jag fick lite större "aktning" för mig själv. Och det gjorde det lättare att känna genuin aktning för andra.

Tydligt passerade Bengt Sterns kurs Gustaf Delin väldigt bra. Han hade något inom sig, som han behövde få utlopp för.

Böcker av Birgitta Medelius och Jarl Hammarberg

Birgitta Medelius böcker kan man köpa genom att sätta in pengar på Jarl Hammarbergs postgiro 482 89 85-7.

"Stenarna" dikter, 35:-, **"Den nya årstiden"**, dikter, 35:-, **"Under rättelser för hissfarande"**, prosastycken, 55:-, **"Sent möte"**, dikter, 45:-.

Jarl Hammarbergs två senaste böcker med experimentdikter är **"AJN"**, text på esperanto och svenska men framför allt en konstbok, 60:-, och **"Att Att Gata"**, 45:-.

Vid beställning glöm inte ange vilka böcker det är frågan om !

Dikter av Birgitta Medelius

ur "Sent möte" (Inferi 1986)

Väntan

Sluter ögonen
solen strålar in i sjukrummet
men jag blundar
vet att allra längst inne
i det mörka som är mitt
som alltid varit mitt
väntar någon mej
djupast därinne
drar någon mej till sej
in i mörkret
in i ett verkligare ljus

Ingenting märkvärdigt

Jag ser honom
gå ut på sjukhusbalkongen
från sin mors dödsbädd

båtarna nedanför
glider lätt på vattnet

det finns ingen plats
för tårar
när smärteklorna äntligen
släppt taget

snart kommer
mina söner att
stå här och tända en cigarett
och se båtarna dra förbi

I sju år var jag tillsammans med Birgitta, och istället för att tröttna på varandra blev vi allt mera glada över att vara tillsammans. Då fick vi det helt oväntade beskedet att Birgitta hade obotlig lungcancer. Alla härliga framtidsdrömmar gick upp i rök. I stället fick vi börja leva i nuet, och för Birgitta blev det en lycklig förändring. Hon var en märklig kvinna och författare som på ett underbart smittande sätt tog emot vad som fanns av skönhet och etik i naturen, hos medmänniskor o a, ja saker fick liv av hennes närvaro. Men — samtidigt hade hon en mörk sida, idéer som förmörkade hennes liv. Det var en balansgång mellan dessa ytterligheter. Men när hon blev sjuk, sjönk detta svåra undan, och hon kunde koncentrera sej på ljuset.

Ur ett brev från Jarl Hammarberg

Någon Annanstans

Snyftande säger du
jag kommer aldrig
att kunna gå på din begravning

inte jag heller
säger jag
för då kommer jag
att vara Någon Annanstans

håll ni på med era gamla riter
begrav mitt hår mina naglar
och den gamla cancersvulsten

gräv ner det i jorden
och sjung sorgliga sånger
jag kommer
att vara Någon Annanstans

Der han stod huggande

"Såsom bevis på den hastighet
hvarmed döden stundom
öfverraskar oss må nämnas
att en arbetare här i staden
Långström, sysselsatt med vedhuggning
förliden vecka föll framstupa
der han stod huggande
och inbars död"

(Ur Aftonbladet 1850)

Der han stod huggande
så skulle man dö

SPF

Det har under några år varit en del stridigheter inom Sällskapet för Parapsykologisk Forskning, SPF, i Sverige (med cirka 100 medlemmar). Bland annat har det varit en kamp om ordförandeposten. Rolf Ejvegård ersattes för tre år sedan av Eric Ugglå, och Ejvegård kom sedan tillbaka året därpå. Idag tycks sällskapets framtid oviss.

Vilka uppgifter skall SPF ha?

Enligt § 1 i sällskapets stadgar skall man syssla med parapsykologisk forskning och information till allmänheten om resultaten av denna forskning. "Sällskapets uppgift är studiet av de företeelser, som betecknas som parapsykiska eller metapsykiska, i första hand former av meddelelse eller förnimmelse samt till själsverksamhet knutna fysikaliska effekter, där förmedling genom annat än de vanliga sinnena eller kända fysikaliska skeenden kan förmodas. Dessa studier skall avse dessa företeelsers realitet, beskaffenhet och omfattning. Sällskapet skall i lämplig utsträckning bringa till allmän kännedom resultaten av genom sällskapet bedrivna forskningsverksamhet."

I § 2, Verksamhetsformer, sägs följande: "Verksamheten skall bedrivas under effektiv kontroll samt med allsidigt kritisk prövning av företeelser och försöksresultat, innefatta sakkun- nign bearbetning och omfatta:

- a) experimentell forskning med reproducerbar metodik,
- b) observerande forskning gällande spontana företeelser av parapsykisk karaktär.

Forskning och bearbetning utföres av en eller flera arbetsgrupper. Dessa bör äga sakkunskap på berörda vetenskapsområden, såsom psykologi, neurologi, fysiologi, fysik och statistik. Utomstående sakkunskap må vid behov anlitas. Beträffande reproducerbara försöksserier av större intresse bör utomstående fackmän in-

bjudas för kontroll, kritik och information."

Vad jag vet har SPF under många år inte sysslat med forskning i *egen regi*. Har SPF någonsin gjort det? *)

§§ 1 och 2 i stadgarna har alltså inte följts.

Den nuvarande ordföranden, Rolf Ejvegård, säger till Sökaren att det är en tolkningsfråga, om stadgarna har följts eller inte.

— Såvitt jag förstår har ingen av de 40 styrelser SPF haft brutit mot stadgarna, säger han.

Ejvegård menar också att ett större problem än ordförandestriden har varit — och är alltjämt — att SPF under nästan hela 1970-talet och under 1980-talet inte har haft någon sekreterare. Han understryker att vad en förening kan göra, det beror i stor utsträckning på vad medlemmarna gör i fråga om konstruktiva insatser.

För min del tycker jag att SPF bland annat bör ha en ambitiös utåtriktad informationsverksamhet och sprida kännedom om parapsykologin. Sällskapet bör anordna föredrag för allmänheten, utge informationsskrifter (böcker, häften, en tidskrift). För skriftserien *Meddelanden från SPF* bör det göras ordentlig reklam, så att häftena säljs i så stor upplaga som är möjligt. Företrädare för SPF bör i massmedia svara på kritik mot parapsykologin, t ex Sven Ove Hanssons.

SPF representerar i Sverige den vetenskapliga parapsykologin och bör enligt min mening göra detta på ett energiskt och framgångsrikt sätt. Men SPF har under många år haft en tillvaro som varit — i förhållande till omvärlden — passiv.

Många av medlemmarna väntar sig nu en förnyelse av sällskapet.

*) Däremot har några medlemmar i sällskapet bedrivit egen parapsykologisk forskning. Finansieringen av denna har endast undantagsvis skett genom sällskapet eller John Björkhems minnesfond.

SM

THE FRANZ BARDON FOUNDATION is a Nonprofit Educational Cooperative dedicated to propagating Hermetic knowledge. Inquiries welcome. P.O. Box 4869, Denver, Colorado 80204 U.S.A.

KURSPAKET I FRIGÖRANDE ANDNING o. POSITIVT TÄNKANDE OM NAMAHA SHIVAYA-SÅNG I VÄSTERÅS
LÖRDAGAR kl. 16.00-17.00
För närmare information kontakta
RAM's Andningsterapi,
tel. 021-30 20 66.

DJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:-
Informationspaket 10:-
Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119
Tel. 040-846 91 tisdag 19-20

Söker Du . . .

- Vidare kunskap om Dig själv.
- Perspektiv på egen växt och utveckling.
- Personligt syfte och djupare livsmedning.
- Utbildad psykolog som partner för samtal.
- Djupare förståelse för och hjälp till bearbetning av personlig kris.

Kontakta

Jan Romander för astrologisk konsultation
Tel: 08-42 61 39

Teosofi

En grundläggande idé inom teosofin är att universum och allt som finns i det utgör en helhet, vars alla delar är ömsesidigt beroende av varandra. Teosofin säger också att varje enhet — från atom till galax — har sin rot i samma universella, livsskapande verklighet. Denna verklighet genomtränger allt, men kan aldrig infångas. Den uppenbarar sig i meningsfulla, ordnade och målinriktade processer i naturen likaväl som i människans själ.

Teosofin anser att varje levande väsen har ett unikt värde, och detta leder till vördnad för livet, medkänsla med allt, förståelse för att varje människa måste finna sin egen väg till sanningen samt respekt för alla religiösa traditioner.

Teosofin vill främja förståelse och broderskap mellan folk av alla raser, nationaliteter, filosofier och religioner.

Teosofiska Samfundet ålägger inte sina anhängare några dogmer, utan pekar hän mot den bakomliggande enheten bortom alla skillnader. Hängivenhet för sanningen, kärlek till alla levande väsen och ett liv i aktiv altruism sägs känneteckna den sanne teosofen.

Teosofiska Samfundets nuvarande internationella ledare Radha Burnier har följande att säga om teosofi i vardagslivet, här återgivet från första numret av den nya tidskriften *Tidlös Visdom*, som utges av Teosofiska Samfundet i Sverige.

"Teosofi är ett sätt att leva som kännetecknas av ett holistiskt perspektiv. Det utmärks av engagemang och en äkta känsla av ansvar för hela mänsklighetens välfärd. Teosofen bör vara redo att hjälpa till att lindra det lidande som en stor del av mänskligheten är drabbad av. De flesta av oss har en tendens att låta sig uppslukas av trivialiteter, underhållning, själviska intressen, konflikter och vardagslivets bestyr. Allt detta är som en malström, i vilken den vanliga människan dras ner och som hon har svårt att komma ur. De flesta tillbringar livet instängda i sin egen kokong, fåfängt sökande efter säkerhet, status, makt, ställning. Teosofi är egentligen det sätt att leva som hjälper oss att bryta denna begränsning och vinna ett vidare perspektiv på livet.

Studium av karmalagen, människans konstitution, livets cykliska rörelse, allts enhet och andra ämnen vidgar perspektivet och förändrar vårt beteende. Teosofin säger att vi är släkt med allt som lever. När vi lär

känna teosofin i denna mening och får ett vidare perspektiv avstår vi från felaktigt handlande."

Adress: Teosofiska Samfundet, Karlavägen 44, 114 49 Stockholm.

Övertalning

Religiösa representanters övertalningsförmåga kan vara mycket stor. I synnerhet kan osjälvständiga ungdomar råka illa ut. De kan inte värja sig mot argumenten. I *Sydsvenska Dagbladet* 5 april berättar en ung man om sina erfarenheter av scientologin. Sedan han en gång brutit kontakten med Scientologikyrkan, var han fortfarande intresserad av dess filosofi, och tog kontakt igen. Han berättar:

— Jag blev så påverkad att allt motstånd försvann. Jag skulle egentligen bara köpa en bok, men kom ut med ett kurspaket som kostade 49.000 kronor. Fråga mig inte hur det gick till. Manipulation av något slag, ett mentalt övertag. Vad vet jag.

Han lånade 50.000 i bank och började kurserna. Sedan kom ett nervsammanbrott och några sjukhusvis- telse.

Slutet blev att han med hjälp av advokat återfick 46.000 kronor.

BUDDHISM I TIDEN

Seminarium om praktisk buddhism

Under ledning av Hans Eminens Jamgön Kongtrul III.
Fred. 4/9 kl. 14.00 — Månd. 7/9 kl. 17.00.

På Karma Shedrup Dargye Ling — Buddhistiskt center för studier och meditation — Hökarvägen 2, 126 58 Hägersten, T Mälärhöjden.

Avigsidorna av den industriella och materiella utvecklingen i vår tid har öppnat våra ögon för att vi är i stort behov av en djupare kunskap om människan, materien och världen och det inbördes förhållandet mellan dem. Det finns också ett stort behov av att kunna kanalisera den mänskliga kreativiteten på ett balanserat och uppbyggande sätt, som gynnar först och främst allt levande, utan undantag.

Seminarier erbjuder möjligheten att studera den omfattande kunskapen i dessa frågor som finns inom buddhismen. Denna kunskap är avsedd att omsättas i praktisk handling för en bättre värld.

Programmet tar bl a upp följande teman:

Medvetandets olika utvecklingsfaser (de tolv inbördes beroende länkarna)
Medvetenhet och etik
Buddhism och samhällsengagemang

För dem som önskar finns möjligheten att delta i en tantrisk invigning den 6/9 kl. 19.00.

Efter seminariet planeras en uppföljning under julhelgen.

Hans Eminens Jamgön Kongtrul III är en inkarnation av Jamgön Kongtrul den Store (1813-1899), en välkänd läkare, politiker och andlig ledare som på 1800-talet bl a var en av de två grundarna till den ekumeniska Rime-rörelsen inom den tibetanska buddhismen. Han samlade de väsentliga läroerna från alla tibetanska buddhistiska skolor i sitt huvudarbete

"De fem skattkamrarna" och säkerställde därigenom många enskilda traditioners överlevnad. Han betraktas som en av de största mästarna i modern tid.

Den nuvarande Jamgön Kongtrul III är en av de fyra regenterna som har till uppgift att bevara och främja Karma Kagyudpa "den muntligt överförda" traditionen inom tibetansk buddhism. Hans Eminens är samtidigt en modern Lama som talar engelska och har en god kännedom om livet i västerlandet. Han har bl a deltagit i flera internationella konferenser för främjandet av dialogen mellan de olika kontemplativa traditionerna i öst och väst.

Kursavgift 800:- kr, som är ett bidrag till resekostnaderna och övriga kostnader för Lamans besök.

Det finns möjlighet till inkvartering på en vackert belägen kursgård vid Mälarens strand i Mälärhöjden. Sovsalar för 6-8 personer, kvinnor och män separat. Kostnad 80:- kr/natt inkl. frukost.

Anmälan senast den 15 juni 1987 genom inbetalning av kursavgiften på Karma Shedrup Dargye Lings postgiro nr 71 50 50-1, OBS! Anmäl även antalet nätter Du vill övernatta på kursgården.

Efter sista anmälningdagen finns möjligheten att ta reda på om kursen är fullbokad eller ej, ring till KSDL 08-88 69 50.

För ytterligare upplysningar ring KSDL 08-88 69 50.

Wäxthuset KAPRIFOL är ett centrum för brobygge över "gränser": Mellan ande—materia, öst—väst, religion—gudsupplevelse, rationalitet—kreativitet, osv. FÖREDRAG och KURSER i: Frigörande andning, bildterapi, rörelse, sacred dance, positivt tänkande, gestalt, fokusering, zonerapi, sjukgymnastik, massage, veg. kost, fasta, ny syn på döden, Feldenkreis, mm.
Wäxthuset KAPRIFOL, Branneby, 450 71 Fjällbacka. 0524—700 75

ASTROLOGINEN ANALYYSI HOROSKOOPPI

Nu även på FINSKA! Asiallinen tähtikartaselitys. Eri tyyppisiä analyysjä. Normaali syntymähoroskooppi 250:—, Vuosihoroskooppi 200:—. Pieni syntymähoroskooppi 120:—. Mahdollisuus esittää yrkittäisiä kysymyksiä. Ilmoita Tarkka

syntymäaika, paikka, kellonaika. Alalla 18 v. kokemus.
Tel 019 - 14 25 76.

Astrologi Pentti Tuononen, Varbergatan 234, 703 52 Örebro.

Hälsokost

I en ledare i tidskriften Biologisk Medicin tar professor Olov Lindahl upp begreppet hälsokost. Han skriver att när detta begrepp lanserades, för snart 50 år sedan, var uppfattningen bland medicinerna, liksom på Livsmedelsverket, att hälsa och sjukdom inte hade något som helst samband med kostens sammansättning — under förutsättning att man åt på ungefär samma sätt som de flesta svenskar antogs äta. I hård konkurrens med detta synsätt framförde Are Waerland idén att hälsa och sjukdom nästan helt berodde på mat och livsstil. Han uppställde vissa teser om vad som var skadligt och vad som var nyttigt. Skadligt var sprit, tobak, kaffe, salt, socker, vitt mjöl och animaliska produkter. Nyttigt var fibrer, grönsaker, frukt, råkost, icke denaturerad föda samt frisk luft och motion.

Waerlands åsikter anhöllades på 1940-talet som helt tokiga, ja rent av farliga. Avsaknaden av animaliska födoämnen ansågs kunna ge upphov till bristsjukdomar. I synnerhet vände man sig mot tanken att kött, fisk och ägg skulle vara skadliga livsmedel, och man varnade för att fibrer kunde skada tarmen.

Idag, skriver Olov Lindahl, torde i

stort sett alla Waerlands idéer om vad som är skadligt och nyttigt ha accepterats — fast man vill fortfarande inte tro att kött är skadligt. Man har också erkänt att vegetarisk kost inte behöver medföra näringsbrist.

Vad är då hälsokost? Ja, det är inte, som det påstås i en artikel nyligen i Livsmedelsverkets tidskrift Vår Föda 1. naturmedel och homeopatika, 2. kosttillskott och 3. andra produkter, såsom vegetariska livsmedel. *Hälsokost är i stället en kost som innehåller nyttiga livsmedel och undviker skadliga och giftiga.* Begreppet grundar sig på åsikten — som numera är ett vetenskapligt faktum — att hälsa och sjukdom i största utsträckning beror på vår kost och livsföring.

Ett problem idag är att få hälsokosten så giftfri som möjligt. En viktig roll spelar därvid den alternativa, giftfria odlingen. I nutiden drabbar övergödning och gifter i jordbruket, liksom den globala nedsmutsningen, även hälsokosten i form av säd, rotfrukter och grönsaker. Men trots detta är hälsokosten, understryker Olov Lindahl, hälsosammare än vanlig kost. Och en strävan är att den skall vara så giftfri som möjligt.

Lindahl skriver: "Hälsokost är alltså sådan kost som innehåller alla essentiella näringsämnen i bästa möjliga relation och undviker livsmedel

som är skadliga, såsom kaffe, socker, salt och vitt mjöl." Han tillägger att forskningen, om den intresserar sig för dessa frågor, troligen i framtiden kommer att visa att även animaliska födoämnen är skadliga.

Källa: Biologisk Medicin, nr 1, 1987.

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal
40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala
24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal
av Narada Maha Thera
80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation
av Francis Story
32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

FÖREDRAG PÅ KASSETT

PROFETIOR FÖR SLUTET AV 1900-TALET

(eller "Konsten att göra domedagsprofetior livräddande")

Föredraget gavs 12/3 -87 av Björn Roxendal och bygger på en nyutkommen bok av Elizabeth Prophet — **Saint Germain On Prophecy.**

Vi lever i en tid när profetior uppfylls. Uppenbarelseboken, Nostradamus, Edgar Cayce, Saint Germain — dessa är några av de instrument Gud har använt för att varna oss för vad som håller på att ske i dessa dagar. De bästa profeterna har visat sig nästan kusligt träffsäkra.

Den aktuella världspolitiska situationen analyseras. Nostradamus' profetior om förhållandet mellan supermakterna och kärnvapenkrig tolkas. Tjernobylikatastrofen behandlas ingående utifrån dess horoskop, Uppenbarelseboken och Nostradamus' verser.

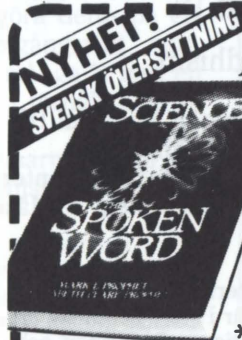
Budskapet är allvarstyggt och uppfordrande men Saint Germain utlämnar oss inte åt desperation och fatalism. Han visar vad som fortfarande kan göras för att åtminstone minska effekterna av det karma mänskligheten nu måste möta för att övergången till en gyllene tidsålder ska bli möjlig.

Pris — föredraget: 65:- Speltid ca 2 timmar
Pris — boken: 89:- 600 sidor! hft.

Beställ på PG 66 26 51-9 eller ring 08-25 76 99

SUMMIT LIGHTHOUSE

BESTÄLLNINGSKUPONG

Lär dig frigöra dina inre förmågor!

☐ Det Talade Ordets Kraft
är boken som lär dig:

- * frigöra din inneboende kreativitet
- * bli fri från sjukdom, tvivel och rädsla
- * öka din uthållighet, inre vitalitet och utomsinnliga varseblivning (ESP)
- * BLI MÄSTARE ÖVER DIG SJÄLV

genom *Vetenskapen om det Talade Ordet* ... 145:-

BLI MÄSTARE I ALKEMI!

☐ Alkemi — den urgamla vetenskapen om energiomvandling. Du förvandlar oro till lycka och bekymmer till kärlek med alkemisten Saint Germain som din handledare. 125:-

ARTIKLAR SOM KASTAR LJUS ÖVER LIVETS MYSTERIER.

- ☐ MÄNNISKANS AURA — hur renar man sin aura? ... 20:-
- ☐ TVILLINGSJÄLAR — finn din perfekta partner ... 20:-
- ☐ REINKARNATION OCH LIVETS MÅL ... 20:-
- ☐ ÖKA DIN VITALITET — högre vibrationer = bättre hälsa ... 20:-
- ☐ LIVET ÄR EN SYMFONI — musikens makt på gott och ont ... 20:-
- ☐ JESUS OKÄNDA ÅR — mellan 12 — 30 års ålder ... 20:-
- ☐ DET INRE JAGET — den store förmedlaren »Kristusjagets» ... 20:-

Spara portot och beställ genom att sätta in respektive belopp på PG 66 26 51-9. Eller skicka kupongen (porto & pf. avg. tillk.) till: Summit Lighthouse, Grävlingsvägen 44, 161 37 Bromma.

Bertil Falk:

Bråkdelen av en sekund i evigheten

Varje år försöker en halv miljon amerikanska ungdomar begå självmord. 6.000 lyckas ta livet av sig. Det är skrämmande, och liknande problem har på senare år uppmärksammats även hos oss i Sverige.

Under mina första år som nattreporter fick jag ofta nattliga samtal från självmordskandidater. Det var innan jourhavande präst och andra katastroflinjer för hjälpsökande fanns. Vad ska man säga till en person som står i begrepp att ta sig av dagen?

Problemet är att vad man än säger, så har kandidaten motargument. För en icke-psykolog är det inte lätt (utan närmast omöjligt) att på några minuter ändra de förutsättningar som en psykoanalytiker behöver årtal för att komma tillrätta med — utan att därför nödvändigtvis lyckas.

Slutligen kom jag på följande, som jag sedan dess hållit mig till:

— *Du vill begå självmord. Ingen annan än Du själv kan fatta detta beslut åt Dig. Du kan inte skjuta över Ditt ansvar på någon annan. Men innan Du begår Ditt självmord finns det en sak Du bör betänka. Livet är kort. Du blir inte ens över 100 år. Du behöver alltså inte begå självmord för att dö. I sinom tid kommer Du i alla fall att dö. Det är en av de få saker vi med säkerhet vet när vi ska planera våra liv.*

— *Även om allting verkar besvärligt just nu behöver det inte alltid vara på det sättet. Begår Du Ditt självmord nu, får Du aldrig veta hur det skulle ha gått om Du levat vidare.*

Min mormor dog när hon var 86 år. Dagen innan uttryckte hon sin livsvilja så här: "Jag skulle så gärna vilja se hur det ska gå med allting. Med barnbarnen och Vietnamkriget." Mormor dog med nyfiken förväntan på den framtid hon inte skulle få upp-

leva.

Nu har vi år 1987. Mobbade flickor och pojkar i Sverige begår självmord. Tonåringar i Japan som inte klarar de stränga examenskraven i skolan tar livet av sig. I USA ingår "misslyckade" ungdomar dödspakter och begår självmord kollektivt.

Hur ska man kunna motivera unga människor att fortsätta leva när de är så fixerade vid att döden löser deras smärta och problem?

Hur kan man förmedla kunskapen till dem att livet i alla fall är så förtvulat kort och inte alls behöver förkortas?

Hur kan man lära ut vetenskapen att livet knappt har börjat när man är 18 år och att varje nytt årtioende innebär

något helt nytt i ens liv?

Hur ska man få människor som bestämt sig för att dö att bli nyfikna på vad som ligger framför dem även om deras livslust har ebbat ut?

Jag vet inte.

Jag vet inte heller hur man ska förklara att vi i viss utsträckning kan förändra våra liv i önskad riktning och att vi inte är fullt så oförmögna att leva som vi tror när allt känns fyllt av ensamhet och smärta.

Men jag skulle önska att alla som tänker begå självmord sköt upp den ödesdigra handlingen till den dag då naturen i alla fall tar ut sin rätt. Ett människoliv är trots allt bara bråkdelen av en sekund i evigheten.

HEALING & FÖRLÖSNINGSTERAPI

Kurs 10 helger under 10 månader.
Ingående studier i personlig växt, människans energistruktur och andliga natur. Genomgång av energiernas väsen och andlig healing.
Undervisning i förlösningsterapi, där man, vid behov, medvetet går tillbaka i tidigare liv, för att lösa upp orsaken till nuvarande problem.
Information och brochyr:
Lilian 031- 46 92 20
Sverige, Norge och Danmark:
Yngve Stig Asplund 009 45-1 80 28 46
Virkefeltet 1. 1.mf DK-2700 Brønshøj

DEN GYLLENE STJÄRNAN

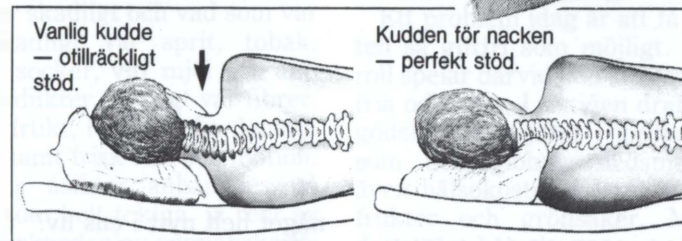
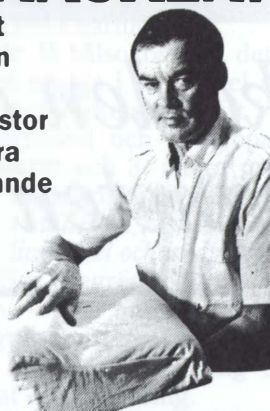
KUDDEN FÖR NACKEN!

"Spänningshuvudvärk och stelhet i nacke och skuldror är något av en folksjukdom.

Den här nya kudden är till mycket stor hjälp främst när det gäller att lindra obehagen, men också i förebyggande syfte.

"Den bästa jag någonsin provat."

Bertil Ravald, Malmö
Ravalds massage och idrottsinstitut.
Mönsterskyddat 1985 1443

Sänd _____ st Kudden för Nacken à 290 kr.
Sänd _____ st extra kuddvar à 40 kr.
Postförsöksavgift och porto tillkommer.
Till Sidsel Design, Box 18, 233 00 Svedala
Namn: _____
Adress: _____
Postadress: _____

SÖK 6

Brev

Kort svar till Bengt Friberg

Eftersom du ställer en direkt fråga, ska du få ett direkt svar: nej, jag vill inte påstå att jag inte fått ut någonting positivt av scientologin. Jag vill gå ett steg längre och säga att om ingen fick ut något positivt av scientologin, skulle det inte finnas några scientologer och ingenting för oss att diskutera.

Men när man bedömer en så vittomfattande företeelse, som inbegriper en filosofi, ett sätt att leva och en världsomspännande organisation med mycket långtgående ambitioner, måste man göra en helhetsbedömning och försöka skilja det tillfälliga från det grundläggande. Slutet av mitt förra inlägg var ett försök till en filosofiskt grundläggande kritik.

För att rekapitulera det viktigaste menar jag att det finns en koppling mellan det auktoritära inslaget i scientologin ("gör-som-Ron-säger-syndromet") och föreställningen att verkligheten grundar sig på överenskommelse. Det är ingen tillfällighet (och inget enastående för scientologin) att filosofier som anser att verkligheten skapas av vårt medvetande, snarare än upptäcks och identifieras av det, har

Jag skriver ut Dina biorytmer dag för dag.

6 månader 25 kronor
12 månader 50 kronor
Pg 469 49 42-9

Jerry

totalitära implikationer.

Mot ditt resonemang om reinkarnation måste jag invända, därför att det har formen "tänk om vi har levat förut".

Man kan inte grunda en teori på ogrundade hypoteser. Man kan m a o inte säga "tänk om tidigare liv vore en realitet" och sedan resonera som om man hade slagit fast ett faktum, lika lite som man kan börja med ett "tänk om våra öden styrs av stjärnorna (eller pappas pengar eller vår tidiga toaletträning)". Man måste utgå från vad man faktiskt vet om verkligheten.

Scientologins "bevis" för tidigare liv är mycket enkelt och rättframt: folk minns faktiskt sina tidigare liv när de auditeras. Jag har själv genomgått några hundra timmars dianetikauditering och i praktiskt taget varje session gått tillbaka till tidigare liv. Men dessa minnen har helt enkelt inte den beviskraft som ett normalt minne har. De har inte mer beviskraft än en dröm eller en fantasi. (Detta hindrar inte att de kan ha ett terapeutiskt värde — det är en annan fråga.)

Men själva reinkarnationsläran har tyvärr en skadlig följd. Den tenderar att nedvärdera vårt faktiska liv, nu, här på jorden. På samma sätt som sedelpressar urholkar penningvärdet, urholkar själavandringsidén värdet av detta vårt enda, oersättliga liv. Livsavgörande beslut blir omöjliga att fatta, om man inte har en realistisk uppfattning av vad livet är, inklusive det till synes banala faktum att det så småningom tar slut och att man inte har någon ny chans att se fram emot.

Till sist tycker jag faktiskt inte att jag har svartmålat särskilt mycket i mina tidigare artiklar i Sökaren. Jag har bemödat mig om att lyfta fram fakta. Vissa av dessa fakta är smått absurda (som t ex att man faktiskt kan samla på sig en avsevärd skuld om man tecknar ett miljardårskontrakt). Men det är ju knappast mitt fel.

Jag kanske kan mildra intrycket av svartmålning genom att deklarerar att jag långt ifrån betraktar scientologer överlag som monster. De flesta är både hyggliga och intelligenta. Jag tycker bara att de slösar bort sina liv på att bygga brospann till evigheten.

Strängnäs 6 april 1987

Per-Olof Samuelsson

Recensioner

Meddelanden från andra världar?

Trance channeling och channeled messages har blivit populära uttryck i engelskan de senaste åren — givetvis särskilt i USA. Där finns t o m ett par tidskrifter som helt ägnas dessa fenomen.

Vad är det då fråga om? Jo, *trance channeling* är ett annat namn för mediala budskap. En person går i trans, d v s i ett förändrat medvetandetilstånd som kan beskrivas som en sorts självhypnos, och förmedlar i detta tillstånd budskap som anges komma från någon källa utanför individen. Sådana budskap kan också förmedlas utan att individen tror sig vara i trans; han kan uppleva sig vara i ett helt klart och vaket "normalt" medvetande.

Ett exempel på sådana budskap är *A Course in Miracles*, ett annat är boken "X-7" som jag skrev om i nr 2/87.

Ett tredje exempel har kommit i brevlådan. Det är en bok med vackert omslag och titeln *New Teachings for an Awakening Humanity*. Som författare anges *THE CHRIST*. Förmedlare är en kvinna som heter, eller kallar sig, Virginia Essene. I en efterskrift berättar hon om sina erfarenheter under arbetet med att förmedla dessa budskap och om sin rädsla att bli ansedd som tokig, trots att hon var "a college teacher of known sanity".

Boken innehåller synpunkter på den nuvarande situationen i världen och på vad den enskilda människan kan göra för freden. Förf. har bestämda åsikter om "stjärnornas krig" och upprepar att det inte är tillåtet för människan att skjuta ut vapen i rymden utanför en viss gräns, 250 miles (ca 400 km) ovanför jordytan. Om hon gör detta kan andra väsen i universum känna sig föranlåtna att ingripa, sägs det.

I övrigt innehåller texten åskiltigt esoteriskt "allmångods", men även mer personliga synpunkter och påståenden. Förf. rekommenderar alla läsare att ägna sig åt enskild meditation 20-30 minuter varje

dag, för att finna sin egen inre ledning. Dessutom bör man meditera i en grupp med själsfränder åtminstone en gång i veckan. Självt fann jag en hel del av intresse i det kapitlet. I övrigt blir det, som vanligt, den läsandes ensak vilket värde man finner i en sådan text. Boken kan beställas från förlaget *Spiritual Education Endeavors*.

Channeled messages kommer också i stor mängd på kassett. En kvinna från Texas, Jamie Sams, har talat in mer än 200 C90-kassetter som förmedlare av någon som kallar sig "Leah from Venus". Leah (eller Jamie?) talar i en märklig stackato-rytm som till en början kan göra talet lite svårt att förstå, men som sedan kan ha en rent hypnotisk verkan på känsliga lyssnare. Leah framträder som en distinkt personlighet, full av energi och även humor. Hon har en lite gäll röst. Genom Jamie framträder även andra transpersonligheter, i röstlägen klart skilda från Leahs.

Leah är mycket intresserad av kristaller och har beskrivit olika anordningar för att använda ex.vis bergkristaller i helande arbete. Att döma av listan över kassetter har hon i övrigt synpunkter på det mesta, även på så jordiska företeelser som USAs utrikespolitik. Från *Midnight Song Enterprises* kan man få en lista över tillgängliga kassetter, när detta skrivs drygt 135 olika.

Spiritual Education Endeavors, 1556 Halford Avenue, # 288, Santa Clara, CA 95051. "New Teachings" kostar \$ 8.95, plus porto. Det finns också en tidskrift, "Love Corps Newsletters".

Midnight Song Enterprises, 982-B N. Batavia, Suite 1-B, Orange, CA 92667. Kassetterna kostar \$ 12.00 per styck inkl. porto, eller sv.kr. 100:- per styck inkl. flygporto. Firman har också en svensk representant, Stefan Sahlvall, tel. 0762-415 81.

Nils-Olof Jacobson

Kontakt

Är du i behov av omtanke, förståelse och kärleksfullt bemötande? Har du behov av gemenskap varvad med ensamhet? Är du intresserad av livsåskådningsfrågor, natur och miljöfrågor, främmande kulturer, mystik, meditation, rogivande musik, litteratur och resor? Tror du på den kärleksfulla tankens läkande kraft? Kan kärleksfulla tankar skapa fred? Svar till "Sökar-kvinnor 46 år, LINGHEM", Sökaren f.v.b.

SKÖNA SOMMARVECKOR

Kom med på KURS I VEGETARISK LIVSFÖRING 1-6 juli i Bohuslän. Koppla av med salta bad. Eller på vår temavecka om PERSONLIG UTVECKLING OCH ÖVERLEVNADSSAMHÄLLET 11-16 juli på skogsgård nära Ljungby. Enkel förläggning, gemensam matlagning. Endast 10 pers/kurs. Ring och boka hos Ilene 0523-431 16, Eva 0415-941 00 eller telesvarare 040-794 66.

Arrangör: Föreningen Infoteket.

SKOLAN FÖR HELHETSTERAPI (f.d. GÖTEBORGS HÄLSOCENTER)

STARTAR I HÖST UTBILDNINGAR I
DALARNA
I DET VACKRA SILJANSNÄS

* ZONTERAPI & AKUPRESSUR
MED ÖRTMEDICIN 2 ÅR

* AVSLAPPNINGSLÄRARE 1 ÅR

RING 031-28 68 12 FÖR
PROSPEKT

SISTA ANMÄLNINGSDAG 15 SEP

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Omöjliga händelser. Från svävning till självantändning. Red. av Peter Brooksmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Lars Adelskog. Orig:s titel: When the impossible happens. 95 s. Ill.

Bb BN 1206213-81 Här redovisas fenomen av forteansk (efter Charles Fort — amerikansk forskare i egendomliga fenomen och UFO:n etc) typ (Tunguskaexplosionen, förbannelser, egendomliga sammanträffanden, fiskregn, avfotograferade älvar, tvillingmärkligheter, levitation, självantändning m m). Sju "myt- och mysterieexperter" medverkar, bl a Robert Rickard som fått egna böcker om obegripliga ting (skrivna tillsammans med John Michell) översatta till svenska. Innehållet är i stort sett det gängse i genren. Vissa fenomen — t ex spontan självförbränning — behandlas utförligare än i jämförbar litteratur, andra — t ex fiskregn — sparsammare. Saker och ting beskrivs mycket bra, förklaras däremot sämre. Naturliga förklaringar och äkthetsprövningar skjuts i bakgrunden (som i fallet med de avfotograferade älvarna, numera avslöjat som falsarium). Men fantasin stimuleras desto mer. Här till bidrar praktverkets ypperliga, riktiga bildmaterial (foton i svart-vitt eller färg). En utmärkt bok i sin genre men med ringa vetenskapligt värde. God översättning.

Bengt Bengtsson

Livsglädje

vill vi förmedla på våra kursveckor i Värmland. Din kropp blir lättare och Ditt sinne blir ljusare. Du får också en ny inställning till livet, när Du har fått höra om Ambres.

Västerboa Gästhem
Pl. 7612 Nyskoga
685 00 Torsby
Tel. 0560-330 54

HOROSKOPANALYS vackert upprättad och intalad på band med utförlig förklaring. Ange födelsedatum, noggrann födelsestid samt ort. Pris 175:-. Sändes mot postförskott.

KREATIV INFORMATION LTW
BOX 480
175 25 JÄRFÄLLA
TEL. 0758-322 39

Bischofberger, Erwin. Guds födelse i människan. Om mystik och inre bön i kristen tradition. Av Erwin Bischofberger och Christel Eklöf. Åsak. 140 s. Litt. C BN 1194674-52

Intresset för mystik har ökat kraftigt på senare år. Av alla böcker på svenska är denna en av de bästa, därför att den inte ensidigt inriktar sig på tekniken utan sätter in meditationen i ett större sammanhang. Efter en inledning redogörs för olika försök till verklighetstolkning (positivism, idealism m m). Under rubriker som Mystikens verklighetssyn, Guds bilden i kristen tradition samt Bön och objektsinriktad meditation redogörs för olika sidor av meditationen. Invändningar inför meditationen tas upp, och ett par konkreta förslag till meditation avslutar boken. Talrika citat från mystikernas skrifter förekommer — mest kristna, men även en muslim. Boken förutsätter viss förtrogenhet med kristet språkbruk, men alla svåra ord förklaras. Litteraturförteckningen är riklig.

Sten Hidal

Le Saux, Henri. Den heliga närvaron. Förord: Bede Griffiths. Åsak. Övers. fr. eng. av Inga Heikel och Björn Sahlin. Orig:s titel: Prayer. 102 s. Ci BN 1203566-B1

Förf var en fransk benediktinmunk, som dog i Indien 1973. Först efter hans död har han och hans böcker börjat bli mer kända. Han var före sin tid, skriver en annan benediktinmunk, verksam i hans efterföljd, Bede Griffiths, i ett förord. Det är glädjande att nu en av hans böcker blivit översatt till svenska. Samtidigt som han var fast rotad i sin katolska kristendom öppnade han sig för hinduism. Man finner i denna bok om bönen synpunkter på t ex hur yoga kan hjälpa den kristne till den inre tystnad som är nödvändig för den djupaste formen av bön, tyst kontemplation. Förf visar också hur hinduism och kristendom är samstämmiga i att hävda att den yttersta verkligheten är bortom alla ord, upplevbar endast i tystnad. Boken utgör ett fint vittnesbörd om hur mötet mellan kristen och hinduisk tradition kan upplevas.

Sten Rodhe

Eilert, Håkan. "Träd stilla, gå djupt". Vandringar i Japans inre landskap. Åsak. 135 s. Ill. Cn BN 1200691-13

Detta är en bok av hög klass om Japans religiösa värld och om dess kultur, som i mycket inspireras av nationalreligionen shinto. Förf är Uppsaladocent men har i flera år bott i Japan. Han är verksam vid ett institut som studerar dess religioner. Eilert är särskilt intresserad av zenbuddismen och menar uppenbarligen att vi i västerlandet har mycket att lära av en dialog med zenmästare. I ett annat kapitel belyser Eilert den inte särskilt framgångsrika kristna missionen i Japan och berättar om de kyrkor som ändå finns och om försök till en specifik japansk teologi. Eilerts tankar är stundom meditativa och höjer sig ibland till skönlitterär klass. Ni-vån är emellertid på det hela taget akademisk, delvis beroende på svårighetsgraden i de ämnen och teman som behandlas.

Gunnar Hillerdal

Thubten Yeshe. Visdomens energi. Av Lama Yeshe och Zopa Rinpoche. NoK. Övers. fr. eng. av Elin Lagerkvist. Orig:s titel: Wisdom energy. 140 s. Litt. Cm BN 1203594-9E

Två välbekanta tibetanska lamor, numera bosatta i Nepal, kom för en del år sedan ut med denna sammanställda bok, som först nu föreligger i svensk form. Första delen består av fem föredrag, som de hållit under resor i USA. De talar om ämnen som hur falska föreställningar uppstår och hur man kan förstå orsakerna till vårt missnöje. Andra delen är en meditationskurs enligt Gelugpatraditionen. All meditation går ut på att man skall förstå hur verkligheten är, d v s att allt är tomt. Ett kapitel handlar om mantrans betydelse, ett annat tar upp visualisering. De tar upp en del grundläggande buddhistiska föreställningar, som lidandet, dess ursprung och upphävande. Samsara, kretsloppet, ägnas flera föreläsningar. Meditationstekniken beskrivs relativt utförligt. Detta är en mycket intressant bok, som fyller ett tomt rum i den tibetanska buddhistiska litteraturen på svenska. Den är relativt lättläst och kräver inga djupare förkunskaper.

Margareta Hartelius

Bailey, Alice A. Ockult meditation. Stiftelsen Tibetanens bokfond. Övers. fr. eng. Orig:s titel: Letters on occult meditation. 304 s. Reg. Cn BN 1201801-F4

Detta är den sjätte boken av Alice Bailey som utkommer på svenska, och fler utlovas. Originalen utgavs i USA 1922 som brev från en tibetansk lama. Visdomen om den "ockulta meditationen" kommer från Himalaya. Innehållet har huvudsakligen indisk bakgrund. Sanskritord används ofta. Kundalinimeditation, återfödelse, karmalära m m förutsätts som självklara utgångspunkter. Någon gång nämns också Kristus som stor lärare. Man varnas för att meditera på egen hand; lärare kan anpassa meditationen efter personliga förutsättningar och medela hemligheter som inte uppenbaras i dessa brev. Den ockulta meditationen skall inte isolera människan från omvärlden utan ta sig uttryck i aktiv människotjänst. Boken vänder sig i första hand till dem som är "invigda" i Baileys teosofiska tankevärld, hennes människosyn och världsuppfattning. För andra utgör den en tung och mödosam läsning.

Sten Rodhe

Ockult meditation

Denna bok av Alice A. Bailey ger en allsidig bild av den ockulta meditationens natur och av dess betydelse för det andliga livet. Boken tar också upp den nya tidsålderns kommande mysteriesskolor på ett ingående och klargörande sätt.

Erhålls enklast genom förskottsbetalning av 125:- till pg 43 58 04-0.

Stiftelsen Tibetanens Bokfond
Box 220
142 02 Trångsund

Andersson, Jan. Om världens gåta. En filosofibok. Av Jan Andersson och Mats Furberg. Doxa. 228 s. Litt. reg. D BN 1184711-26

Denna mycket läsvärda och spännande introduktionsbok till filosofin spänner över vida fält; kunskapsteori, moralfilosofi, språkfilosofi och metafysik. Utgångspunkten är att framvisa något av vad filosofin har att erbjuda den som söker förstå livets och världens gåtor. Med hjälp av några ungdomars tankar och frågor om livet förs läsaren, i samtalston och med varsam hand, från det ena fältet till det andra. Man får på detta sätt en god insikt i filosofiämnets inre samband. Avsnitten är korta och förlädda lättlästa. Därför är ofta de ymnigt förekommande övningsuppgifterna nödvändiga för att till fullo förstå vad som sagts. Boken är försedd med en resonerande litteraturlista som bör vara till god hjälp för den som vill fördjupa sig på något område.

Ingemar Nordin

Meditationskuddar

Rättvik, hög modell med blixtlås i manchestertyg.

Ostoppade fodral	65:-
Fodral + kapok	160:-
Färdiga	180:-

Kapok per kg	95:-
(ca 1 kg kapok åtgår till varje kudde)	

Platt modell i kraftigt bomullstyg, 45:-.

Ostoppade fodral	45:-
Fodral + kapok	140:-
Färdiga	160:-

Frakt o. porto tillkommer.
Omgående leverans.
Helst skriftlig beställning.

Ingas Sömnadsservice HB
Box 47
762 00 Rimbo
Tel. 0175-708 30

Bohman, Svante. Det "inre" jaget i vår "inre" värld. En psykologisk och parapsykologisk studie. Eget förlag. 98 s. Litt. D BN 1214021-F6

Detta är en av de skarpsinnigaste och nöjsammaste analyser av medvetandet och det "inre" jaget som publicerats på svenska. Boken är en självständig uppföljning av förf:s arbete Analysis of consciousness as well as observation, volition and valuation, som kom 1977. Speciellt vänder han sig mot Uppsalaskolans (med Phalén och Hågerström i spetsen) destruktiva begreppsanalys och anknyter till den engelske filosofen C. D. Broad. För att kunna följa med i resonemanget måste läsaren ha viss förtrogenhet med den vetenskapliga terminologin i åtminstone ett av ämnena filosofi, psykologi och parapsykologi. Eftersom översättning av engelska citat inte ges, måste läsaren dessutom vara kunnig i detta språk.

Rolf Ejvegård

Lagerroth, Erland. Mot en ny vetenskap. Studentlitt. 316 s. D BN 1190271-23

Det finns ett stort behov av vetenskapsteoretisk diskussion inom humaniora. Frågor som rör humanioras mål och metoder behöver diskuteras. Erland Lagerroth, docent och universitetslektor i litteraturvetenskap i Lund, har samlat en rad sådana reflektioner i sin bok. Av de artiklar som återges i boken är några omarbetade tidnings- och tidskriftsartiklar, andra är tidigare ej publicerade. Lagerroth, som själv inte är vetenskapsteoretiker, har flanerat i litteraturen och refererar och kommenterar sina upptäckter. Han tillämpar dem på sin egen vetenskap,

ZEN-MEDITATION T'AI-CHI

Kommunikation — självkännedom genom rollspel i grupp 15—20/6

Improvisation teaterspel, lek med masker 29/6—4/7

Introduktionskurser med Jacques Dropsy, Paris.

Meditationsgården, Rättvik, tel. 0248-110 20.

Teosofiska Samfundet inbjuder till Sommarskola 1987

29 juni—4 juli på Löftadalens folkhögskola på västkusten, c:a 2 mil söder om Kungsbacka.

Årets tema: Människan i universum

Gästtalare: Mrs Seetha Neelakantan, Indien, och professor John Algeo, USA.

Tolkning till svenska. Föredrag och studiegrupper. Vegetarisk kost. Enkelrum. Anmälan sker genom insättning av anmälningsavgiften kr 100:- på T S postgiro 4600-3. Skriv "Sommarskolan" på talongen samt namn och adress.

Avgiften 1.200:- betalas vid ankomsten. Sommarskolan är öppen för alla intresserade men platserna är begränsade. Upplysningar på Teosofiska Samfundet, tel. 08-61 68 83 eller 019-24 55 49, Ing-Britt Wiklund.

Bergström, Matti. Den okända hjärnan. Möte i forskningens frontlinje med professor Matti Bergström. Av Bozze Gregner och Ingemar Svantesson. Seminarium. 48 s. Ill. BN 1206209-29

Större delen av boken ägnas åt intervju-liknande frågor som förf ställer till hjärnforskare om ämnen som vänster- resp. högerhjärna, minne, jagbegrepp och kreativitet. Forskaren strävar i sina svar efter en helhetssyn, vilket leder till att han ibland kommer utanför vetenskapens område. Framför allt avsnittet om kreativitet är tankeväckande men det, liksom de övriga ämnesområdena, hade vunnit på att få ett större utrymme. Bokens omfång samt de mycket förenklade tankegångarna gör att det inte krävs några förkunskaper av läsaren. Ett tiotal fotografier och några figurer om hjärnfunktioner illustrerar texten. *Björn Nilsson*

Borgström, Yngve. Du blir vad du tänker. Handbok i positivt tänkande. Av Yngve Borgström och Ulf Sandström. ICA. 48 s. Ill. litt. BN 1205870-4B

För att förändras i positiv riktning måste man, enligt författarna, påverka sig själv på tre plan: förståelsemässigt, känslomässigt och handlingsmässigt. Påverkan sker dels genom att tänka positiva tankar, om sig själv och sin omgivning. Boken föreslår ett tanketräningsprogram, men man kan också göra ett eget. För att förena kropp och själ föreslås också ett program med meditativ joggning, som innebär att man joggar i lugn takt och upprepar tanketräningen. Boken är liten och behändig, avsedd att bära med sig. Förutom för-

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET – PASADENA

Pris 60:— för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

25 % SKA GÅ TILL BARNCANCERFONDEN!

Annorlunda dikter del 2 "Dagslåndan" finns till försäljning Maj -87. Innehåll: Tankar om livet, döden, om jorden och människorna, framförallt barnen. Aktuella händelser m m. Kan beställas mot postförsäkt antingen från Bibliotekstjänst Lund eller I-L Söderström, Rusthållareväg 1 a, 1 tr, 191 78 Sollentuna. Pris nu 25:- kr.

Kriya Babaji

Praktiska lektioner i BABAJIS KRIYA YOGA

med inspelat föredrag av den odödliga mästarens lärjunge Yogi Ramaiah ges på Medborgarhuset (Stockholm) sal 302, 15/6 och 29/6 kl. 18.00. 20 kr/lektion *Egen filmt medtages*

slag till tanketräning innehåller den scheman att fylla i medan man vänjer sig vid det nya sättet att tänka. Idén är baserad på beteendeterapi, som i många avseenden är framgångsrik. Kanske kan boken vara ett initiativ till ett "bättre liv."

Lena Berggren

De Bono, Edward. Konflikter. Bromberg. Övers. fr. eng. av Tönis Tönnisson. Orig:s titel: Conflicts. 277 s. Do BN 1201441-4D

Våra invanda sätt att tänka och lösa konflikter på duger inte längre, menar förf, och vi måste skaffa oss nya sätt, ny logik, nya organisationsformer. Bland det som förf föreslår finns t ex "designidiomet" (att inrikta sig framåt på resultaten och inte bakåt på orsakerna till problem), "triangulärt tänkande" (att vara tre parter i en konfliktlösning) och "SITO" (en ny organisation baserad på bokens principer för tänkande och konfliktlösning). Många resonemang återkommer från förf:s tidigare böcker. Även om det finns tankvärda saker i boken finns det inget riktigt djup i framställningen; den beskrivning som förf ger av konflikter och konfliktlösningar på både individ- och samhällsnivå är tämligen ytliga. Boken är lättläst och kräver inga förkunskaper. *Björn Nilsson*

De Bono, Edward. Taktik för framgång. W&W. Övers. fr. eng. av Barbro Widebäck. Orig:s titel: Tactics. 267 s. Do BN 1197639-C1

Detta är en handbok i konsten att nå framgång, d v s bli rik ev kombinerat med berömmelse. Området kan variera: affärer, teknik, musik, sport etc. Förf har intervjuat ett antal framgångsrika människor företrädesvis amerikaner och engelsmän. Utifrån dessa intervjuer diskuteras olika aspekter av framgångstaktik: tur, begåvning, träning, risktagning, idéutveckling, strategier o s v. Varje kapitel avslutas med kortfattade allmänt hållna råd. För att illustrera framgångsrikt beteende presenteras i de citerade intervjuerna anekdoter från affärsvärlden. Dessa ger boken ett visst värde som exempelsamling på snabba klipp och kommersiell hänsynslöshet. Som handledning i framgångssökande eller som beskrivning av faktorer som bestämmer individuell framgång har boken begränsad tillförlitlighet. Utifrån en vagt presenterad personlighetsteori ges råd som antingen är alltför triviala eller alltför mångtydiga. Framställningen är lättillgänglig. *Rolf Granér*

Deikman, Arthur J. Det observerande självet. NoK. Övers. fr. eng. av Lars-Gunnar Lundh. Orig:s titel: The observing self. 192 s. Litt. reg. BN 1201988-4C

Förf är känd som forskare bl a om verkningar av meditation. Han diskuterar

mystikens kunskapsväg i förhållande till västerländsk, främst "psykodynamisk" psykoterapi. Han beskriver den mystiska traditionens ursprung, grundbegrepp och praktik och ger exempel på terapeutiska tillämpningar. Titeln syftar på ett av mystikens grundbegrepp, det lugna iakttagandet av det egna sinnets aktiviteter, som leder till självinsikt. Framställningen är bitvis krävande och förutsätter någon kunskap om psykologisk terminologi. Den bör kunna vara rikt givande främst för läsare verksamma i människovård men kan följas även av dem som är intresserade för egen del. Förf ger också vetliga råd om hur man kan bedöma värdet av grupper som lär ut meditativa tekniker. Översättningen flyter väl; litteraturlistan är riklig. Någon aktuell jämförbar bok med samma bredd finns knappast på svenska. *Nils-Olof Jacobson*

Hanson, Torben. Assertionsträning ger självförtroende och handlingskraft. Larson. Övers. fr. da. av Roland Nilsson. Orig:s titel: Assertions-träning, selvtillid, sikkerhed, gennemslagskraft. 156 s. Litt. Do BN 1210511-5D

Att utveckla sig själv genom att kunna hävda sina åsikter och rättigheter utan att trampa på andra — det är i stort innebörden i "assertionsträning". Förf, dansk psykolog, går igenom hur en sådan träning går till, och han berör bl a områden som aktivt lyssnande, kroppsspråk, rädsla och osäkerhet, metodens begränsningar. Det finns också ett tjugotal övningar, t ex självvärderingsschema, kommunikationsövningar, avslappning. Boken innehåller en förhållandevis enkel vardagspsykologi utan djupare ambitioner, och det gör framställningen enkel och konkret, utan de överdrifter och överförenkligheter som är vanliga i böcker av denna typ. Till den svenska uppl. finns en studiehandledning med diskussionsuppgifter som kan användas exempelvis i studiecirkel. En ordlista med tjugotalet förklaringar avslutar boken. *Björn Nilsson*

Lindbohm, Dénis. Vägen bortom Lövestad. Psi-Cirkeln. 120 s. Do BN 1190074-09

Dénis Lindbohm har en mångsidig produktion bakom sig. Mest känd är han som SF-författare men han har också i flera böcker (bl a i Jagets eld) redovisat sin trosåskådning, tron på själavandringen och med själavandringen sammanhängande personliga erfarenheter. I Vägen bortom Lövestad utvecklar han upplevelser han berört i tidigare böcker och vill väl närmast ge en psykologisk förklaring till att han som litet barn upptäckte att han återföts i en ny person; han var samtidigt sin mors syster och gossen Dénis. Med hjälp av olika psykologers och filosofers teorier och läror försöker förf förklara de speciella betingelser som framkallade hans upptäckt av den reinkarnerade personen i den egna kroppen. Noggrant och sakligt, om än ibland irriterande mångordigt och överpedagogiskt, förs läsaren in i Lindbohms trosåskådning; utan övertoner beskrivs händelseförloppet. Som exempel, i en tid av religiös rörlighet, är Dénis Lindbohms bok intressant. *Roland Eliasson*

Branden, Nathaniel. Kärlekens vara eller inte vara. Akademilitt. Övers. fr. eng. av Lars Göran Larsson. Orig:s titel: The psychology of romantic love. 211 s. Do BN 1201440-5B

En bok om kärlek måste inte vara en kärleksroman för att vara fängslande. Denna fackbok behandlar kärlek historiskt, ända från samtänkandets tidsålder, via de gamla grekernas syn fram till nutid. Den tar också upp definitionen av vad kärlek är men också vad den inte är. Förf diskuterar begrepp som behovet av att vara synlig och behovet av att ses samt skillnaden mellan mogen och omogen kärlek. Även kärlek i relationer mellan föräldrar och barn belyses. Framför allt lägger förf vikt vid att hela personen tas i anspråk vid så djupa känslor, och därmed krävs mod och insikt för att möta en annan människa. Som psykologibok är den inte omvälvande utan snarare allmängiltig för en bredare läsekrest. *Lena Berggren*

Lindahl, Maj-Britt. Ingen eller någon. Övning i självkännedom. Liber. 123 s. Litt. Do Bn 1185009-97

På ett mänskligt, varmt och positivt sätt beskriver Maj-Britt Lindahl hur människor kan dra nytta av att lyssna på sin "inre röst". Med detta menas ungefär att ta tillvara den omedvetna kunskap vi alla bär inom oss om vårt sätt att reagera i olika sociala sammanhang. Arbetet är skrivet helt utan störande beteendevetenskaplig terminologi. Stundtals får stilen närmast rent skönlitterär karaktär. Förf är docent i psykologi och har erfarenhet både som lärare och terapeut. Som läromedel representerar arbetet en ny och originell variant, som känns fräsch och tilltalande. Boken kräver inga förkunskaper. Särskilt lämpad torde den vara som underlag för diskussioner i terapiutbildning. *Marie Månsson*

May, Rollo. Den omätbara människan. Om människosynen i existentiell psykologi och terapi. Bonnier Fakta. Övers. fr. eng. av Margareta Edgardh. Orig:s titel: The discovery of being. 174 s. Reg. Do BN 1205917-E2

Rollo May är psykoanalytiker och författare till en serie böcker om psykoanalys och livsåskådningsfrågor. I arbeten som Kärlek och vilja, Makt och skuld och Modet att skapa har han utifrån sina erfarenheter som analytiker och sin stora belästhet i existentiell filosofi enkelt och medryckande skildrat nutidsmänniskans andliga situation. Samma tema återkommer här. Rollo May tar upp teman från tidigare arbeten, skriver om Kierkegaard, Nietzsche och Freud, genomgående med tonvikten på deras betydelse för vårt sätt att leva, vår vardagsverklighet. Hela tiden finns en starkt optimistisk syn på människans möjligheter att förverkliga sina möjligheter. Människan är mer än det som kan mätas, är det centrala temat i hans bok. Boken vänder sig till människor som vill orientera sig i livsåskådningsfrågor, till intresserade av själavård och psykoterapi. Rolly Mays enkla stil gör honom tillgänglig för många. *Jan Bärmark*

DROPPAR AV DIS OCH ELD

en ny bok av Dénis Lindbohm

En sällsam självbiografi i vilken författaren skildrar hur han under sin barndom fick en gudsuppenbarelse som gav svaret på den eviga gåtan varför det finns så mycket ondska och lidande i vår värld, trots tesen att Gud är god, kärleksfull och barmhärtig. Sedd genom ett barns ögon blev gåtan klart genomlyst av kosmisk strålgång och alla varför besvarades.

Sätt in kr 48:- på postgiro nr 63 46 41 - 5

betalningsmottagare PSI-CIRKELN

och boken kommer per post inom några dagar.

Odulate, Olu. Lust till arbete. Hur gemensamma mål och individuella initiativ leder till arbetsglädje, produktivitet och lönsamhet. Odulate förlag. 138 s. Litt. Do BN 1203337-73

I 13 kapitel utvecklar förf strategi och metoder för människor med ambitioner att lyckas bättre i sina arbeten. Inledningen är onödigt pratig, och boken innehåller stora mängder allmängods som kan upplevas tröttnande för kvalificerade läsare. Det går att använda boken för självstudier i egen personlighetsutveckling. Råd och anvisningar är lätta att tillgodogöra sig. Språket är enkel vardagssvenska och dispositionen känns konsekvent. Kring boken kan studiecirkel formas, och den är också användbar för diskussionsgrupper och cirkel som arbetar med personalutveckling i företag och organisationer. Förf, verkställande direktör för ett konsultföretag inom management- och personalutbildning, skriver utifrån lång erfarenhet som föreläsare och kursledare i ämnen som rör motivationsstimulerande strategier i arbetslivet. Litteraturförteckningen hänvisar till skrifter i ämnet utgivna på svenska och engelska 1980-85. *Alex Svensson*

Rosendal, Björn. De känslomässiga kraftfält. Tankar, teser och epigram. UFOKI. 108 s. Ill. Do BN 1197676-9X

Björn Rosendal är överläkare vid ett sjukhus i Sydsverige, konstnär med flera utställningar bakom sig och författare. 1980 kom Den känslomässiga intelligensen, 1982 Det kollektiva överjaget och nu, som en uppföljning, De känslomässiga kraftfält. Rosendal rör sig i gränsområden mellan vetenskap och konst. I korta "betraktelser" och epigram behandlar han de för konsten men också, enligt hans mening, för vetenskapen viktiga sensoriska kraftfält, vilka kan finnas vid exempelvis masshysteri eller masspsykos. Dessa kraftfält är inte direkt åtkomliga med ortodoxa vetenskapsmetoder. Poeten ger adekvata beskrivning av mänskliga känslor, anser Rosendal. Boken är mycket lättläst och tankeväckande. Den vänder sig till en bred allmänhet som inte rygger tillbaka för svåra problem men är ingenting för strikta naturvetenskapsmän. *Rolf Ejegård*

Peterson, Folke. Solenergi. Teori, forskning & praktisk användbarhet. Av Folke Peterson och Gunnar Wettermark. Ingenjörförl. 163 s. Ill. litt. P.08 BN 1181628-FC

En hel del av materialet i Solenergi har sitt ursprung i samma författares Solenergiboken (2. uppl. 1978). Författarna är båda internationellt kända energiexperter, verksamma vid Tekniska högskolan i Stockholm. Skriften behandlar de strålningsfysikaliska och meteorologiska förutsättningarna för att utnyttja solenergin; olika metoder att omvandla strålningen till värme, elektricitet eller kemisk energi; lagringsmetoder; exempel på utförda projekt samt situationen i några andra länder. Boken är en utmärkt och väl illustrerad introduktion till ämnet. Den bör kunna läsas av alla intresserade med gymnasiebakgrund. En kostnadsberäkning oförändrad från Solenergiboken ingår, med nu helt inaktuella siffror. Men för övrigt har författarna reviderat och utvidgat texten, så att den är helt aktuell. Boken ersätter Solenergiboken. *Sven Lönn*

Skard, Halldor. Den lilla uppmuntringsboken eller Du är mycket bättre än du själv tror. Prisma. Övers. fr. no. av Hans Nygren. Orig:s titel: Den lille oppmuntringsboken. 85 s. Litt. Do BN 1211989-XB

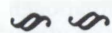
Förf som är idrottslärare säger sig vara inspirerad av Mike Peggs uppmuntringsfilosofi. Boken handlar om att lära sig tänka positivt. Människor delas in i uppmuntrare och stoppklossar. Stoppklossarnas beteenden förklaras med att de styrs av jantelagen. En mängd råd presenteras som skall hjälpa läsaren att lära sig uppmuntra sig själv och andra. Råden ges som uppmärksamhet. Visa omsorg om honom/henne. Var en uppmuntrare! Slutkapitlet handlar om inläring med hjälp av musik. Förf skriver i förordet: "att läsa den här boken kan bli som att äta soppa med gaffel". Det får stå som en helhetsbedömning om boken. Det är inte mycket som fastnar: ytliga förklaringar ges till varför människor lyckas eller misslyckas. Boken vänder sig till en ospecificerad allmänhet. Den innehåller nästan inga facktermer. *Mona Wilhelmsson*

Näckrosen Bokhandel

specialbokhandel

Psykologi Filosofi Mytologi Astrologi Alternativ- Läkekonst

TEL.

031 /

13 60 85 el. 13 60 20

POSTORDERADRESS:

Box 3022

400 10 Göteborg

ÖPPETTIDER:

Vard. 11 – 18

(Månd. 11 – 19)

Lörd. 10 – 14

AFFÄR:

Storgatan 10
Göteborg

Abrahamsson, Lena. Vegankost. En vägledning. Inverkan på hälsan, näringsämnen, proteinberäkning, livsmedelsval och måltidsförslag. Hälsokostrådet/Läsförl. 77 s. Litt.

Oca

BN 1205600-41

Förf är dietist, och boken är ett specialarbete under sjätte terminen av utbildningen. Vegankost är en vegetarisk kost

utan mjölkprodukter. Förf gör en utförlig genomgång av olika vegetariska kosters, särskilt vegankostens, innehåll av näringsämnen, ger matsedelsförslag med recept och kommenterar och diskuterar några vanliga hälsokostpreparat. Ett tjugotal tabeller ingår. Förf har också intervjuat några veganer om deras matvanor och deras skäl till att äta denna kost, och kommenterar att "alla var positivt inställda till kosten eftersom de mår bra av den. Att resultaten som redovisas i studien är så positiva kan bero på att de personer som ej mår bättre slutar med vegankosten och därför ej kommer med i en sådan här studie." Detta ambitiösa arbete bör vara nyttig läsning för personer som ska sammansätta en vegankost för sig själva eller andra. *Nils-Olof Jacobson*

Asimov, Isaac. X står för okänd. Legenda. Övers. fr. eng. av Karin Malmström. Orig:s titel: X stands for unknown. 231 s. U

BN 1201983-E1

I en samling essäer behandlar Asimov några ämnen inom fysik, kemi, astronomi och matematik. Som vanligt när det gäller Asimov är det populärvetenskap i dess bästa betydelse. Förf är som bäst när han i de avslutande kapitlen argumenterar mot religiös fundamentalism och astrologi. Boken ger kanske ett lite splittrat intryck, och förf:s självgodhet kan verka störande. Den svenska språkdräkten är på det hela taget god. Boken riktar sig till alla som är intresserade av naturvetenskap. *Peter Ekström*

Gribbin, John. Jakten på Schrödingers katt. Kvantmekaniken och verkligheten. Ingenjörsförl. Övers. fr. eng. Orig:s titel: In search of Schrödinger's cat. 262 s. Ill. litt. reg.

Uca

BN 1186662-3F

Bakom bokens kryptiska titel döljer sig ett tankeexperiment som använts för att "förklara" kvantmekaniken — läran om hur mycket små (subatomära) system uppför sig. Förf är egentligen astrofysiker, men han har gjort sig känd genom flera populärvetenskapliga böcker om varierande ämnen. Boken kan med behållning läsas utan förkunskaper. Eftersom kvantmekaniken är en matematisk vetenskap kan det vara svårt att beskriva den i ord, men förf har lyckats relativt väl. Speciellt framställningen hur kvantmekaniken utvecklades är mycket bra och väl dokumenterad. Framställningen av den senaste utvecklingen kunde däremot ha varit bättre och klarare. Några av bokens figurer ökar förståelsen, men flera diagram är dåliga eller överflödiga. Översättningen är bra, men korrekturläsningen dålig — de flesta tryckfelen är dock harmlösa. Sammanfattningsvis: ett relativt lyckat försök att popularisera kvantmekaniken för gymnasister och andra intresserade av modern fysik. Adekvat index och litteraturförteckning (mest engelska böcker) avslutar. *Peter Ekström*

Nilsson, Jan-Åke. Ekologi. Naturia förlag (Fältbiologi från början). 32 s. Ill. Ue

BN 1129948-6B

Detta lilla häfte är det första i en serie av sex om fältbiologi. Det är tänkt att använ-

das som underlag för studiecirklar. På ett ringa antal sidor förklaras grundläggande ekologiska begrepp såsom ekosystem, population, naturligt urval, näringskedja och konkurrens. Det är naturligtvis omöjligt att på så få sidor förklara vad ekologi är. Urvalet är dock bra, de viktigaste och mest fundamentala begreppen har tagits med. Texten är pedagogiskt upplagd, språket okomplicerat. Svåra ord förklaras mycket bra direkt i texten samt i en ordlista sist i häftet. Tre "fördjupningsrutor" om bladlöss, fjälllämmel och kungsfågel samt en mängd svartvita teckningar illustrerar de ibland komplicerade begreppen. Häftet lämpar sig väl som diskussionsunderlag och inspirationskälla för vidare studier i ämnet. *Ingela Frost*

Kresánek, Jaroslav. Hälsoflora. Örtmedicin. Recept — dosering — skördetider. Ill. av Jindrich Krejca. Nyblom. Övers. fr. eng. och bearb. av Lars-G. Holmström. Orig:s titel: Healing plants. 223 s. Ill. reg.

Vd(x)

BN 1176475-70

Boken består av två huvuddelar, dels en allmän textdel, dels en hälsoflora. Den allmänna delen omfattar bl a råd och anvisningar för insamling och förvaring av medicinalväxter. Diskussion om olika beredningsformer som dekokt, infusion, tinktur m fl ingår också. Slutligen finns detaljerade och noggrant angivna recept för behandling av olika krämpor och åkommor. I den andra delen presenteras 88 st medicinalväxter, var och en med färgbild. Beskrivningen omfattar botaniska egenskaper, växtplats, insamling, förvaring, verkningssätt, användning, dosering och eventuella biverkningar. Det är således en fullständig information som erhålls. Färgbilderna är instruktiva och dessutom vackra. Den svenska översättningen från engelska är bra, och mindre korrigeringar till svenska förhållanden har gjorts. Det är ytterligare en trevlig bok i den allt större gruppen av böcker om medicinalväxter. *Lennart Ling*

Bruce, Åke. Vegetarisk kost och fasta. Forskningsrådets förlagstjänst. 32 s. Ill. litt.

Vm

BN 1171249-D7

Medicinska forskningsrådets populärvetenskapliga informationsskrifter har gott renommé. Detta häfte, i vilket professor Åke Bruce vid Statens livsmedelsverk speglar det aktuella forskningsläget beträffande vegetarisk kost och fasta, utgör inget undantag härifrån utan håller mycket hög kvalitet. Sakligheten har placerats i högsätet. Bruce uttrycker sig försiktigt, nyanserat, omdömesgillt och opartiskt och skiljer noggrant på fakta och åsikter (= tolkningar av undersökningsresultat). Han anlägger näringsmässiga synpunkter och diskuterar relativt utförligt möjligheterna att undvika sjukdomar genom vegetarisk kost och fasta. Inte minst ägnar han sig åt att redovisa fysiologiska och kliniska skillnader mellan fasta och vegetarisk kost. En hel sida med fördjupningslitteraturlästips (17 tidskriftsreferenser, varav två svenska) ingår. Sex färglagda livsmedelsteckningar dekorerar texten. Häftet är lättläst. Bruce skriver lättfattligt och utan tvetydigheter. *Bengt Bengtsson*

Phil Bosmans

Ordet...

Var försiktig med vad du säger.

Ord är mäktiga vapen,

som kan skapa olycka.

Klä aldrig av någon naken med din tunga.

Gör aldrig någon liten med din stora trut.

Ett hårt ord, ett skarpt ord,

det kan bli liggande länge och bränna på hjärtats botten.

Efterlämnar ett ärr där.

Finn dig i att andra är "annorlunda";

tänker annorlunda,

handlar annorlunda,

känner annorlunda,

talat annorlunda.

Var mild och barmhärtig med dina ord.

Ord ska vara "ljus".

Ord ska försona, förena människor, skapa fred.

Där ord blir vapen,

står människor som fiender mot varandra.

Livet är alltför kort

och vår värld alltför liten

för att göra ett slagfält av den.

Till svenska av Lennart Karstorp

Ur "Kära medmänniska" (Bernces 1986).

Bengt Stern

Enligt doktor Bengt Stern beror sjukdomar på störningar i känslolivet. Han har nog rätt. Men det finns en annan intressant uppfattning också, den som företräds av den vegetariska hälsorörelsen, att sjukdomar beror på fel i kost och livsstil. Det är nog också sant. "Avskaffa livsföringsfelen, så försvinner sjukdomarna av sig själva", sa Are Waerland. Det var en överdrift, med mycket sanning i. Tro-
ligen har både känslolivet och kosten/livsföringen betydelse för hälsan. Men ingen av de faktorerna räcker som ensam förklaring. De räcker inte heller tillsammans. Ärva egenskaper spelar naturligtvis också en roll, liksom inflytelser från miljön, exempelvis jordmånen på platsen, luften och vattnet, samt det naturliga åldrandet.

Profeter är enögda överdrivare. Som Waerland och Stern. De ser bara en sak: käpphästen. Men profeterna behövs. Och vore de inte ensidiga, så blev de aldrig några profeter. Det är ensidigheten och den absoluta övertygelsen som driver dem. Hade de en mer balanserad syn, så skulle de nog inte ha den kraft som nu driver dem, utan göra mycket blekare insatser. Och det vore synd. Waerland har haft stor betydelse. Kanske får Stern ett eget aktningsfullt kapitel i den svenska psykoterapins historia. Vem vet.

Jolan Chang

Håkan Blomqvists artikel om sex, new age och Jolan Chang har också med hälsan att göra. På mig verkar Changs alternativ för män vara litet av att ersätta en konstighet — undertryckande av sexualiteten — med en annan — undertryckande av orgasmen. Fast kinesen tycks ju må bra.

Håkan tillskriver new age-rörelsen en sexualsyn. Men den rörelsen är ju inget enhetligt och klart avgränsat, utan något stort och ganska konturlöst och har därför knappast någon egen lära om sex. Olika personer inom new age har olika uppfattningar i denna sak. Några är puritaner, andra inte.

SM

Nr 6, 1987

Åsa Freij:

Pan Helhetscenter tre år

2

Tre krafter bakom Pan: Tomas Frankell, Tiiu Serenander och Björn Hultin

Ingemar Hahn:

Moonkyrkan — se upp!
Moongubbens religiösa rörelse
kanske har sina goda sidor,
men . . .

4

Bertil A. G. Schalén:

Hur du startar en egen kult

8

Håkan Blomqvist:

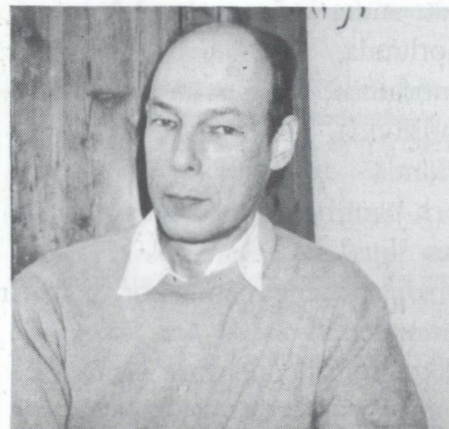
Kärlek, sex och New Age

12

SMÅFS:

Kristus talar genom profetissan
Gabriele Wittek

14

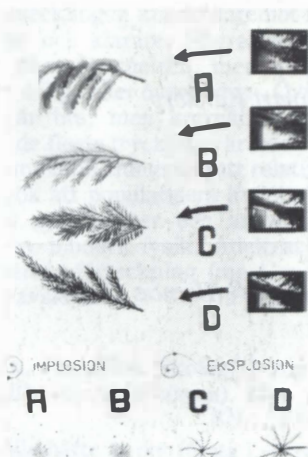

— Det är ingen mindre än Kristus själv som genom sin profetissa, G. W., har skapat Universellt Liv. Det säger Wolf von Glasenapp i Sala.

Nils-Olof Jacobson:

Vägar till framtiden

16

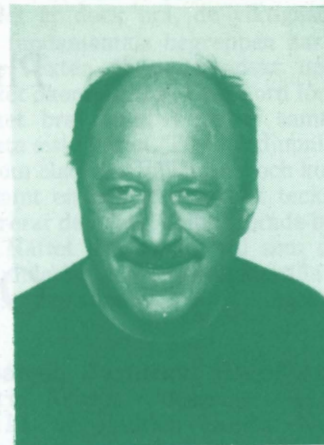
"Naturens rörelseformer"

Bengt Stern:

Svar på öppet brev från Pia Hellertz 22

SM:

Bengt Stern en kärleksapostel! 25

Bengt Stern

SM:

Sjukdomarna har sin rot i känslolivet enligt Bengt Stern 26

Birgitta Medelius:

Dikter 27

Bertil Falk:

Bråkdelen av en sekund i evigheten 31

Bokrecensioner 32

Bokrevy 33

Phil Bosmans:

Ordet . . . 39

Fotot på första sidan är taget av Lasse Wi-
degren, Folket, Eskilstuna.

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:

Helår (10 nr) 150:-
Halvår 85:-

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonspriser: (moms tillkommer):

Helsida 1.000:-, halvsida 600:-,
småannonser 20:- per spalt-cm, men
minst 60:-.

Värmlandstryck i Karlstad AB,
Karlstad 1987

ISSN 0038-0504